

Załącznik
do Uchwały Nr LXXX/1033/09
Rady Miasta Krakowa z dnia 9 września 2009 r.

**PROGRAM WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ
GMINY MIEJSKIEJ KRAKÓW
2009 – 2011**

Kraków, kwiecień 2009

Spis treści

Wprowadzenie	4
Diagnoza obszaru objętego programem	6
<i>Uwarunkowania współpracy międzynarodowej Krakowa – pozycja Miasta</i>	<i>6</i>
Polożenie i połączenia komunikacyjne.....	6
Placówki dyplomatyczne	6
Przedstawicielstwa gospodarcze i inwestycje zagraniczne.....	7
Nauka i edukacja	8
Kultura i turystyka	9
<i>Analiza dotychczasowych działań Miasta.....</i>	<i>10</i>
Współpraca Krakowa z miastami zagranicznymi	10
Analiza współpracy z miastami zagranicznymi.....	27
Inne formy międzynarodowej współpracy Krakowa	36
<i>Analiza SWOT.....</i>	<i>45</i>
Mocne strony współpracy zagranicznej Krakowa.....	45
Słabe strony współpracy zagranicznej Krakowa	46
Potencjalne szanse współpracy zagranicznej Krakowa.....	47
Potencjalne zagrożenia współpracy zagranicznej Krakowa	47
Cele i priorytety programu	48
Cel 1 – Budowanie metropolitalnej pozycji Krakowa w Europie i na świecie	48
Cel 2 – Informacja o mieście, promocja gospodarcza oraz rozwój turystyki	51
Cel 3 – Transfer innowacji i dobrych praktyk oraz wymiana kulturalna i gospodarcza	52
Cel 4 – Animacja współpracy międzynarodowej – budowanie sieci i partnerstwa	54
Konkretne zadania objęte Programem.....	56
Harmonogram realizacji.....	75
Nakłady finansowe	79
<i>Łączne nakłady finansowe.....</i>	<i>79</i>
<i>Nakłady finansowe w układzie rocznym i źródła ich finansowania.....</i>	<i>79</i>
Wskaźniki monitoringu i ewaluacji programu.....	92
Podmiot koordynujący i realizujący program	98
Sposób opracowywania sprawozdań.....	101

Spis tabel:

Tab. 1. Placówki dyplomatyczne w Krakowie	7
Tab. 2. Zagraniczne ośrodki kultury i inne instytucje zajmujące się współpracą kulturalną	10
Tab. 3. Konkretnie zadania i zadania objęte Programem	56
Tab. 4. Harmonogram realizacji zadań ujętych w Programie	75
Tab. 5. Nakłady na realizację zadań Programu w rozbiu na jego cele i koordynację	79
Tab. 6. Nakłady finansowe Miasta w układzie rocznym (tys. zł)	80
Tab. 7. Źródła finansowania Programu w rozbiu na cele (tys. zł)	80
Tab. 8. Nakłady finansowe w układzie rocznym i źródła finansowania zadań Programu (tys. zł)	82
Tab. 9. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji zadań Programu	92
Tab. 10. Częstotliwość sprawozdawczości z uwzględnieniem pomiaru wskaźników	102

WPROWADZENIE

- 1) „Program Współpracy Międzynarodowej Gminy Miejskiej Kraków 2009-2011”, zwany dalej **Programem**, lub **Programem Współpracy**, stanowi załącznik do *Uchwały NR CXIII/1126/06 Rady Miasta Krakowa z dnia 21 czerwca 2006 r. w sprawie współpracy Gminy Miejskiej Kraków ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw oraz przystępowania do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych.*
- 2) Program uwzględnia wymogi przewidziane dla programów sektorowych, określone Uchwałą NR LXXV/742/05 Rady Miasta Krakowa z dnia 13 kwietnia 2005 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Krakowa
- 3) Program został opracowany zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju, w której dla Celu Strategicznego III: „Kraków europejską metropolią o ważnych funkcjach nauki, kultury i sportu”, zdefiniowano CEL OPERACYJNY III -5: Tworzenie warunków do lokalizacji central i przedstawicielstw organizacji krajowych i międzynarodowych”, realizowany m.in. przez program pt. „Program Współpracy Międzynarodowej Gminy Miejskiej Kraków”.
- 4) Przyjęto horyzont czasowy Programu na lata 2009-2011.
- 5) Projekt Programu obejmuje:
 - a) diagnozę obszaru objętego Programem,
 - b) cele i priorytety Programu,
 - c) zadania,
 - d) harmonogram realizacji, łączne nakłady finansowe,
 - e) nakłady finansowe w układzie rocznym oraz źródła finansowania,
 - f) wskaźniki monitoringu i ewaluacji Programu,
 - g) podmiot koordynujący i realizujący Program,
 - h) sposób sprawozdawania.
- 6) Stosowane będzie następujące nazewnictwo:
 - a) Rada Miasta Krakowa, określana będzie jako **RMK**, Prezydent Miasta Krakowa zwany będzie **PMK**, a Urząd Miasta Krakowa – **UMK**;
 - b) Strategia Rozwoju Krakowa przyjęta Uchwałą NR LXXV/742/05 RMK z dnia 13.04.2005 r. określana będzie dalej **Strategią Rozwoju**,
 - c) Podmiot zarządzający koordynowaniem wdrożenia Programu, określany będzie mianem **Koordinatora Programu – KoPr**.
- 7) **Akty prawne** regulujące współpracę międzynarodową Gminy Miejskiej Kraków:
 - a) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym; Ustawa ta wskazuje społeczności lokalne innych krajów jako jedyny docelowy podmiot podejmowanej przez Gminę Miejską Kraków współpracy międzynarodowej (rozd. 2 art. 7.1, pkt.20) oraz stanowi, że do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał o współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw oraz przystępowania do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych (rozd. 2 art. 18.2, pkt.12a);
 - b) Ustawa z dnia 15 września 2000 r. o zasadach przystępowania jednostek samorządu terytorialnego do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych; Według tej ustawy jednostki samorządu terytorialnego mogą przystępować do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych, działając zgodnie z polskim prawem wewnętrznym, polityką zagraniczną państwa i jego

międzynarodowymi zobowiązaniami (art. 2.1). Przez wspomniane zrzeszenia rozumie się organizacje, związki i stowarzyszenia powoływane przez społeczności lokalne co najmniej dwóch państw zgodnie z ich prawem wewnętrznym (art. 1.2);

- c) Ratyfikacja Traktatu Akcesyjnego w dniu 1 maja 2004 r. stanowiącego o przystąpieniu Polski i pozostałych 9 państw do Unii Europejskiej; Ratyfikacja Traktatu Akcesyjnego oznacza zmianę kierunków polityki zagranicznej Polski i w konsekwencji kierunków współpracy międzynarodowej Gminy Miejskiej Kraków;
- d) Uchwała Rady Miasta Krakowa nr LXXV/742/05 z dnia 13 kwietnia 2005 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Krakowa; Uchwała ta oznacza, że „Polityka Zagraniczna Samorządu Miasta Krakowa” określona w Uchwale Rady Miasta Krakowa nr LXX/466/93 z dnia 8 stycznia 1993 r. ma zostać zastąpiona programem sektorowym dotyczącym współpracy międzynarodowej.

DIAGNOZA OBSZARU OBJĘTEGO PROGRAMEM

Diagnoza obszaru objętego programem obejmuje analizę uwarunkowań ogólnych oraz poszczególnych sfer współpracy zagranicznej samorządu krakowskiego.

Uwarunkowania współpracy międzynarodowej Krakowa – pozycja Miasta

Położenie i połączenia komunikacyjne

Jedną z determinant pozycji międzynarodowej Krakowa jest jego położenie w Europie. Szansą jest centralna lokalizacja pomiędzy stolicami krajów środkowoeuropejskich: Warszawą, Pragę, Bratysławą, Budapesztem, Wiedniem, wyznaczająca naturalne priorytety polityki zagranicznej miasta. Zagrożeniem – peryferyzacja miasta, będącego jedną z najdalej na wschód wysuniętych metropolii w Unii Europejskiej. To z kolei determinuje konieczność aktywnej współpracy z partnerami zza wschodniej granicy – przede wszystkim z Ukrainy, także w zakresie ich integracji z organizacjami europejskimi i włączania do wspólnych europejskich projektów. Naturalną osią współpracy jest także historyczny szlak wschód – zachód, prowadzący z Niemiec przez Kraków na Ukrainę, którym obecnie biegnie m.in. autostrada A4. Jednym z istotnych uwarunkowań, które w przyszłości będą decydować o pozycji Krakowa w Europie jest także kształtowanie się potencjalnego „europolu” śląsko-krakowskiego i jego interakcje z przygraniczną aglomeracją Ostrawy.

Jednym z ważniejszych uwarunkowań decydujących o pozycji metropolii jest jej połączenie komunikacyjne, przede wszystkim lotnicze, ale także kolejowe.

Połączenia lotnicze zapewnia miastu port lotniczy w Balicach. Lotnisko, drugie po stołecznym pod względem liczby pasażerów i połączeń lotniczych w Polsce, obsługuje rocznie ok. 3 mln pasażerów, oferując połączenia lotnicze do miast w większości krajów Europy, zarówno liniami tradycyjnymi, jak i niskokosztowymi, a także loty do Stanów Zjednoczonych i Izraela. Uzupełniającą rolę w obsłudze lotniczej Krakowa stanowi położone w odległości ok. 80 km lotnisko Katowice-Pyrzowice. Istotnym mankamentem jest brak, mimo podejmowanych rozmów, bezpośrednich połączeń Krakowa z miastami wschodniej Europy – Rosji, Ukrainy oraz Państwami Bałtyckimi. Jak dotąd nie ma także bezpośrednich połączeń z Polski z krajami Dalekiego Wschodu. Brak bezpośrednich połączeń ma bezpośredni wpływ na możliwości prowadzenia ożywionej współpracy gospodarczej i kulturalnej – utrudniając ją organizacyjnie, jak i podnosząc koszty.

Kraków posiada połączenia kolejowe z większością stolic państw Środkowej Europy: Berlinem, Pragę, Budapesztem, Wiedniem, Bratysławą, Kijowem, Bukaresztem, a okresowo także z Moskwą. W interesie Krakowa jest utrzymanie i rozwój tych połączeń, szczególnie wobec planów budowy szybkiej kolei w Polsce.

Placówki dyplomatyczne

Kraków, jako jedno z największych i najważniejszych polskich miast jest siedzibą licznych placówek dyplomatycznych i liczba ta stale się powiększa (Tab. 1). W mieście funkcjonują konsulaty większości państw europejskich, a także przedstawicielstwa państw spoza Europy. Tak liczne przedstawicielstwa dyplomatyczne są wyrazem międzynarodowej pozycji miasta. Jako placówki powołane do rozwijania kontaktów międzynarodowych są ważnymi partnerami i pośrednikami w prowadzeniu współpracy zagranicznej przez jednostki miejskie. Niebagatelną rolę odgrywają także wizyty przedstawicieli dyplomatycznych oraz delegacji rządowych w Krakowie – odbywane celowo, bądź przy okazji oficjalnych wizyt w Polsce, a także organizacja spotkań najważniejszych międzynarodowych organizacji takich jak NATO

czy agendy ONZ. Jednym z celów współpracy zagranicznej powinny być także zabiegi o zlokalizowanie w Krakowie siedziby międzynarodowej organizacji. Partnerami Miasta we współpracy z zagranicą są także, samorząd wojewódzki – Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego oraz administracja rządowa – Małopolski Urząd Wojewódzki. Celowe jest, aby zasady i priorytety współpracy zagranicznej wszystkich trzech szczebli były ze sobą spójne i niesprzeczne.

Tab. 1. Placówki dyplomatyczne w Krakowie

Państwo	Konsulat generalny
Austria	Konsulat Generalny Republiki Austrii
Francja	Konsulat Generalny Republiki Francuskiej
Niemcy	Konsulat Generalny Republiki Federalnej Niemiec
Rosja	Konsulat Generalny Federacji Rosyjskiej
Słowacja	Konsulat Generalny Republiki Słowackiej
Ukraina	Konsulat Generalny Ukrainy
USA	Konsulat Generalny Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej
Węgry	Konsulat Generalny Republiki Węgierskiej
Państwo	Konsulat honorowy
Chile	Konsulat Honorowy Chile
Dania	Konsulat Królestwa Danii
Estonia	Konsulat Republiki Estońskiej w Krakowie
Holandia	Biuro Konsula Honorowego Królestwa Niderlandów w Krakowie
Japonia	Honorowy Konsulat Generalny Japonii
Kazachstan	Konsulat Honorowy Republiki Kazachstanu
Meksyk	Konsul Honorowy Meksykańskich Stanów Zjednoczonych
Norwegia	Konsul Honorowy Królestwa Norwegii
Pakistan	Konsulat Honorowy Islamskiej Republiki Pakistanu
Peru	Konsulat Honorowy Republiki Peru
Szwecja	Konsulat Honorowy Królestwa Szwecji
Turcja	Honorowy Konsulat Republiki Turcji
Wielka Brytania	Konsulat Honorowy Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej
Włochy	Konsulat Honorowy Republiki Włoskiej

Źródło: Opracowanie własne

Przedstawicielstwa gospodarcze i inwestycje zagraniczne

Rozwój gospodarczy miasta jest, poprzez liczbę i jakość zagranicznych powiązań biznesowych, ściśle skorelowany z jego pozycją międzynarodową. Fakt bycia centrum i punktem przecięcia takich powiązań jest także jednym z wyznaczników metropolitalnej pozycji miasta. Wszystko to potwierdza, jak ważnym celem współpracy międzynarodowej jest umacnianie pozycji gospodarczej miasta i promocja jego atrakcyjności biznesowej i inwestycyjnej. Walorami Krakowa, poza opisanymi wyżej, wynikającymi z położenia i dostępności komunikacyjnej, jest liczące się w Polsce i Europie zaplecze wykwalifikowanych kadr z różnych sektorów gospodarki, obecność 25 wyższych uczelni oraz licznych instytucji badawczo-rozwojowych, młoda populacja, a także wysoki potencjał kulturalny i przyrodniczy regionu, stanowiący o jego atrakcyjności dla zamieszkania i prowadzenia interesów. W ostatnich latach Kraków zdyskontował te walory, stając się jednym z najbardziej liczących się w świecie centrów usług i inicjatyw badawczo-

rozwojowych. Aby przeciwdziałać ewentualnemu zagrożeniu utrwalania wizerunku Krakowa jako ośrodka niewyspecjalizowanych usług, Miasto powinno kontynuować działania związane z niwelowaniem tego typu stereotypów. Zaangażowanie firm i instytucji międzynarodowych funkcjonujących na krakowskim rynku oraz uczynienie z nich swoistego rodzaju ambasadorów emitowanych przez Kraków komunikatów, służących promocji przewag komparatywnych, zwielokrotni efekty i umocni reputację Krakowa jako miasta o ugruntowanej pozycji międzynarodowej na rynku. Spójność działań promocyjnych z budową i umacnianiem wizerunku i marki międzynarodowej Krakowa odgrywać tu będzie kluczowe znaczenie.

Pewien obraz międzynarodowych powiązań gospodarczych Krakowa daje analiza struktury inwestycji zagranicznych w regionie¹. Największy udział w inwestycjach zagranicznych w regionie mają kapitał: niemiecki (26,5 %) oraz amerykański (23%), brytyjski (12%) i francuski (9%). Znacznych inwestycji dokonały także przedsiębiorstwa z Izraela, Danii, Czech, Holandii i Chorwacji. Znikomy jest natomiast udział inwestycji z krajów azjatyckich oraz z Rosji.

Instytucjami prowadzącymi współpracę i promocję gospodarczą są – poza władzami miasta i regionu oraz instytucjami rządowymi (np. PAIiZ) – także izby gospodarcze w tym między innymi krakowska Izba Przemysłowo-Handlowa, posiadająca porozumienia z wieloma odpowiednikami w miastach zagranicznych, Małopolska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości, a także instytucje międzynarodowe, zrzeszające przedsiębiorców zagranicznych, posiadające oddziały w Krakowie: Biuro Marketingowe Austriackiej Izby Gospodarczej, Niderlandzko-Polska Izba Gospodarcza, Amerykańska Izba Handlowa, Brytyjsko-Polska Izba Handlowa, Skandynawsko-Polska Izba Gospodarcza).

Nauka i edukacja

Współpraca międzynarodowa jest w dzisiejszych czasach niezbędnym warunkiem funkcjonowania nauki i szkolnictwa wyższego. W Krakowie działa 351 placówek i ośrodków szkolno-wychowawczych, których organem prowadzącym jest Gmina Miejska Kraków, 10 publicznych uczelni wyższych, 2 uczelnie kościelne oraz 12 uczelni prywatnych. Uczęszcza do nich prawie 103 tys. uczniów oraz ponad 200 tys. studentów.

Już na etapie szkolnictwa podstawowego uczniowie mogą korzystać z takich programów jak: „Uczenie się przez całe życie” – Comenius, Leonardo da Vinci oraz Program „Młodzież w działaniu”, które polegają przede wszystkim na wymianie międzynarodowej uczniów, ale również na odbywaniu zagranicznych staży i praktyk zawodowych. Większość uczelni wyższych prowadzi współpracę zagraniczną, która odbywa się na zasadzie umów bilateralnych między uczelniami, umów międzyrządowych, międzynarodowych programów stypendialnych, z największym – Erasmus – na czele. Formą współpracy międzynarodowej jest także udział naukowców w projektach – w tym w Programach Ramowych UE oraz konferencjach, sympozjach, etc.

W Krakowie znajduje się oddział Polskiej Akademii Nauk i jej instytuty badawcze oraz inne państwowe instytucje badawcze. Miasto jest także siedzibą Polskiej Akademii Umiejętności, od zarania prowadzącej współpracę z ośrodkami zagranicznymi. Rozwojowi współpracy pomiędzy uczelniami i przedsiębiorstwami mają służyć instytucje wspomagające transfer wiedzy i innowacji z ośrodków badawczych oraz współpracę z firmami, powołane przez krakowskie uczelnie: Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu

¹ Domański B. i inni, Inwestycje zagraniczne w Małopolsce 2007, opracowanie przygotowane na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, Kraków 2008.

Jagiellońskiego i Jagiellońskie Centrum Innowacji oraz Centra Transferu Technologii: Akademii Górniczo-Hutniczej i Politechniki Krakowskiej. Do celów tych instytucji należy działanie w kierunku stworzenia w Krakowie silnych, międzynarodowych ośrodków badawczych z dziedziny Life Science i energetyki.

Rolą samorządu jest inicjowanie, wspieranie i pośredniczenie w kontaktach międzynarodowych krakowskiej nauki, a także lobbing, zarówno w kraju, jak i zagranicą dążący do stworzenia w mieście międzynarodowych ośrodków badawczo-rozwojowych – publicznych i prywatnych.

Kultura i turystyka

Wśród metropolitalnych funkcji Krakowa kluczową rolę odgrywają funkcje kulturalne oraz związane z ochroną dziedzictwa i sferą duchową. Wynika to z wielowiekowych tradycji miasta, jego dawnej stołeczności, zachowanej ciągłości historycznej zabudowy i tradycji. Historyczne centrum Krakowa, wpisane – wraz z położoną niedaleko kopalnią soli w Wieliczce – na pierwszą listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, przyciąga nie tylko turystów, ale także specjalistów z zakresu ochrony dziedzictwa i konserwacji zabytków, artystów, pisarzy, dziennikarzy. Niebagatelną rolę odgrywa także fakt, iż Miasto jest stolicą zróżnicowanego przyrodniczo i kulturowo regionu. Kraków jest także centrum duchowości katolickiej, szczególnie poprzez osobę Jana Pawła II oraz jednocześnie ważnym ośrodkiem kultury żydowskiej i pamięci o Holokauście. W tym zakresie dużą rolę do spełnienia ma powołany z początkiem roku 2009 Instytut Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II – instytucja kultury utworzona wspólnie przez Gminę Miejską Kraków, Województwo Samorząd Województwa Małopolskiego i Kurię Metropolitalną w Krakowie

Należy przy tym pamiętać, iż od wieków Miasto było ważnym ośrodkiem wymiany kulturalnej, czego efektem jest nagromadzenie budynków i obiektów tworzonych przez zagranicznych artystów i architektów – z ołtarzem Wita Stwosza, Kaplicą Zygmuntofską oraz Centrum Manggha na czele. Efektem fascynacji obywateli Krakowa i kontaktów międzynarodowych instytucji kultury są także liczne kolekcje obiektów różnych kultur, m.in.: starożytnego Egiptu, Grecji, Rzymu, Peru, japońskich, judaickich, zgromadzone w muzeach Krakowa.

W ostatnich latach Kraków próbuje umocnić swoją pozycję na europejskiej mapie kultury przez organizację festiwali o ponadlokalnej renomie, goszczących zagranicznych artystów i skierowanych także do odbiorcy spoza Polski. W przyszłości ważną instytucją prowadzącą międzynarodową współpracę kulturalną powinno stać się Muzeum Sztuki Współczesnej na Zabłociu. Współpracę zagraniczną o różnej intensywności prowadzą także instytucje kulturalne w Krakowie: miejskie, wojewódzkie i krajowe. Miasto jest również siedzibą takich instytucji, jak Międzynarodowe Centrum Kultury, Stowarzyszenie Willa Decjusza – inicjujących i wspierających międzynarodową wymianę kulturalną. Kilka państw prowadzi w Krakowie placówki kulturalne – instytuty, ośrodki kultury (Tab. 2). Wyjątkową pozycję zajmuje Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, które w przyszłości stanowić ma główny ośrodek wymiany kulturalnej między Polską a Dalekim Wschodem.

Wymienione uwarunkowania sprzyjają budowaniu pozycji Krakowa na arenie międzynarodowej, jako ważnego, wielokulturowego i dynamicznego ośrodka. Rolą władz Miasta powinno być inicjowanie, wspieranie i koordynowanie kontaktów między instytucjami kultury w Mieście i potencjalnymi partnerami za granicą.

Tab. 2. Zagraniczne ośrodki kultury i inne instytucje zajmujące się współpracą kulturalną

Państwo	Instytut kulturalny	Inna instytucja
Austria	Instytut Austriacki Krakow	Biuro Miasta Wiednia (COMPRESS Kraków)
Chiny	Instytut Konfucjusza w Krakowie	
Kraje Skandynawskie		Nordic House Małopolska
Francja	Instytut Francuski	
Hiszpania	Instytut Cervantesa. Hiszpański Ośrodek Kultury	
Izrael/Społeczność Żydowska		Centrum Kultury Żydowskiej
Japonia/Daleki Wschód		Manggha - Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej
Niemcy	Instytut Goethego	Dom Norymberski, Towarzystwo Polsko – Niemieckie w Krakowie
Rosja		Centrum Kultury i Języka Rosyjskiego Uniwersytetu Pedagogicznego ²
Rumunia		Towarzystwo Polsko-Rumuńskie w Krakowie
Ukraina		Fundacja św. Włodzimierza Chrzciela Rusi Kijowskiej w Krakowie
Węgry		Centrum Węgierskie: Fundacja Cracovia Expres
Wielka Brytania	British Council	
Włochy	Włoski Instytut Kultury w Krakowie	
Społeczność Kurdyjska		Kurdyjskie Centrum Informacji i Dokumentacji w Krakowie

Źródło: Opracowanie własne

Wielką rolę w rozwijaniu kontaktów międzynarodowych odgrywają wszelkie formy turystyki. Kraków jest największym w Polsce ośrodkiem turystyki przyjazdowej, odwiedzanym corocznie przez ok. 6 mln turystów zagranicznych³. Największą grupę stanowią w ostatnich latach turyści z Wielkiej Brytanii, w dalszej kolejności z Niemiec, Włoch, Stanów Zjednoczonych, Francji, Norwegii i Ukrainy. Wzrasta udział turystów z Rosji, Węgier i Hiszpanii. Znikomy jest wciąż udział turystów z krajów pozaeuropejskich (z wyjątkiem USA). Taka struktura przyjazdów może z jednej strony wskazywać na celowość promocji w krajach, w których Kraków cieszy się rosnącym zainteresowaniem, z drugiej – na konieczność rozwijania zainteresowania miastem na wielkim rynku azjatyckim.

Analiza dotychczasowych działań Miasta

Współpraca Krakowa z miastami zagranicznymi

Współpraca z miastami zagranicznymi odbywa się na podstawie uchwały Nr CXIII/1126/06 Rady Miasta Krakowa z dnia 21 czerwca 2006 r., precyzującej formy współpracy, którymi są:

- **Umowa o współpracy na zasadzie miast bliźniaczych.** Jest to najwyższa forma partnerstwa, zawierana na czas nieokreślony. Jest szeroką umową, opartą na stałych

² We współpracy z państwowym rosyjskim Funduszem „Russkij Mir”.

³ Badanie ruchu turystycznego w Krakowie w 2008, Raport końcowy, Małopolska Organizacja Turystyczna, Kraków 2008.

elementach, akcentującą podobieństwo kulturowe, historyczne i podobne tradycje.

- **Umowa o partnerstwie między miastami.** Jest to szeroka umowa, zakładająca współpracę w różnych dziedzinach i sferach zainteresowania partnerów, zawierana na czas określony. Umowa ta może być zawierana z wieloma miastami w danym kraju.
- **Umowa o współpracy między miastami,** zakładająca ograniczony zakres współpracy i zawierana na czas określony.
- **Honorowy tytuł Miasta Bliźniaczego,** który może być nadawany miastom zagranicznym, oddalonym od Europy, które, np. z uwagi na silne środowiska polonijne, chciałyby otrzymać taki tytuł.

Współpraca z miastami zagranicznymi może być oparta o programy współpracy jednoroczne lub dwuletnie.

Współpraca Krakowa z miastami zagranicznymi została przedstawiona poniżej.

Miasta bliźniacze⁴

Kijów (Ukraina)

Porozumienie o współpracy zostało podpisane w 1976 r., a umowa o współpracy na zasadzie miast bliźniaczych – w 1993 r.

Do najważniejszych dziedzin, w których prowadzona jest wymiana należy współpraca środowisk młodzieżowych, prowadzona przez Centrum Młodzieży im. dr H. Jordana i kijowskie Centrum Twórczości Dzieci i Młodzieży.

Wymiana kulturalna, opiera się na wzajemnych prezentacjach – Dni Kijowa w Krakowie odbyły się w 2005 r., na 2010 planowane są Dni Krakowa w Kijowie. Sporadycznie organizowane są wspólne projekty („Most Integracji Kultury Europejskiej – 2003”), oraz występy artystów w mieście partnerskim.

Ponadto regularnie organizowane są stoiska Kijowa podczas Targów Bożonarodzeniowych i Wielkanocnych oraz Prezentacje Krakowa na targach turystycznych w Kijowie.

Współpraca samorządów w ostatnich latach dotyczy także organizacji EURO 2012 w obu miastach.

Mniej intensywna jest wymiana doświadczeń w kwestiach spraw społecznych (min. walki z bezrobociem) oraz współpraca rad miejskich.

Kijów jako miasto spoza Unii Europejskiej może być dla Krakowa istotnym partnerem, nie tylko w wymianie kulturalnej i młodzieżowej, stosunkowo intensywnej, ale i gospodarczej – która obecnie odgrywa drugorzędną rolę. Celowe wydaje się przede wszystkim nawiązanie kontaktów między krakowskimi i kijowskimi środowiskami biznesu, a także uczelniami wyższymi. Kraków, jako miasto bardziej doświadczone może być dla Kijowa (a także Lwowa) atrakcyjnym partnerem we wszelkich kwestiach dotyczących zarządzania miastem. Oczywistym polem współpracy jest także organizacja piłkarskich mistrzostw Europy. Ponadto oba miasta powinny wspierać (przede wszystkim poprzez lobbiny) rozwój łączącego je europejskiego korytarza transportowego.

Leuven (Belgia)

Umowa o współpracy z 10 września 1991 r. Współpraca, zgodnie z umową, dotyczy kultury,

⁴ W porządku alfabetycznym.

edukacji i promocji. Uniwersytet Jagielloński i Katolicki Uniwersytet w Leuven współpracują w ramach programu Socrates-Erasmus, obejmującego wymianę studentów i wykładowców.

Kraków, na zaproszenie Burmistrza Leuven uczestniczy w Tygodniu Przyjaźni Międzynarodowej (2004, 2008 r.). Wymiana kulturalna jest mało intensywna – obejmuje sporadyczne prezentacje kulturalne (2007 r. – koncert Orkiestry Symfonicznej Katolickiego Uniwersytetu w Leuven w Audytorium Maximum UJ, Wielkanoc 2009 – festiwal zespołów folklorystycznych w Leuven z udziałem zespołu z Krakowa).

Współpraca z Leuven, mimo oficjalnego zblźniaczenia i okresowych wizyt przedstawicieli w Krakowie nie jest wystarczająca. Z uwagi na to, że Leuven jest jedynym miastem partnerskim w Belgii, położonym niedaleko Brukseli, warto podejmować różnorodne inicjatywy na rzecz ożywienia i uaktywnienia kontaktów pomiędzy samorządami i instytucjami Krakowa i Leuven. Barięą w ożywieniu kontaktów między miastami jest jednak znacząca różnica w ich wielkości. Najistotniejszą dziedziną współpracy powinna być wymiana pomiędzy uczelniami wyższymi.

Mediolan (Włochy)

Umowa o współpracy podpisana w 2001 r. przez Prezydenta Miasta Krakowa oraz Syndyka Mediolanu. Umowa o współpracy na zasadzie miast bliźniaczych między Krakowem i Mediolanem została podpisana w 2003 r. Obszary współpracy obejmują: edukację i współpracę środowisk młodzieżowych, kulturę, sport, turystykę i promocję, a także wymianę doświadczeń w zakresie dobrych praktyk w administracji publicznej.

Najintensywniejsza jest wymiana kulturalna między miastami. W 2003 r. odbyła się prezentacja Krakowa w stolicy Lombardii - Tydzień Krakowa w Mediolanie, której program składał się z części oficjalnej, poświęconej gospodarce i wejściu Polski do UE, artystycznej oraz prezentacji turystycznej. Prezentacja Mediolanu w Krakowie planowana jest na 2009 r.

W trakcie mediolańskiej prezentacji podpisano także: Umowę o współpracy pomiędzy krakowską Izbą Przemysłową – Handlową a jej mediolańskim odpowiednikiem i Umowę pomiędzy firmami z branży inżynierii drogowej. Nawiązano również kontakty z Międzynarodowym Centrum Targowym. Kraków przygotowuje stoisko na Targach Turystycznych BIT w Mediolanie.

Mniej istotnymi obszarami współpracy z Mediolanem jest sport (m.in. udział sportowców z Krakowa w mediolańskich maratonach) oraz współpraca młodzieży (wizyty młodzieży ze szkoły hebrajskiej w Mediolanie).

Współpraca z Mediolanem, jak dotąd mało intensywna, ma duży potencjał. Mediolan, jako drugie pod względem wielkości miasto Włoch, a jednocześnie jeden z najważniejszych ośrodków metropolitalnych Europy powinien być dla Krakowa jednym z najważniejszych partnerów dla czerpania doświadczeń i dobrych praktyk z zakresu zarządzania miastem, gospodarki przestrzennej, obsługi inwestorów oraz promocji gospodarczej.

Szczególnie istotną dziedziną jest wymiana kulturalna – oba miasta są w swoich krajach ważnymi ośrodkami kulturalnymi. Poza organizacją okazjonalnych prezentacji wskazane jest jednak nawiązanie bezpośredniej współpracy między instytucjami kulturalnymi obu miast (opery, muzea, teatry). Mediolan jest także ważnym ośrodkiem targowym – zatem może być potencjalnym partnerem dla rozwijania krakowskich instytucji targowych. Jak dotąd słabo wykorzystana jest możliwość współpracy gospodarczej (oraz promocji gospodarczej Krakowa) w Mediolanie, który jest najważniejszym ośrodkiem gospodarczym i finansowym Włoch, a także współpracy w zakresie edukacji oraz transferu innowacji.

Norymberga (Niemcy)

Ramowe porozumienie o współpracy z dnia 2 października 1979 roku, umowa o współpracy na zasadzie miast bliźniaczych z 9 grudnia 1991 roku.

Norymberga ma szczególną pozycję pośród miast partnerskich Krakowa. Współpraca z tym miastem dotyczy praktycznie wszystkich możliwych aspektów: współpracy samorządów, edukacji i wymiany młodzieży, wymiany kulturalnej, kwestii społecznych, sportu, służby zdrowia, współpracy służb miejskich. Współpraca z Norymbergą jest realizowana przy pomocy najpełniejszego zestawu narzędzi, na czele z przedstawicielstwami miast. Warto podkreślenia jest, iż obecnie kontakty między instytucjami z obu miast odbywają się często bez pośrednictwa urzędów.

Do najważniejszych dziedzin współpracy należy wymiana informacji i dobrych praktyk z zakresu działania samorządu miejskiego, realizowana min. w trakcie licznych, wzajemnych wizyt przedstawicieli samorządu miejskiego różnego szczebla.

Nawiązana została także współpraca szkół krakowskich ze szkołami norymberskimi, m.in. liceów, szkół zawodowych i technicznych oraz Nauczycielskiego Kolegium Języka Niemieckiego w Krakowie z Nürnberg Kolleg w Norymberdze. Poza wymianą uczniów i pedagogów realizowane są liczne projekty edukacyjne i naukowe.

Współpraca w dziedzinie kultury dotyczy m.in.: wymiany artystów, zespołów, wystaw, prezentacji literatury polskiej w Norymberdze i niemieckiej w Krakowie. Jest organizowana przede wszystkim w Domu Krakowskim w Norymberdze oraz Domu Norymberskim w Krakowie, działających od 1996 r. O skali działania świadczy, iż w latach 2002 – 2008 Dom Krakowski zorganizował ok. 50 różnych wystaw (sztuki, fotografii, historycznych, etnograficznych), a także prezentacje multimedialne i akcje w przestrzeni miejskiej. Odbyło się w tym czasie blisko 40 koncertów (muzyki klasycznej, popularnej, jazzu, kolęd) i 30 wieczorów literackich i spotkań ze znanymi polskimi autorami, a także tłumaczami literatury polskiej. Ponadto Dom organizował spektakle teatralne, projekcje filmów fabularnych i dokumentalnych, konferencje i seminaria, a także festyny bożonarodzeniowe. Od 2004 r. Dom Krakowski uczestniczy z własnym programem w ogólnomiejskiej imprezie kulturalnej „Blau Nacht”, a od 2006 r. organizuje „Tydzień Filmu Polskiego”.

Na tle intensywnej działalności kulturalnej Domów dziwić może także brak bezpośredniej współpracy krakowskich instytucji kulturalnych, szczególnie posiadających odpowiedniki w Norymberdze (np. krakowskie Muzeum Inżynierii Miejskiej i norymberskie Muzeum Historii Komunikacji Miejskiej). W przyszłości cennym partnerem dla krakowskiego Muzeum Sztuki Współczesnej może być Neues Museum. Warto rozważenia, w kontekście możliwości zlokalizowania podobnej placówki w Krakowie jest także skorzystanie z doświadczeń norymberskiego Muzeum Zabawek, powstałego na bazie prywatnej kolekcji.

Domy służą także promocji obu miast i rozwijaniu turystyki. Organizowane są również stoiska krakowskie na Targach Bożonarodzeniowych Norymbergii oraz stoisko Norymbergii na Targach Wielkanocnych i Targach Bożonarodzeniowych w Krakowie. Odbywa się także wymiana przewodników miejskich.

Przedstawiciele Krakowa licznie uczestniczą w Programie stypendialnym „Hermann-Kesten-Stipendium” dla twórców z miast partnerskich, w ramach którego powstają teksty o Norymberdze.

Wyrazem znaczenia kontaktów dla obu stron są także jubileusze współpracy partnerskiej: obchodzony w 2004 r. (25-lecie) i planowany na 2009 r. (30-lecie).

Nawiązane zostały także liczne kontakty sportowe (m.in. pomiędzy klubami sportowymi miast), a także między środowiskami osób niepełnosprawnych, a także ogrodami zoologicznymi i strażą pożarną obu miast.

Miasto Norymberga wielokrotnie udzielało Krakowowi pomocy materialnej i finansowej (służba zdrowia, tramwaje norymberskie w Krakowie, organizacja Domu Krakowskiego, odbudowa organów Filharmonii Krakowskiej).

Na tle, opisanej powyżej, działalności kulturalnej, społecznej, edukacyjnej zwraca uwagę niewielka intensywność kontaktów gospodarczych między miastami. Potencjał współpracy z Norymbergą – drugim co do wielkości miastem w Bawarii, najbogatszym landzie niemieckim jest w tym względzie niewykorzystany. Szczególnie należy rozważyć możliwość rozszerzenia działalności promocyjnej Domu Krakowskiego na położone 150 km od Norymbergi Monachium.

Współpraca z Norymbergą może być uznana za wzorcową i wartą kontynuowania pod każdym względem.

Honorowe miasta bliźniacze

Kurytyba (Brazylia)

Rada Miasta Krakowa przyznała Kurytybie tytuł Honorowego Miasta Bliźniaczego Krakowa w 1993 r. Kurytyba jest największym w Brazylii skupiskiem Polonii. Kontakty mają charakter okazjonalny. Pomimo wizyty oficjalnej delegacji Kurytyby w listopadzie 2003 r. i prowadzonych wówczas rozmów nie podjęto dalszej współpracy.

Z powodu znacznej odległości między miastami, realizacja wspólnych projektów jest bardzo kosztowna, co stanowi poważną przeszkodę w obustronnych kontaktach. W najbliższych latach trudno liczyć na ożywienie kontaktów między miastami czy też ożywienie ruchu turystycznego, należy jednak podtrzymywać kontakty z tamtejszą Polonią.

La Serena (Chile)

Umowa o współpracy między La Sereną a Krakowem z 1995 r., tytuł Honorowego Miasta Bliźniaczego Krakowa przyznany miastu La Serena uchwałą Rady Miasta Krakowa w 1995 r. W 2005 r, podczas oficjalnej wizyty Prezydenta Krakowa, podpisano porozumienie w sprawie poparcia dla współpracy kulturalnej pomiędzy Krakowem i La Sereną.

Współpraca dotyczy głównie edukacji. Kilka krakowskich uczelni (AGH, UJ, Akademia Muzyczna, AWF) posiada umowy z uczelniami w La Serenie. Na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej podjęta została praca dyplomowa dotycząca rewitalizacji w La Serenie⁵. W 2006 r. – Główny Architekt Krakowa zaprezentował wykłady na temat odnowy zabytkowych budynków i przestrzeni miejskich, planowania urbanistycznego i rozwoju ośrodków kulturalnych i kongresowych. W uznaniu zasług na rzecz budowania więzi pomiędzy miastami w 2008 r., Konsul Honorowy RP w La Serenie i b. Rektor Uniwersytetu w La Serenie Jaime Pozo Cisternas uhonorowani zostali przez Prezydenta Miasta Krakowa odznaczeniem Honoris Gratia.

Kontakty Krakowa i La Sereny są mało aktywne i ograniczają się do wymiany korespondencji okolicznościowej. Rozwijanie kontaktów napotyka podobne ograniczenia jak współpraca z Kurytybą, ponadto jest to miasto znacznie mniejsze od Krakowa. Jednak, tak jak w przypadku Kurytyby należy podtrzymać istniejące więzi, szczególnie pomiędzy uniwersytetami.

Quito (Ekwador)

Propozycja nawiązania formalnej współpracy pomiędzy Krakowem i Quito pojawiła się w

⁵ Agnieszka Krzeszowska „Chile – La Serena. Koncepcja urbanistyczno-architektoniczna rewitalizacji obszaru przy Avenida San Francisco de Aguirre”.

2003 r. z inicjatywy Konsula Honorowego RP w Ekwadorze. Okazją do nawiązania bliższych kontaktów była 25. rocznica wpisania obydwu miast na pierwszą listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO w 2003 r. Rada Miasta Krakowa w 2008 r. nadała Miastu Quito tytuł Honorowego Miasta Bliźniaczego Krakowa.

Współpraca dotyczy kultury – odbywają się prezentacje kulturalne (m.in. prezentacje kulturalna Ekwadoru w Krakowie w ramach Latinoamerykańskich Prezentacji Kulturalnych, wystawa prac współczesnych krakowskich artystów w Quito), wystawy (m.in. w krakowskim Muzeum Etnograficznym). Od 2006 r. współpracują muzea z Quito (Muzeum Miasta Quito i Muzeum Wody) i Krakowa (Muzeum Inżynierii Miejskiej).

Spośród wszystkich honorowych miast bliźniaczych współpraca z Quito rozwija się w ostatnich latach najlepiej. Szczególnie interesująca jest możliwość dalszej wymiany doświadczeń i wystaw pomiędzy muzeami.

Miasta partnerskie

Bordeaux (Francja)

Umowa o przyjaźni i współpracy zawarta w 1993 r. Obszary współpracy, to edukacja i współpraca naukowa, kultura oraz służba zdrowia.

Najdłuższą tradycję, sięgającą lat 70-tych ma współpraca pomiędzy uczelniami wyższymi Krakowa i Bordeaux, obecnie kontynuowana przede wszystkim poprzez program Socrates.

Współpraca kulturalna miast zaktywizowała się przy okazji obchodów 10-lecia partnerstwa, połączonych z „Sezonem Polskim we Francji”. Zorganizowano wówczas prezentację Krakowa w Bordeaux obejmującą część gospodarczo-turystyczną na Międzynarodowych Targach w Bordeaux i część kulturalną. Bordeaux zaprezentowało w Krakowie wystawę „Kolory Bordeaux” oraz zorganizowało degustacje wina. Po 2004 r. kontakty kulturalne między miastami były sporadyczne (gościnne występy artystów krakowskich).

Współpracują także Lekarze Świata z Bordeaux i Lekarze Nadziei w Krakowie. Lekarze Świata zaopatrują od kilku lat tzw. „aptekę darów” na os. Dywizjonu 303.

Mimo możliwości wynikających z umowy kontakty Krakowa z Bordeaux są nieregularne. Od 2004 r., gdy Kraków włączył się w obchody „Sezonu Polskiego” realna współpraca jest sporadyczna. Konieczne jest podjęcie działań w celu pozyskania partnerów dla bezpośredniej współpracy kulturalnej, a także szersza prezentacja Krakowa w Bordeaux. Miasto to, rozwijające interesujący system szybkiego tramwaju w połączeniu z rewitalizacją głównych arterii miasta może stać się ciekawym partnerem dla wymiany doświadczeń z zakresu transportu publicznego i gospodarki przestrzennej..

Bratysława (Słowacja)

Umowa o współpracy z 1974 r., umowa o dalszym rozwoju wzajemnej współpracy pomiędzy zaprzyjaźnionymi miastami z 1984 r., umowa o współpracy z 2002 r. Zgodnie z zapisami umowy jednym z jej elementów miała być organizacja wspólnych prezentacji obu miast. Starania Krakowa o podjęcie takiej współpracy pozostają bez odzewu.

Bratysława wraz z Krakowem, Brnem, Pragą i Wiedniem jest od wielu lat aktywnym partnerem projektu „Bożonarodzeniowe mosty łączące miasta”.

Współpraca z Bratysławą jest mało aktywna, jednak ze względu na to, iż stolica Słowacji jest jedynym partnerem Krakowa w tym kraju, podejmuje się starania w celu uaktywnienia kontaktów. W kwietniu 2009 r. Biuro Marketingu Turystycznego Miasta zorganizowało we współpracy z Domem Polskim w Bratysławie prezentację turystyczną z udziałem mediów i branży lokalnej.

Ważne jest także to, że w Krakowie działa konsulat Republiki Słowacji, a na Uniwersytecie Jagiellońskim funkcjonuje Katedra Filologii Słowackiej, co może sprzyjać rozwojowi współpracy.

Budapeszt (Węgry)

Umowa o współpracy partnerskiej z 2005 r., poprzedzona wzajemnymi wizytami przedstawicieli miast w latach 2003 – 2004. Pomimo stosunkowo krótkiego funkcjonowania umowy Budapeszt stał się ważnym partnerem Krakowa - przede wszystkim w dziedzinie zarządzania publicznego oraz kultury. Szczególnie istotną tematyką jest bezpieczeństwo publiczne i zarządzanie kryzysowe. Poza bezpośrednią współpracą samorządów i jednostek miejskich w tej dziedzinie podpisano umowę o współpracy pomiędzy krakowską Wyższą Szkołą Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego APEIRON a budapeszteńskim Środkowoeuropejskim Instytutem Bezpieczeństwa Publicznego i Zapobiegania Przestępczości. W 2007 r. Prezydenci Krakowa i Budapesztu podpisali Deklarację Burmistrzów Nowych Państw Członkowskich Unii Europejskiej dot. Zielonej Księgi Transportu Miejskiego przygotowywanej przez Komisję Europejską.

Drugim polem działania jest wymiana kulturalna oraz współpraca w zakresie ochrony dziedzictwa. Budapeszt i Kraków są członkami Organizacji Miast Dziedzictwa Światowego. Budapeszt jest siedzibą Sekretariatu Regionalnego OWHC na Europę Środkowowschodnią. Wzajemne prezentacje kulturalne miast odbyły się w 2006 r. (prezentacja Budapesztu w Krakowie) i w 2007 r. (prezentacja Krakowa w Budapeszcie). Partnerem przy organizacji obu prezentacji było Centrum Węgierskie w Krakowie. Warto zwrócić uwagę, że prezentacja Krakowa odbywała się częściowo w przestrzeni publicznej (wystawy plenerowe) – co zwiększyło liczbę jej widzów.

Istotna rola w rozwijaniu współpracy przypada przedstawicielom dzielnic - VII i XVI Krakowa i XVI Budapesztu. W ramach współpracy odbywają się wystawy i prezentacje kulturalne oraz organizowana jest wymiana młodzieży.

Współpraca pomiędzy Krakowem i Budapesztem zasługuje na podkreślenie ze względu na aktywność dzielnic, a także Centrum Węgierskiego w Krakowie, co jest pozytywną prognozą przyszłych wspólnych przedsięwzięć. Oba miasta łączy wspólna historia i podobna kultura. Partnerstwo z Budapesztem, największym miastem „nowych” państw UE, oraz siedzibą wielu organizacji międzynarodowych (min. Europejskiego Instytutu Technologicznego) powinno być traktowane priorytetowo. Szczególnie istotna (ze względu na EIT) w przyszłości może stać się wymiana naukowa oraz współpraca w dziedzinie transferu innowacji.

Cusco (Peru)

Deklaracja braterstwa z 1 lipca 1989. Brak rzeczywistej współpracy. Obydwa miasta nie widzą perspektyw na współdziałanie w żadnej z dziedzin. Brak również wymiany korespondencji okazjonalnej.

Edynburg (Wielka Brytania)

Umowa o współpracy z 1995 r., umowa między Miastem Edynburg oraz Miastem Kraków z 1999 r., protokół o współpracy między Krakowem a Edynburgiem z 2004 r. Kolejna umowa o współpracy między Krakowem i Edynburgiem została podpisana w kwietniu 2009 r. Obszarami współpracy są kwestie społeczne i kultura oraz edukacja.

Od 1997 r. realizowany jest wspólny projekt Fundacji Marie Curie Cancer Care z Edynburga i Krakowskiego Forum Rozwoju z udziałem Urzędu Miasta Krakowa, British Petroleum, Hospicjum im. Św. Łazarza – „Pola Nadziei”. Realizowano także projekt Firmy Społecznej Hotel, mający na celu rehabilitację społeczną i zawodową osób po przebytych kryzysach

psychicznych.

Jednym z obszarów współpracy samorządów były kwestie bezpieczeństwa w miastach - Kraków, wspólnie z Edynburgiem, uczestniczył w programie unijnym „DEMOS” (monitoring miejski).

Od 2005 r. szkoły podstawowe Krakowa i Edynburga współpracują w ramach programu Socrates Comenius. Urzędy miast podjęły rozmowy w celu znalezienia szkół średnich zainteresowanych bezpośrednią współpracą.

Współpraca kulturalna obejmowała min. wzajemne gościnne występy orkiestr z obu miast, cykl warsztatów artystycznych promujący polskie regiony, publikację Biblioteki Edynburga „Polish Greenshoots”, oraz Dzień Polski w Edynburgu (z udziałem Krakowa). W 2009 r. odbędzie się Festiwal Kultury Polskiej w Edynburgu, w którym wezmą udział krakowscy artyści;

Podczas wizyt przedstawicieli instytucji kulturalnych (w tym festiwalowych) z Edynburga nawiązano kontakty z instytucjami kultury z Krakowa.

W ramach współpracy pomiędzy Krakowem i Edynburgiem zrealizowano wiele wartościowych przedsięwzięć – szczególnie społecznych.

Jest to partnerstwo o dużym potencjale, które daje Krakowowi szerokie możliwości wykorzystania doświadczeń i wzorców szkockich z zakresu zarządzania miastem. Edynburg jest także jednym z najważniejszych ośrodków festiwalowych w Europie, zatem Kraków może korzystać z jego doświadczeń.

Należy także pamiętać, że Wyspy Brytyjskie, w tym Szkocja stały się w ostatnich latach jednym z głównych celów emigracji Polaków, korzystne jest zatem rozwijanie współpracy z polskimi środowiskami w Edynburgu.

Fez (Maroko)

Deklaracja współpracy z 1985 r. i protokół zawarcia porozumienia o współpracy między miastami z 1986 roku. Od momentu podpisania oficjalnych dokumentów wzajemne kontakty obu miast ograniczały się do okazjonalnej korespondencji. Od 1998 r. z inicjatywy Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP podjęte zostały działania zmierzające do aktywowania współpracy między Krakowem i Fezem. Odnowienie współpracy nastąpiło w latach 2006 – 2007, po wizycie Ministra Kultury i Ambasadora Maroka w Krakowie, a także dzięki dużemu zaangażowaniu polskich służb dyplomatycznych w Rabacie. Podczas oficjalnej wizyty Prezydenta Krakowa w Fezie w 2007 r. ustalono, iż dziedzinami współpracy do 2010 r. będą kultura i ochrona zabytków oraz ochrona środowiska oraz współpraca gospodarcza.

W ramach współpracy odbył się dwutygodniowy staż konserwatorski w Fezie krakowskich studentów architektury i konserwacji zabytków, którzy zrealizowali 4 projekty, zaproponowane przez stronę marokańską. Zgodnie z umową zawartą między Urzędem Miasta Krakowa i Urzędem Miasta Fezu projekt ten będzie realizowany do 2010 roku. Ponadto planowana jest wymiana wykonawców - udział wykonawców z Krakowa w Festiwalu Slam and Klam w Fezie w 2009 r., udział orkiestry Sinfonietta Cracovia w Festiwalu Muzyki Sakralnej Świata w Fezie w 2010 r., udział orkiestry arabsko-andaluzyjskiej Mohameda Briouel'a w Festiwalu Kultury Żydowskiej w Krakowie w 2010 r. oraz wzajemna reklama festiwalu.

Planowana jest także współpraca gospodarcza: udział krakowskich podmiotów gospodarczych w tzw. Salonie Inwestycyjnym, tj. w targach sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Fezie, organizowanych corocznie w listopadzie (targi tekstylno-spożywcze), możliwość współpracy Izb Rzemieślniczych z obu miast, współpraca krakowskich firm specjalizujących się w konserwacji zabytków lub w produkcji rękodzieła artystycznego.

W kontaktach Fezu i Krakowa nastąpiło wyraźne ożywienie, szczególnie w dziedzinie kultu-

ry. Cenną inicjatywą jest współpraca instytucji festiwalowych obu miast. Większej uwagi wymaga obecnie realizacja części gospodarczej planu współpracy. Szczególnie duże możliwości mają firmy specjalizujące się w konserwacji zabytków lub w produkcji rękodzieła artystycznego.

Florencja (Włochy)

Bezterminowa umowa o współpracy z 1985 r., potwierdzona w 1987 r. oraz wspólna deklaracja obu miast o umacnianiu przyjaźni i współpracy z 1992 r. W 2004 r. ustalono, iż obszarami współpracy będą wspólne pozyskiwane środki z funduszy Unii Europejskiej udział w inicjatywach i programach europejskich, wymiana kulturalna, promocja turystyki, promocja tradycji i kultur obu miast, edukacja oraz współpraca uczelni wyższych. Deklaracje te jednak zostały zrealizowane w niewielkim zakresie – dotyczącym przede wszystkim kultury. Były to wystawy i prezentacje zorganizowane w Krakowie i Florencji w 2005 i 2006 r. oraz konferencje dotyczące dziedzictwa kulturalnego obu miast.

W 2002 r. podpisana została umowa o współpracy pomiędzy Confcommercio a Krakowską Kongregacją Kupiecką.

Pomimo podobieństwa obu miast kontakty Krakowa i Florencji nie są intensywne. Zarówno współpraca kulturalna, jak i w zakresie edukacji oraz wymiany gospodarczej nie jest wystarczająca i wymaga aktywizacji.

Frankfurt nad Menem (Niemcy)

Umowa o partnerstwie z 1991 r., porozumienie o współpracy w zakresie spraw społecznych i pomocy socjalnej z 2006 r., porozumienie między Miastem Frankfurt nad Menem i Miastem Krakowem o współpracy w dziedzinie sportu z 2004 r.

Od lat dziewięćdziesiątych Kraków korzysta z doświadczenia niemieckiego partnera w zakresie zarządzania miastem, poprzez uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach, warsztatach. Współpracują także służby miejskie (straż pożarna).

Nawiązano współpracę między szkołami, a także placówkami szkolno-wychowawczymi dla dzieci niewidomych i słabo widzących w Krakowie i Frankfurcie, Bardzo cenną inicjatywą jest program KAFKA, oferujący wzajemne praktyki zawodowe dla studentów i absolwentów uczelni krakowskich i frankfurckich. Współpracują środowiska sportowe – reprezentacje miast biorą udział w maratonach miejskich, współpracują kluby sportowe i drużyny młodzieżowe.

Równie aktywna jest współpraca kulturalna - cyklicznie organizowane są Dni Kultury Krakowa we Frankfurcie oraz Dni Kultury Frankfurtu nad Menem w Krakowie, ponadto odbywają się gościnne koncerty (min. w ramach festiwalu "Sacrum Profanum" w 2008 r.). Jedną z proponowanych form wymiany kulturalnej jest nawiązanie współpracy powstającego w Krakowie Muzeum Sztuki Współczesnej z Muzeum Sztuki Współczesnej we Frankfurcie oraz Muzeum Sztuki „Städel” we Frankfurcie z krakowskim Muzeum Narodowym, a także propozycja korzystania przez partnerów we Frankfurcie z oferty programowej Domu Krakowskiego w Norymberdze.

Ważną rolę odgrywa współpraca w zakresie pomocy społecznej, obejmująca szkolenia i staże, hospitacje grup specjalistów z zakresu pomocy społecznej, wzajemne uczestnictwo przedstawicieli miast w konferencjach dotyczących problematyki pomocy społecznej. W dzielnicy Kurdwanów realizowany będzie, wg wzorów z Frankfurtu program „Miasto Socjalne – Aktywne Sąsiedztwo”.

Frankfurt okazjonalnie udzielał pomocy finansowej i rzeczowej dla Krakowa, projekty z zakresu pomocy społecznej i edukacji finansuje Fundacja Hertie. Dużą rolę we współpracy

odgrywa Towarzystwo Kultury Niemieckiej i Polskiej - Koło Przyjaciół Frankfurt - Kraków z siedzibą we Frankfurcie, również wspierające finansowo instytucje w Krakowie.

Frankfurt jest jednym z najaktywniejszych i najsolidniejszych miast partnerskich Krakowa. Ze względu na centralną rolę miasta w Unii Europejskiej współpracę nadal należy rozwijać i poszerzać o nowe dziedziny. Należy przy tym wykorzystać nowe możliwości współpracy kulturalnej tj. proponowana współpraca muzeów.

Ponadto Frankfurt powinien być priorytetowym celem promocji gospodarczej Krakowa. Jak dotąd Kraków słabo wykorzystuje fakt, iż Frankfurt jest jednym z najważniejszych ośrodków finansowych i gospodarczych Europy.

Podkreślić też trzeba, że współpraca z Frankfurtem przynosi mieszkańcom Krakowa wiele różnorodnych korzyści: wymiernych – w postaci konkretnej pomocy finansowej, praktyk studenckich oraz staży pracowniczych, a także trudnej do oszacowania – promocji miasta, wymiany doświadczeń i „dobrych praktyk”.

Göteborg (Szwecja)

Deklaracja o współpracy z 1988 r., umowa o współpracy z 1990 r. (automatycznie przedłużana umowa terminowa). Obszarami współpracy, zgodnie z umową są kwestie związane z pomocą społeczną a także współpraca z Krakowem w zakresie konkretnych programów np. „Bezpieczny Kraków”. Ponadto Kraków uczestniczy w targach turystycznych TUR w Göteborgu.

Obecnie kontakty nie są intensywne. W 2008 r. miała miejsce wizyta w Krakowie delegacji radnych z dzielnicy Härlanda, podczas której ustalono, że możliwymi obszarami współpracy są edukacja (w tym wymiany młodzieży), wymiana doświadczeń w zakresie polityki zdrowotnej, programów bezpieczeństwa i polityki społecznej, ochrony środowiska i gospodarki komunalnej (możliwość skorzystania ze szwedzkich doświadczeń).

Najbardziej interesującymi dla Krakowa dziedzinami współpracy ze Göteborgiem są kwestie społeczne i środowiskowe, w których miasta szwedzkie mają duże doświadczenie. Warto także podtrzymać zainteresowanie Szwecją (i całą Skandynawią), która w ostatnich latach stała się jednym z ważniejszych rynków turystycznych dla Krakowa. Jedną z najbliższych okazji do nawiązania współpracy z Göteborgiem może być wizyta szwedzkich pisarzy P.O. Enquist'a oraz Agnety Pleijel i Macieja Zaremby na Festiwalu Literatury im. Josepha Conrada.

Innsbruck (Austria)

Umowa o partnerstwie z dnia 19 sierpnia 1998 roku. Współpraca rozwija się w kilku dziedzinach, przede wszystkim edukacji i współpracy środowisk młodzieżowych, sporcie oraz turystyce. Współpracują ze sobą szkoły Krakowa i Innsbrucka, Krakowscy zawodnicy są zapraszani na zawody sportowe w mieście partnerskim. W przeszłości współpraca dotyczyła także szkół gastronomicznych i hotelarskich.

W ostatnich latach nabiera znaczenia możliwość czerpania z doświadczeń Innsbrucka w budowie i zarządzaniu infrastrukturą sportową (stadion, hala sportowa) i kongresowej oraz organizacji mistrzostw piłkarskich. Mniejszą rolę odgrywa współpraca kulturalna i gospodarcza - Dni Krakowa w Innsbrucku odbyły się w 2002 r., „Dni Innsbrucka” w Krakowie planowane są jesienią 2009 r.

Kraków odnosił liczne korzyści materialne ze współpracy. W latach 2001- 2007 Miasto Innsbruck przekazało organizacjom w Krakowie m.in. używane ratraki oraz kwotę 3.000 EURO na zakup skutera śnieżnego do transportu żywności (dla Ośrodka Narciarskiego Domu

Harcerza), używane meble szkolne (dla Specjalnego Ośrodka i Szkolno-Wychowawczego), 4 samochody pożarnicze i ratownictwa specjalnego (dla Państwowej Straży Pożarnej). Ważną rolę odgrywa osobiste zaangażowanie Wiceburmistrza Innsbrucka i jego małżonki w kontakty z Krakowem.

Innsbruck ma duże doświadczenia w turystyce, organizacji imprez sportowych i odgrywa aktywną rolę na forum organizacji międzynarodowych. Jest dla Krakowa cennym partnerem, a współpraca w wyżej wymienionych dziedzinach rokuje spore nadzieje.

Lipsk (Niemcy)

Umowa o współpracy między Prezydium Rady Narodowej Miasta Krakowa a Radą Miejską Miasta Lipska z 1973 r., umowa o współpracy między miastem Krakowem a Radą Okręgową w Lipsku z 1976 r., porozumienie o współpracy między Radą Okręgu Lipskiego i Prezydentem Miasta Krakowa z 1981 r., wspólna deklaracja miasta Krakowa i miasta Lipska o kształtowaniu stosunków partnerskich między Lipskiem a Krakowem z 1995 r. Aktualnie współpraca dotyczy takich obszarów jak współpraca samorządów, kwestie społeczne, edukacja, kultura oraz integracja europejska.

Współpraca władz obejmuje liczne projekty, dotyczące różnych aspektów zarządzania miastem m.in. rewitalizacji obszarów zdegradowanych, usług publicznych, pozyskiwania środków europejskich. Współpracują również rady miejskie.

Nawiązano także kontakty z Agencją Turystyczną Miasta Lipska i z Biurem do spraw Targów Urzędu Miasta Lipska.

Intensywnie prowadzona jest wymiana młodzieży – zarówno ze szkół partnerskich jak i w ramach międzynarodowych projektów edukacyjnych. Ponadto współpracują ośrodki dla niesłyszących.

Bardzo bogata jest współpraca kulturalna. Regularnie organizowane są wzajemne prezentacje miast, a także wydarzenia kulturalne w ramach szerszych prezentacji Polski w Niemczech i Lipsku. Przedstawiciele Lipska poszukują także w Krakowie partnera dla projektu „Second Chance” (obiekt postindustrialny do wykorzystania na cele kulturalne).

Współpraca samorządów jest intensywnie wspierana przez Instytut Polski oraz pastora Friedricha Magirusa, Honorowego Obywatela Miasta Krakowa. Aktywną współpracę z Krakowem prowadzi Saksońskie Stowarzyszenie Oświatowe Towarzystwa Niemieckiego w Lipsku.

Współpraca z Lipskiem jest aktywna i wszechstronna i rokuje w przyszłości duże nadzieje, należy ją zatem nadal rozwijać. Warto wykorzystać doświadczenia Lipska w zakresie pozyskiwania środków europejskich, a także rewitalizacji – w tym przede wszystkim osiedli wielkopłytowych.

Ze względu na plany stworzenia w Krakowie dużego ośrodka targowego wskazana może być także współpraca z Targami Lipskimi. Lipsk jako ważny ośrodek gospodarczy powinien być celem intensywnej promocji gospodarczej Krakowa.

Ważnym argumentem za współpracą jest bardzo aktywna rola Lipska w organizacjach międzynarodowych (np. EUROCITIES) oraz podobne doświadczenia historyczne obu miast, a także liczne osoby i instytucje wspierające współpracę.

Lwów (Ukraina)

Umowa o współpracy z 1995 roku. W 2004 r. została podpisana Wspólna Deklaracja Współpracy między Województwem Małopolskim a Obwodem Lwowskim.

Rozwijana jest współpraca jednostek samorządowych - przedstawiciele Lwowa kilkakrotnie zapoznawali się z doświadczeniami Krakowa w zakresie funkcjonowania jednostek

miejskich, Centrum Informacji Turystycznej, obsługi inwestorów, organizacji służby zdrowia. Przedstawiciele Krakowa prezentowali doświadczenia miasta na Międzynarodowym Lwowskim Forum Ekonomicznym. Ważnym tematem współdziałania samorządów są przygotowania do EURO 2012 (w 2008 roku podpisano kilka deklaracji i porozumień w tej sprawie).

Regularnie odbywają się prezentacje Krakowa we Lwowie ("Dni Krakowa") oraz prezentacje Lwowa w Krakowie połączone z Dniami Młodzieży (koordynowanymi m.in. przez Centrum Młodzieży im. dr H. Jordana.).

Współpracują ze sobą także organizacje sportowe, a w 2008 r. zorganizowano maraton kolarski na trasie Lwów – Kraków, planowany jako impreza cykliczna.

W 1998 r. krakowska i lwowska Izba-Przemysłowo Handlowa zawarły porozumienie o współpracy, sporadycznie organizowane były prezentacje gospodarcze.

Kraków okazjonalnie udziela pomocy polskim i ukraińskim instytucjom we Lwowie, a także corocznie przygotowuje paczki świąteczne dla Polaków we Lwowie i wspiera działalność Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej, m.in. wspomagając wizyty członków towarzystwa w Krakowie.

Współpraca ze Lwowem należy do dynamicznych kontaktów partnerskich. Wiele instytucji krakowskich współpracuje ze swoimi partnerami we Lwowie. Lwowsko-krakowskie prezentacje w ramach „Dni..” należą do najbardziej regularnych. Jednak intensyfikacji wymagają kontakty pomiędzy instytucjami kulturalnymi Krakowa i Lwowa, także poza prezentacjami. Jest to szczególnie istotne ze względu na ogromny zasób dóbr polskiej kultury zgromadzonych we Lwowie.

Większej uwagi wymaga współpraca uczelni i jednostek badawczych Lwowa i Krakowa, jak dotąd mało intensywna.

Lwów, podobnie jak Kijów jest zainteresowany wykorzystywaniem doświadczeń Krakowa z zakresu administracji publicznej i zarządzania miastem. Należy także wspierać działania dążące do poprawy połączeń komunikacyjnych między miastami, szczególnie kolejowych.

W Polsce rośnie szybko zainteresowanie rynkiem ukraińskim. Czynnikiem zachęcającym do wchodzenia polskich firm na ten rynek są korzystne zmiany dokonujące się na Ukrainie, jak również obecność we Lwowie polskiego Kredyt Banku-Ukraina. Na rynek naszego wschodniego sąsiada wchodzi przede wszystkim małe polskie firmy. Współpraca gospodarcza ze Lwowem jest utrudniona, zarówno ze względu na uwarunkowania polityczne, jak i sytuację społeczno-gospodarczą. Jest jednak absolutnie konieczna ze względu na takie czynniki, jak: bliskość położenia, więzi historyczne, racje polityczne i ekonomiczne.

Orlean (Francja)

Układ o przyjaźni zawarty w 1992 r., Odnowienie Umowy o Przyjaźni podpisane w 2002 r. Oprócz Urzędu Miasta Krakowa, współpraca z Orleanem realizowana jest przez następujące instytucje: Centrum Młodzieży im. dr H. Jordana, Staromiejskie Centrum Kultury, Uniwersytet Jagielloński, Związek Harcerstwa Polskiego, XXVII i XVII L.O., Muzeum Narodowe, Chór Akademicki Politechniki Krakowskiej „Cantata”.

Współpraca samorządów skupia się na kwestiach społecznych (m.in. integracji niepełnosprawnych) i zrównoważonego rozwoju (ochrony środowiska i utylizacji odpadów komunalnych, inwestycji gospodarczych i zagospodarowania przestrzeni). W 2009 r. odbędzie się seminarium, poświęcone zrównoważonemu rozwojowi w kontekście zmian klimatycznych. Współpracę prowadzą także środowiska młodzieżowe z obu miast - chęć partycypowania w projekcie wymiany szkolnej COMENIUS, na zaproszenie Orleanu zgłosiło 9 krakowskich szkół.

Wymiana kulturalna, bardzo aktywna w latach 2001-2002 w ostatnich kilku latach jest mniej intensywna, niemniej współpracują m.in. chóry akademickie, a krakowskie zespoły pieśni i tańca regularnie uczestniczą w targach bożonarodzeniowych w Orleanie. Orlean realizuje także projekty poświęcone swoim miastom partnerskim - „Ogród Partnerstwa” (2001 r.) oraz postawienie fontanny w nowopowstałej dzielnicy „La Rape”(2008 r.)

Orlean udzielił Krakowowi humanitarnej pomocy rzeczowej (autobusy orleańskie, pomoc dla powodzian w postaci odzieży i leków).

Utrzymanie współpracy z Orleanem, co najmniej na dotychczasowym poziomie, jest jak najbardziej zasadne. Cenną cechą partnerstwa z Orleanem jest to, iż prowadzi je wiele instytucji. Intensyfikacji wymaga jednak wymiana kulturalna, która od czasu obchodów rocznicy partnerstwa w 2002 r. jest mniej aktywna. Należy jednak pamiętać, że Orlean jest ośrodkiem mniejszym od Krakowa, co stanowić może pewne ograniczenia współpracy.

Pecs (Węgry)

27 maja 1987 r. podpisana została umowa o współpracy między Krakowem i Komitatem⁶ Baranya, którego stolicą jest miasto Pecs. Odnowiona umowa o współpracy została podpisana w dniu 27 kwietnia 1998 r. w Pecu przez Prezydenta Miasta Krakowa i Burmistrza Miasta Pecs.

W zakresie wymiany kulturalnej bardzo ożywione kontakty istnieją pomiędzy Nowohuckim Centrum Kultury i Centrum Młodzieży im. Henryka Jordana oraz ich węgierskimi odpowiednikami. Ponadto nieregularnie organizowane są wzajemne prezentacje obu miast (ostatnia: Dni Pecu w Krakowie w 2006 r.), festiwal w Pecu z okazji poszerzenia Unii Europejskiej (2004 r.), z udziałem miast partnerskich. W 2005 r. Pecs uzyskał tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2010 r. i korzysta z doświadczeń Krakowa w tym zakresie.

Drugim polem współpracy są sprawy społeczne – w tym przede wszystkim udział w programie: „CASE – Miasta przeciw wykluczeniu społecznemu” realizowanym pod kierunkiem Pecu.

Współpraca z Pecsem rozwija się dobrze, choć trzeba podejmować starania o jej uaktywnienie w niektórych dziedzinach. Pecs, pomimo, że jest miastem dużo mniejszym od Krakowa, jest bardzo aktywnym i doświadczonym partnerem w staraniach o fundusze unijne i realizacji różnych projektów i inicjatyw, do których zaprasza Kraków.

Rochester (stan Nowy Jork, USA)

Umowa o współpracy z 1973 r. Zawarta na okres pięciu lat, ulega automatycznie przedłużeniu na dalsze okresy pięcioletnie, jeżeli żadna ze stron nie wypowie jej sześć miesięcy przed upływem odpowiedniego terminu. Współpraca obejmuje kilka dziedzin, do których należą: edukacja, służba zdrowia, współpraca gospodarcza oraz współpraca samorządów.

Współpraca z Rochester w dużej mierze animowana była przez Przewodniczących Komitetu Miast Siostrzanych Kraków – Rochester (p. Przeździeccy, od 2004 r. p. Mary Cay-Majewski i Michael Leach).

Współpraca w zakresie edukacji obejmuje obecnie wymianę pomiędzy University of Rochester i Uniwersytetem Jagiellońskim oraz Collegium Medicum UJ: wymianę naukowców, organizacja seminariów naukowych uczestnictwo studentów z USA w letniej Szkole Języka i Kultury Polskiej. Zaprzestano natomiast wymiany uczniowskiej między szkołami. W ramach współpracy Szpitala Dziecięcego im. Św. Ludwika w Krakowie i Strong Memorial Hospital w Rochester kilku lekarzy asystentów krakowskiego szpitala odbyło staże

⁶ Odpowiednik województwa.

w oddziałach specjalistycznych w Rochester.

W latach 2004 – 2006 podjęto próby nawiązania współpracy gospodarczej – Kraków odwiedzili przedstawiciele Rochester Business Alliance, rozpoznawano możliwości nawiązania współpracy firm z Rochester i z Krakowa, szczególnie w zakresie wysokich technologii

Przez lata Kraków odnosił wiele korzyści (również finansowych) ze współpracy ze swym amerykańskim partnerem. Cennym aspektem współpracy jest wymiana uniwersytecka, natomiast odnowienia wymagają kontakty pomiędzy szkołami średnimi. Ponownej aktywizacji wymagają także kontakty biznesowe, szczególnie w zakresie wysokich technologii. Atrakcyjnym partnerem dla krakowskich szkół technicznych może być także Rochester Institute of Technology. Warto także, w kontekście możliwej współpracy z krakowskim Muzeum Historii Fotografii wspomnieć, że w Rochester znajduje się najstarsze na świecie muzeum fotografii (George Eastman House).

Sankt Petersburg (Rosja)

W 1997 r. podpisano Protokół o współpracy pomiędzy Radą Ustawodawczą Miasta Sankt Petersburga i Radą Miasta Krakowa. 20 kwietnia 2006 r. podpisana została bezterminowa umowa o współpracy Krakowa i Sankt Petersburga.

Priorytetem współpracy z Sankt Petersburgiem jest wymiana kulturalna. W latach 2006 – 2008 odbyło się kilka prezentacji kulturalnych i wspólnych projektów, w tym „Dni Sankt Petersburga”, na które złożyły się prezentacja gospodarcza i prezentacja kulturalna. „Dni Krakowa” w Sankt Petersburgu planowane są w 2009 r.

Ponadto działania prowadzone są na polu edukacji Uniwersytet Ekonomiczny współpracuje przy realizacji projektów z Uniwersytetem Ekonomiki i Finansów w Sankt Petersburgu, a UJ podpisał w 2004 r. list intencyjny o współpracy z Państwowym Uniwersytetem w Sankt Petersburgu. Wymianę prowadzi także Centrum Młodzieży im. H. Jordana.

W 2008 r. rozpoczęto rozmowy w sprawie zorganizowania bezpośredniego połączenia lotniczego Krakowa i Sankt Petersburga oraz utworzenia międzynarodowego stowarzyszenia miast-byłych stolic.

Od czasu podpisania umowy w 2006 r. współpraca z Sanki Petersburgiem dynamicznie się rozwija. Ze względu na znaczenie miasta, tak kulturalne jak i gospodarcze, zarówno na mapie Rosji jak i Europy, jest ona dla Krakowa bardzo korzystna.

Sewilla (Hiszpania)

W 2001 r. Wiceprezydent Miasta Krakowa oraz Wiceburmistrz Sewilli podpisali List Intencyjny o woli nawiązania współpracy. Umowa o współpracy z 2002 r., wygasła w 2007 r. Projekt kolejnej umowy, poszerzającej zakres współpracy, przesłany został stronie hiszpańskiej w 2007 r. W 2008 r. Burmistrz Sewilli poinformował, że Rada Miasta Sewilli przyjęła projekt umowy. Podpisanie dokumentu planowane jest po zaakceptowaniu projektu przez Radę Miasta.

Współpraca samorządów obejmuje przede wszystkim wymianę doświadczeń w zakresie infrastruktury, a w szczególności budowy parkingów podziemnych i polityki urbanistycznej w kontekście rozwoju gospodarczego oraz zarządzanie miejską przestrzenią publiczną, w tym parkami. Kontakty w tym zakresie, intensywne w poprzednich latach wymagają obecnie aktywizacji w ramach nowej umowy.

W lutym 2007 r. UMK przesłał wstępny projekt porozumienia pomiędzy szkołami średnimi z obu miast, co, po akceptacji przez stronę hiszpańską, daje możliwość rozwijania współpracy środowisk młodzieżowych.

Aktywizacji wymaga także współpraca kulturalna, mało widoczna po 2005 r., kiedy odbyły się ostatnie „Dni Krakowa w Sewilli”. Partnerem w nawiązywaniu tej współpracy może być krakowski oddział Instytutu Cervantesa.

Kontakty z Sewillą, jedynym partnerem Krakowa w Hiszpanii wymagają odnowienia i aktywizacji. Cenna dla Krakowa jest możliwość korzystania z doświadczeń w absorpcji środków europejskich przez Sewillę.

Solura (Szwajcaria)

Umowa o partnerstwie z 1990 r. Obecnie współpraca koncentruje się na wymianie kulturalnej, w tym prezentacjach Krakowa w Solurze oraz współpracy orkiestr dętych.

Solura udzielała pomocy finansowej Krakowowi z przeznaczeniem na wybrany cel m.in. dla Instytutu Pediatrii, Centrum Rehabilitacji Dzieci Upośledzonych, Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpitala Dziecięcego im. Św. Ludwika, Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Żeromskiego, Krakowskiego Ośrodka Rehabilitacji Wieku Rozwojowego oraz na oświetlenie Zamku Królewskiego na Wawelu.

Kontakty między Krakowem a Solurą nie są zbyt ożywione, głównie ze względu na dysproporcję w wielkości miast. Jest to jednak partner bardzo życzliwy dla Krakowa i otwarty na różne propozycje. Współpracę, zatem należy ocenić pozytywnie oraz w dalszym ciągu ją rozwijać.⁷

Wilno (Litwa)

Umowa o braterskiej współpracy z 1991 r. Najważniejszym obszarem współpracy jest kultura i promocja. Co kilka lat odbywają się wzajemne prezentacje kulturalne, gospodarcze i turystyczne (ostatnie w 2006 r.), także przy współudziale przedstawicieli „Domu Kultury Polskiej w Wilnie”. Interesującym projektem kulturalnym, wartym kontynuacji było Spotkanie 22 poetów Wilna i Krakowa, autorów tomu wierszy pt. „Kraków Wilno, Krokua Vilnius” (2005 r., Kraków). Osobą łączącą oba miasta jest także Czesław Miłosz. Rozwija się współpraca w dziedzinie architektury i ochrony zabytków, obejmująca min. spotkania i konferencje specjalistów z zakresu urbanistyki i architektury obu miast.

Poza wymianą kulturalną nawiązana została także współpraca między samorządami obu miast, której tematami są przede wszystkim pozyskiwanie funduszy europejskich dla gospodarki komunalnej, doświadczenia z dziedziny funkcjonowania dróg i komunikacji miejskiej oraz zagadnienia pomocy społecznej. Oba uczestniczyły w projekcie „Promocja Aktywności Obywatelskiej” w ramach programu Town-Twinnig Action 2005.

Ponadto poruszano kwestię otwarcia bezpośredniego połączenia lotniczego między Krakowem i Wilnem. Od 2002 r. współpracują Izby Przemysłowo-Handlowe Wilna i Krakowa.

Kraków okazjonalnie udziela pomocy polskim instytucjom w Wilnie. Od 1999 roku Miasto Kraków uczestniczy w corocznej wakacyjnej akcji pomocy dzieciom polskiego pochodzenia z Wileńszczyzny. Akcja ma na celu umożliwić dwutygodniowy pobyt podczas wakacji w Krakowie 25-osobowej grupie dzieci z Domu Dziecka.

Rozwijanie współpracy Krakowa z Wilnem otwiera możliwość promocji Krakowa nie tylko na Litwie, lecz w całym regionie państw nadbałtyckich. Władze Wilna podkreślają wolę rozwijania partnerstwa. Wilno w ostatnich latach staje się coraz ważniejszym ośrodkiem

⁷ Naturalną więź między oboma miastami tworzy osoba Tadeusza Kościuszki, który osiedlił się w Solurze pod koniec życia i tam zmarł.

gospodarczym, ale i kulturalnym oraz turystycznym - min. planowana jest budowa Muzeum Guggenheim-Hermitage, które stać się może jedną z ważniejszych tego typu placówek w Europie. Warto zatem podejmować wspólne działania w zakresie kultury, w tym sztuki współczesnej oraz dążyć do nawiązania współpracy między instytucjami Krakowa i Wilna.

Współpracę z Wilnem należy kontynuować, także ze względu na mieszkającą tam licznie Polonię, która odzyskuje swoją rangę i znaczenie, ceniąc sobie bardzo każdy kontakt z Macierzą. Promocja Polonii litewskiej rokuje nadzieje na ożywienie i rozwój także kontaktów gospodarczych pomiędzy Krakowem i Wilnem.

Zagrzeb (Chorwacja)

Umowa o współpracy z 1975 r., protokół o współpracy na lata 1986 - 1990 z 1986 r. oraz uroczyste oświadczenie o woli pogłębiania i umacniania przyjacielskich kontaktów między Zagrzebiem i Krakowem z 1986 r. Współpraca z Zagrzebiem rozwija się mało intensywnie, w kilku ostatnich latach odbyły się min. wizyta przedstawicieli Zagrzebia w Krakowie (2007 r.) dotycząca wymiany doświadczeń z zakresu zarządzania miastem, szczególnie transportem miejskim. Nawiązane zostały także kontakty z przedstawicielami Miasta Zagrzebia odpowiedzialnymi za sprawy zdrowia. Podjęto także starania w celu nawiązania współpracy ze szkołami zagrzebskimi.

W 2008 r. odbyły się Dni Krakowa w Zagrzebiu. Prezentacja składała się z części gospodarczej, kulturalnej i turystycznej. Podpisano także umowę o współpracy pomiędzy krakowską i zagrzebską Izbą Przemysłowo-Handlową.

Współpraca z Zagrzebiem nie rozwijała się aktywnie, pomimo wielu różnych inicjatyw podejmowanych przez Kraków. Z uwagi na wiele podobieństw łączących Kraków i Zagrzeb oraz fakt, iż w tej części Europy nasze miasto nie ma współpracującego partnera, kontakty ze stolicą Chorwacji są dla nas cenne i obiecujące.

Współpraca z miastami bez formalnej umowy

Moskwa (Rosja)

W 1997 r. podpisano Protokół o współpracy pomiędzy Moskiewską Dumą Miejską i Radą Miasta Krakowa. W 2004 r. Prezydent Miasta Krakowa i Mer Miasta Moskwy podpisali Protokół, w którym oba miasta deklarują chęć zacieśnienia współpracy w różnych dziedzinach (zarządzanie i gospodarka, w tym transport; handel i inwestycje; edukacja i nauka; kultura, turystyka, sport; ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego; ochrona socjalna mieszkańców). W 2007 r. podpisano kolejny Program współpracy kulturalnej na lata 2008-2010. W 2008 r. podpisany został Program współpracy Miasta Krakowa i Miasta Moskwy na lata 2009-2011.

Jednym z ważniejszych elementów współpracy jest edukacja – w tym współpraca szkół krakowskich i moskiewskich oraz udział w projekcie „Dziecięce obozy ekologiczne”. Uniwersytet Jagielloński podpisał w 2002 r. umowę z Rosyjskim Państwowym Uniwersytetem Humanistycznym oraz z Uniwersytetem im. Łomonosowa.

Dużą rolę odgrywa wymiana kulturalna, obejmująca min. organizację wystaw, udział w festiwalach. Nawiązana została bezpośrednia współpraca pomiędzy Muzeum Historycznym Miasta Krakowa a Muzeum Historycznym Moskwy. Ponadto w 2008 r. odbyły się Dni Moskwy w Krakowie oraz Dni Krakowa w Moskwie. W ramach Dni odbywały się prezentacje kulturalne, turystyczne i gospodarcze oraz Forum współpracy naukowej i technicznej (w trakcie Dni Moskwy).

Organizowane są także prezentacje turystyczne, m.in. wizyty moskiewskich turoperatorów w Krakowie, oraz prezentacje na targach w Moskwie.

Moskiewska Izba Przemysłowo-Handlowa podpisała umowę o współpracy z krakowską Izłą Przemysłowo-Handlową (2005) oraz Krakowską Izłą Turystyki (2006).

Od 2006 r. prowadzone są starania na rzecz otwarcia bezpośredniego połączenia lotniczego między miastami, w których aktywnie uczestniczy strona rosyjska.

Pomimo braku formalnej umowy Moskwa jest jednym z ważniejszych partnerów Krakowa – zarówno ze względu na potencjał naukowy, gospodarczy i kulturalny tego miasta jak i możliwość szerokiej promocji kulturalnej, turystycznej i gospodarczej na rynku rosyjskim. Najistotniejszym obecnie polem współpracy są rozmowy w kwestii otwarcia połączenia lotniczego.

Strasbourg (Francja)

Brak umowy o współpracy. Współpracują ze sobą Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Uniwersytety im. Roberta Schumana oraz Louis'a Pasteur'a w Strasburgu.

W 2003 r. Prezydent Krakowa podpisał tzw. „Deklarację Strasburską” będącą jednocześnie aktem przystąpienia Krakowa do „Klubu Strasburskiego” skupiającego prezydentów dużych miast „nowych” krajów UE, którego zadaniem jest rozwijanie wymiany kulturalnej, ekonomicznej i naukowej w ramach zdecentralizowanych działań w Unii Europejskiej. Członkami Klubu jest 38 miast z Bułgarii, Chorwacji, Cypru, Czech, Estonii, Litwy, Łotwy, Malty, Polski, Rumunii, Słowacji, Słowenii i Węgier – oraz Strasbourg. Corocznie odbywają się spotkania prezydentów miast poświęcone wybranym problemom (min. polityce regionalnej UE, zrównoważonemu rozwojowi, wymianie kulturalnej i naukowej). Ponadto Klub funduje stypendia dla studentów, organizowane na zasadzie wzajemności w miastach członkowskich. Krakowskie uczelnie (UJ, ASP i UEK) gościły dotąd 8 studentów z Francji, jeden student ASP otrzymał stypendium w Strasburgu. Odbywają się także staże i seminaria szkoleniowe w Strasburgu, w których udział biorą przedstawiciele UMK.

Jako, że Strasbourg jest ważnym centrum europejskim (siedziba Parlamentu Europejskiego), wskazane jest utrzymywanie dotychczasowych kontaktów oraz ich poszerzanie, a przynależność Krakowa do „Klubu Strasburskiego” stwarza takie możliwości. Ponadto przynależność do Klubu jest okazją do uczestnictwa w platformie współpracy obejmującej niemal wszystkie ważniejsze miasta Europy Środkowo-Wschodniej.

Wiedeń (Austria)

Brak umowy o współpracy lub partnerstwie (statut miasta Wiednia nie pozwala na zawieranie tego typu umów). Wspólne oświadczenie miasta Rzeczypospolitej Polskiej Krakowa i stolicy Republiki Austrii o współpracy w różnych obszarach polityki komunalnej, szczególnie w dziedzinie technologii miejskiej z 2000 r. W 2005 r. Prezydent Miasta Krakowa oraz Burmistrz i Gubernator Kraju Związkowego Wiednia podpisali w Wiedniu, kolejne, przewidziane na okres 4 lat „Wspólne oświadczenie Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa i Stolicy Republiki Austrii Wiednia”. W 2009 roku planowane jest podpisanie kolejnego dokumentu regulującego współpracę obu miast do 2012 roku.

Priorytetowymi dziedzinami współpracy są: gospodarka komunalna i ochrona środowiska, transport a także współpraca kulturalna, a w ostatnich latach także doświadczenia Wiednia w zakresie organizacji mistrzostw piłkarskich. Przedstawiciele obu miast brali udział w konferencjach naukowych, seminariach i szkoleniach poświęconych rozwiązaniom w gospodarce i infrastrukturze komunalnej i transportowej.

Rozwija się także współpraca w zakresie zarządzania kryzysowego oraz współpraca służb miejskich – policji, straży pożarnej.

Kraków odnosi także korzyści finansowe z współpracy - od 2004 r. MPK w Krakowie kupuje od Wiener Linien GmbH Co. używane tramwaje po obniżonej cenie, a Państwowa Straż Pożarna otrzymała od Dyrekcji ds. Pożarnictwa Urzędu Miasta Wiednia samochód ratowniczy.

Nie mniej ważną dziedziną współpracy jest kultura i promocja. Oprócz wydarzeń kulturalnych organizowanych w obu miastach, przedstawiciele Urzędu Miasta Krakowa uczestniczą w organizowanych w Wiedniu targach turystycznych „Ferien Messe”. Od kilku lat realizowany jest międzynarodowy projekt „Bożonarodzeniowe mosty łączące miasta.

Ponadto od 2002 r. funkcjonuje w Krakowie Biuro Miasta Wiednia.

Współpraca z Wiedniem przynosi liczne korzyści, do których zaliczyć trzeba możliwość skorzystania z doświadczeń ekspertów wiedeńskich w zakresie wielu dziedzin zarządzania miastem i gospodarki komunalnej. Biuro Miasta Wiednia w Krakowie działa na rzecz zacieśniania kontaktów między różnymi instytucjami w obu miastach. Wiedeń pomaga też Krakowowi materialnie, np. przekazując wagony tramwajowe.

Wiedeń, mimo iż nie jest formalnie miastem partnerskim, odgrywa i powinien nadal odgrywać ważną rolę we współpracy zagranicznej Krakowa, także z uwagi na to, że jest ważnym ośrodkiem, koordynującym działania na rzecz integracji europejskiej poprzez rozliczne konferencje i spotkania międzynarodowe oraz ważnym europejskim ośrodkiem gospodarczym i kulturalnym, położonym tylko niecałe 500 km od Krakowa. Wiedeń powinien być priorytetowym celem promocji gospodarczej oraz kulturalnej Krakowa (wskazana jest także współpraca z profesjonalnymi instytucjami targowymi w Wiedniu ze względu na plany stworzenia w Krakowie dużego ośrodka targowego). Celowe jest także poszukiwanie w Wiedniu partnerów dla krakowskich instytucji kulturalnych – szczególnie dla powstającego Muzeum Sztuki Współczesnej.

Wielkie Tyrnowo (Bułgaria)

Brak formalnej umowy o współpracy. Przedmiotem współpracy są kultura i edukacja. W latach 2000 – 2005 Uniwersytet Jagielloński współpracował z Uniwersytetem Wielkotyrnowskim im. Świętych Cyryla i Metodego. Zespoły folklorystyczne obu miast biorą udział w festiwalach. Przedstawiciele Krakowa wzięli udział w projekcie „Spotkanie mieszkańców” w ramach EU Twinning „Edukacja i Kultura” (2006 r.), podejmowane są także wspólne działania w zakresie projektów europejskich. Prezydent Wielkiego Tyrnowa złożył propozycję podpisania umowy partnerskiej (2006 r.).

Kontakty z Wielkim Tyrnowem są mało intensywne. Ze względu na znaczną różnicę w liczbie ludności oraz pozycji w kraju współpraca w ramach umowy partnerskiej nie wydaje się celowa. Należy jednak kontynuować obecne kontakty. Wskazane jest także wznowienie współpracy między uczelniami.

Analiza współpracy z miastami zagranicznymi

Na początku 2009 r. funkcjonowały 4 umowy o współpracy na zasadzie miast bliźniaczych, 20 umów partnerstwa, a 3 miasta posiadały tytuł honorowego miasta bliźniaczego Krakowa. Ponadto z czterema miastami prowadzona jest współpraca bez formalnej umowy⁸. **Kraków współpracuje zatem z 32 miastami zagranicznymi, w 21 krajach co jest największą liczbą**

⁸ Nie uwzględniając Jerozolimy, z którą współpracę nie podjęto.

bą wśród polskich metropolii⁹. Duża liczba partnerów jest atutem współpracy zagranicznej Krakowa, należy jednak zauważyć, że realna, regularna współpraca jest prowadzona z mniejszą liczbą partnerów. **Kraków powinien zatem skupić się na realizacji zawartych umów oraz zacieśnianiu współpracy z najbardziej aktywnymi partnerami, nie zawierając, przynajmniej w okresie obowiązywania niniejszego Programu, nowych umów o partnerstwie¹⁰.** Równocześnie można i należy podejmować współpracę niesformalizowaną lub też opartą na projektach międzynarodowych dotyczących konkretnych zagadnień lub w ramach umów branżowych.

Na podstawie wyżej przedstawionej analizy aktywności miast partnerskich można podzielić je na kilka grup, w zależności od intensywności kontaktów i dalszych perspektyw:

1. Współpraca bardzo intensywna, dotycząca wielu aspektów, oparta na cyklicznych wydarzeniach i regularnych kontaktach: Norymberga, Lwów, Wiedeń, Budapeszt, Frankfurt nad Menem, Lipsk, Innsbruck, Wilno.

Z miastami tymi Kraków współpracuje na wielu polach, stosując liczne narzędzia, poza jednostkami urzędu miasta współpracują ze sobą także instytucje kulturalne, społeczne, gospodarcze. Współpraca z tymi miastami prowadzona jest od wielu lat i wymaga podtrzymania na obecnym poziomie, z uwzględnieniem uwag zawartych w opisach miast.

2. Współpraca regularna, ale mało intensywna: Mediolan, Florencja, Solura, Orlean.

Współpraca z tymi miastami prowadzona jest dość regularnie, jednak ma stosunkowo niewielką intensywność. W przypadku Solury i Leuven wynika to głównie z różnicy wielkości obu miast, co utrudnia współpracę na wielu polach.

Natomiast współpraca z oboma włoskimi miastami wymaga zdecydowanej aktywizacji. Szczególnej uwagi wymaga aktywizacja kontaktów z Mediolanem, który dla Krakowa może być jednym z wzorów łączenia dziedzictwa historycznego i kultury z wysoką pozycją gospodarczą w kraju i Europie.

3. Współpraca nabierająca intensywności: Kijów, Edynburg, Fez, Sankt Petersburg, Moskwa, Strasbourg, Quito.

Współpraca z powyższymi miastami jest bądź w początkowej fazie (Moskwa, Sankt Petersburg, Strasburg), bądź też została w ostatnich latach zintensyfikowana. Wskazane jest przynajmniej utrzymanie współpracy na obecnym poziomie, a nawet jej rozwój o kolejne dziedziny – zgodnie z uwagami w opisach miast.

4. Współpraca o słabnącej intensywności, wymagająca odnowienia: Bordeaux, Bratysława, Göteborg, Leuven, Rochester, Pecs, Sewilla, Zagrzeb, Wielkie Tynowo.

Intensywność współpracy z powyższymi miastami w ostatnich kilku latach zmalała, często pomimo podejmowanych ze strony UMK prób. Większość z nich ma jednak duży potencjał, a w przypadku niektórych z nich (Sewilla), podjęto działania rokujące szybkie odnowienie współpracy. Szczegółowe wnioski zawarto w opisach miast.

5. Współpraca okazjonalna: Kurytyba, La Serena

Współpraca z dwoma ośrodkami polonijnymi w Ameryce Południowej jest okazjonalna i opiera się na wymianie korespondencji oraz rzadkich wizytach. Ze względu na duże koszty prowadzenia współpracy możliwości jej ożywienia w okresie obowiązywania Programu są niewielkie.

6. Brak realnej współpracy: Cusco

⁹ Warszawa – 25 miast, Łódź – 16, Wrocław – 11, Poznań – 12, Gdańsk – 18, Katowice – 9.

¹⁰ Poza podjętymi już zobowiązaniami.

Brak jakiegokolwiek współpracy i zainteresowania obu stron. Należy rozważyć możliwość rozwiązania umowy.

Z powyższego zestawienia wynika, iż związek pomiędzy formalnym typem współpracy, a intensywnością realnego partnerstwa miast jest znikomy. Spośród miast bliźniaczych jedynie kontakty z Norymbergą należy uznać za spełniające założenia tego typu umów. W ostatnich latach zwiększyła się także intensywność współpracy z Kijowem, szczególnie w kontekście Euro 2012. Natomiast znacznie lepiej rozwija się współpraca z niektórymi miastami partnerskimi (w tym związanymi umową terminową) oraz Wiedniem i Moskwą. Należy zatem starannie rozważyć podpisywanie kolejnych umów o zbliżeniu miast, bądź nawet zaniechać rozróżnienia na miasta bliźniacze i partnerskie.

Należy zauważyć, że utrzymanie współpracy ze wszystkimi miastami na tym samym, wysokim poziomie nie jest ani możliwe, ani celowe. Doświadczenia wskazują, iż najbardziej owocna jest współpraca, w ramach, której – obok działań jednostek miejskich – obserwuje się aktywność obywatelską mieszkańców poprzez: towarzystwa kulturalne, stowarzyszenia przyjaźni międzynarodowej, współpracę dzielnic lub szanowanych osób prywatnych. Istotne są przy tym – kontakty instytucjonalne: dyplomatyczne (konsulaty), kulturalne (instytuty kulturalne i inne instytucje kultury) i naukowe (uniwersytety). Szczególną rolę we współpracy między miastami odgrywają miejscowe diaspory.

Obszary współpracy zagranicznej Krakowa

Współpraca Krakowa z miastami zagranicznymi obejmuje wiele zagadnień. Intensywność i ranga współpracy w różnych dziedzinach jest różna. Poniżej uszeregowano obszary współpracy zagranicznej z miastami partnerskimi zgodnie wg intensywności współpracy i roli jaką obecnie odgrywają poszczególne obszary.

Kultura

Współpraca kulturalna należy bezsprzecznie do najważniejszych obszarów działania i, w różnym zakresie i formie, jest podejmowana w większości analizowanych miast. Do ważniejszych form współpracy należą:

- Domy: Norymberski i Krakowski,
- cyklicznie organizowane „Dni...”,
- okazjonalne prezentacje kulturalne i kulturalno-promocyjne,
- współpraca instytucji kultury (muzeów, orkiestr, biur festiwalowych),
- wymiana wystaw, gościnne koncerty i spektakle,
- wzajemny udział artystów w festiwalach i innych wydarzeniach kulturalnych,
- stypendia artystyczne,
- współpraca w zakresie ochrony dziedzictwa.

Zdecydowanie najaktywniejsza współpraca kulturalna, obejmująca pełen zestaw ww. instrumentów nawiązała się z Norymbergą, głównie dzięki działalności Domów: Krakowskiego i Norymberskiego. Bogata i regularna oferta kulturalna m.in. w postaci cyklicznych prezentacji kulturalnych jest także prezentowana przez i w pozostałych miastach partnerskich w Niemczech, a także Lwowie, i Budapeszcie (także dzięki aktywności dzielnic partnerskich). W ostatnich latach ożywiła się wymiana inicjatyw kulturalnych z oboma partnerami rosyjskimi, bardzo zainteresowanymi współpracą w tym zakresie. Nowe możliwości działania rysują się w przypadku Edynburga i Fezu (współpraca festiwalowa)

oraz Quito (współpraca muzeów).

Jednym z istotniejszych zadań w dziedzinie współpracy kulturalnej w najbliższych latach będzie znalezienie międzynarodowych partnerów dla powstającego w Krakowie Muzeum Sztuki Współczesnej, a także współpraca w zakresie promocji i organizacji festiwału.

Ciekawą formą współpracy są stypendia dla artystów, pisarzy, dziennikarzy z zaprzyjaźnionych miast. Wartym do rozważenia przykładem jest norymberski program „Hermann-Kesten-Stipendium”.

Wymiana kulturalna należy do kluczowych form współpracy zagranicznej Krakowa i przynosi miastu liczne, choć w przeważającej części niematerialne korzyści. Do najważniejszych należy zaliczyć **promocję kultury Krakowa i kreowanie jego wizerunku jako metropolii kultury** (co zgodne jest ze Strategią Miasta). Należy jednak zwrócić uwagę na urozmaicenie prezentacji miasta za granicą i szersze włączenie innych, niż miejskie instytucji kultury do programów „Dni Krakowa” i innych prezentacji. Cykliczne prezentacje w miastach partnerskich powinny być także szerzej wykorzystywane do prezentacji zmian na mapie kulturalnej Krakowa – przede wszystkim nowych inwestycji kulturalnych – nowych i modernizowanych muzeów, wystaw czasowych, obiektów architektury współczesnej, festiwału i koncertów, nowej sceny operowej, powstających w Krakowie teatrów (w tym prywatnych). Działania takie, powtarzane w miastach partnerskich, kreować będą wizerunek Krakowa, jako miasta, do którego warto wracać wielokrotnie.

Drugą istotną korzyścią jest **wzbogacanie oferty kulturalnej Krakowa** poprzez prezentacje miast partnerskich – wymianę wystaw, koncerty wykonawców zza granicy. Dzięki bezpośrednim kontaktom miasta wielokrotnie gościły w Krakowie wystawy i wykonawcy z zagranicy.

Istotną rolę odgrywa także **wymiana doświadczeń w zakresie ochrony dziedzictwa**, a także związana z tym promocja osiągnięć instytucji oraz specjalistycznych firm konserwatorskich czy archeologicznych z Krakowa. Warto przy tym pamiętać, że ochrona dóbr kultury, poza znaczeniem niematerialnym jest ważną gałęzią gospodarki – a renomowane krakowskie przedsiębiorstwa z tej branży dzięki kontaktom zagranicznym miasta mogą zyskać nowe rynki dla swojej działalności.

Jedną z korzyści jest także **wymiana doświadczeń w zakresie zarządzania kulturą**, zarówno na poziomie urzędu miasta jak i poszczególnych instytucji. Nawiązano owocne kontakty między placówkami kulturalnymi Krakowa i miast partnerskich min. w kwestii tworzenia wystaw interaktywnych.

Wszystkie te elementy składają się na **wzrost liczby i jakości międzynarodowych powiązań kulturalnych Krakowa**, co jest warunkiem koniecznym dla urzeczywistnienia, zawartej w Strategii Krakowa wizji Krakowa jako metropolii kultury.

Współpraca samorządów/administracja publiczna

Współpraca samorządów obejmuje wymianę doświadczeń w zakresie administracji publicznej i usług publicznych, udział w konferencjach i seminariach, współpracę rad/parlamentów miast, rad dzielnic, udział podmiotów administracji publicznej z miast partnerskich we wspólnych projektach europejskich. Współpracę w tym zakresie prowadzą nie tylko jednostki Urzędu Miasta Krakowa, ale także służby publiczne i przedsiębiorstwa świadczące usługi publiczne (np. MPK). Współpraca tego typu, z różną intensywnością i w różnym zakresie jest realizowana z większością analizowanych miast.

Do priorytetowych dziedzin współpracy można zaliczyć:

- ochronę środowiska i gospodarkę komunalną, w szczególności gospodarkę odpadami,

- transport publiczny i politykę parkingową,
- bezpieczeństwo publiczne i zarządzanie kryzysowe,
- budowę i zarządzanie inwestycjami miejskimi,
- wymianę doświadczeń w zakresie organizacji urzędu, w tym obsługi mieszkańców i inwestorów,
- gospodarka przestrzenna, rewitalizacja i urbanistyka,
- współpracę rad miast i dzielnic,
- pozyskiwanie środków z funduszy europejskich, w tym wspólne projekty,
- współpraca w organizacjach międzynarodowych i wzajemny lobbying.

Szczególnie aktywna kooperacja prowadzona jest z Norymbergą (transport publiczny), Budapesztem (bezpieczeństwo publiczne i zarządzanie kryzysowe), Frankfurtem (liczne szkolenia dla pracowników UMK, organizacja urzędu), Lipskiem (gospodarka komunalna, usługi publiczne, rewitalizacja, integracja europejska, współpraca radnych), Wiedniem (gospodarka komunalna, ochrona środowiska, transport, funkcjonowanie urzędu i integracja europejska).

Współpraca samorządów w zakresie wymiany doświadczeń i dobrych praktyk w różnych dziedzinach odgrywa bardzo istotną rolę. Kontakty nawiązywane przez przedstawicieli Rady i Urzędu Miasta, a także radnych dzielnic są także podstawą do podejmowania działań w innych obszarach oraz nawiązywania współpracy przez inne podmioty (szkoły, uczelnie, firmy etc.). Kraków odnosi z tych kontaktów zarówno korzyści materialne, jak i niematerialne.

Korzyści niematerialne są w pierwszej kolejności związane z **transferem modelowych rozwiązań i dobrych praktyk od bardziej doświadczonych partnerów**. Kraków w przeszłości wielokrotnie otrzymywał wsparcie w postaci szkoleń, warsztatów (często finansowanych przez miasta partnerskie), konferencji, odpowiedzi na zapytania z różnych dziedzin. Szczególnie istotne w nadchodzących latach będą działania w zakresie rewitalizacji, ochrony środowiska, transportu oraz budowy i funkcjonowania dużych inwestycji infrastrukturalnych. Współpraca taka skutkuje poprawą jakości zarządzania miastem i wzrostem jego potencjału przestrzennego i gospodarczego, a co za tym idzie jego atrakcyjności dla mieszkańców, inwestorów i przyjezdnych.

Ponadto Kraków może i powinien odgrywać obecnie aktywną rolę w transferze dobrych praktyk do miast partnerskich wschodniej Europy, przede wszystkim Lwowa i Kijowa.

Drugą istotną korzyścią jest **możliwość wspólnego lobbyngu** w ważnych dla Krakowa kwestiach. W ostatnich latach zintensyfikowała się współpraca w tej kwestii z oboma partnerami rosyjskimi w zakresie organizacji bezpośrednich połączeń lotniczych. Ważnym forum współpracy jest także Klub Strasburski.

Na osobne wyróżnienie zasługują **inicjatywy związane z organizacją EURO 2012**, podejmowane zarówno z współorganizatorami ukraińskimi jak i z doświadczonymi partnerami niemieckimi i austriackimi.

Nie można także zapominać o **korzyściach materialnych**, jakie Kraków odnosił i odnosi ze współpracy, w postaci wsparcia finansowego i rzeczowego udzielanego przez miasta partnerskie oraz organizacje i instytucje z tych miast.

Edukacja i współpraca środowisk młodzieżowych, współpraca naukowa

Współpraca w tym zakresie prowadzona jest z większością analizowanych miast i obejmuje zagadnienia:

- wymiany uczniów i pedagogów,
- udziału w międzynarodowych projektach edukacyjnych,
- współpracy instytucji i organizacji młodzieżowych (min. Centrum Młodzieży im. dr H. Jordana)
- współpracy uczelni wyższych,
- praktyk zawodowych dla studentów i absolwentów oraz praktyk zawodowych dla uczniów szkół zawodowych w ramach programu Leonardo da Vinci.

Wymiana uczniowska prowadzona jest przede wszystkim z placówkami niemieckimi (Norymberga, Lipsk, Frankfurt), austriackimi (Innsbruck) oraz budapesztańskimi i moskiewskimi. Realizowane są zarówno umowy bezpośrednie, jak i w ramach programów unijnych, a także wspólne projekty kulturalne i edukacyjne. Ważnym animatorem współpracy jest Centrum Młodzieży im. dr H. Jordana, podejmujące wspólne projekty z wieloma partnerami zagranicznymi. Cenną i wartą rozszerzenia inicjatywą jest projekt staży KAFKA, realizowany z Frankfurtem. W związku z funkcjonowaniem programu Socrates nieco mniejszą rolę w przypadku krajów europejskich odgrywają obecnie bezpośrednie umowy dotyczące wymiany studenckiej, natomiast miasto powinno szerzej pośredniczyć w nawiązywaniu współpracy w ramach projektów naukowych oraz wymianie pozaeuropejskiej, przede wszystkim z USA.

Podstawową korzyścią ze współpracy w zakresie edukacji jest **wzrost kapitału społecznego miasta**, poprzez możliwość zdobywania nowych doświadczeń i umiejętności, w tym językowych przez uczniów, studentów i pedagogów. Służy temu również możliwość odbywania staży zawodowych.

Kontakty pomiędzy środowiskami młodzieżowymi przyczyniają się także do **pogłębienia integracji europejskiej** i kształtowania otwartości młodych ludzi na świat.

Pamiętać także należy o możliwości **promocji Krakowa** poprzez kontakty młodzieży – także w kontekście przyszłych decyzji (np. dotyczących miejsca studiów, pracy i zamieszkania, podejmowania wyjazdów turystycznych czy inwestycji) podejmowanych przez uczestników wymian i staży oraz ich znajomych (tzw. „marketing szeptany”).

Istotne, ze względu na **umacnianie międzynarodowej pozycji krakowskich** uczelni i instytucji naukowych są także działania służące przyciąganiu jak największej liczby studentów i naukowców zza granicy, w tym z miast – partnerów współpracy zagranicznej Krakowa.

Zagadnienia społeczne i pomoc materialna

Kwestie społeczne są przedmiotem współpracy Krakowa z kilkoma miastami zagranicznymi. Współpraca taka realizowana jest obecnie w oparciu o:

- wspólne projekty z zakresu opieki społecznej, wyrównywania szans,
- konferencje, szkolenia i staże dla grup specjalistów z zakresu pomocy społecznej i ochrony zdrowia,
- współpracę organizacji pozarządowych,
- współpracę środowisk osób niepełnosprawnych,
- pomoc materialną.

Pomoc społeczna i ochrona zdrowia jest przedmiotem współpracy z kilkoma miastami, głównie z Europy Zachodniej. Kraków organizował kilka projektów społecznych m.in. z Pecesem i Lipskiem. Projekty w Krakowie przeprowadzały także organizacje pozarządowe z miast partnerskich: Edynburga i Lipska. Szczególnie aktywna jest współpraca w tej dziedzinie z Frankfurtem, która obejmuje staże, konferencje, a także projekt społeczny w Krakowie realizowany według frankfurckich wzorów.

Słabą stroną współpracy w zakresie działalności społecznej jest niewielka partycypacja organizacji pozarządowych z Krakowa w inicjatywach społecznych, realizowanych przez Kraków i zagraniczne miasta.

Podstawową korzyścią jakie odnosi miasto oraz organizacje społeczne podejmujące współpracę jest **wymiana doświadczeń** dotyczących zagadnień społecznych.

Efektom współpracy jest także **wzrost aktywności społecznej mieszkańców**, w tym osób należących do grup zagrożonych marginalizacją społeczną, choć należy zauważyć, że ten aspekt współpracy nie jest dostatecznie wykorzystany.

Kraków od wielu lat jest beneficjentem **bezpośredniej pomocy finansowej i rzeczowej**, jaką udziela wiele zaprzyjaźnionych miast. Pomocy udzielały także liczne organizacje i fundacje z miast zagranicznych.

Gospodarka, turystyka i promocja

Współpraca gospodarcza, turystyczna i promocja miasta jest realizowana poprzez:

- prezentacje gospodarcze i turystyczne min. podczas „Dni...”,
- uczestnictwo w targach,
- uczestnictwo w imprezach kulturalno-promocyjnych z udziałem miast partnerskich,
- współpraca między Izbami Przemysłowo-Handlowymi, Turystycznymi,
- misje gospodarcze
- organizowanie wizyt mieszkańców
- Biuro Miasta Wiednia
- podróże studyjne

Jedną z cyklicznie wykorzystywanych przez Kraków form międzynarodowej współpracy gospodarczej i turystycznej (choć nie są to miasta związane z Krakowem) jest uczestnictwo w imprezach targowych o charakterze inwestycyjnym, m.in.: MIPIM w Cannes i EXPO REAL w Monachium. Są to największe i przyciągające najliczniejszą rzeszę potencjalnych inwestorów targi gospodarcze w Europie. Niebagatelny jest też uzyskiwany dzięki uczestnictwu w takich imprezach efekt budowania marki Krakowa jako poważnego i godnego zaufania partnera biznesowego.

Wobec planów stworzenia w Krakowie liczącego się ośrodka targowego możliwa jest współpraca z miastami będącymi jednymi z najważniejszych ośrodków targowych w Europie tj.: Frankfurtem, Norymbergą, Mediolanem i Wiedniem. Należy jednakże pamiętać, że zarówno Wiedeń jak i Frankfurt są potencjalnymi konkurentami Krakowa w branży targowej.

Kraków organizował także wielokrotnie prezentacje gospodarcze, zarówno jako element szerszej prezentacji miasta jak i w formule osobnych imprez promujących potencjał gospodarczy i możliwości inwestycyjne. Prezentacje takie były organizowane między innymi w Moskwie, Barcelonie, Madrycie, Seville, Londynie, Mediolance, Chicago, Detroit, Toronto, Norymberdze, Wilnie, Wiedniu, Pesc.

Ważnym elementem w kontaktach międzynarodowych jest też bezpośrednia współpraca pomiędzy przedsiębiorcami i organizacjami ich zrzeszającymi. Jako przykład można wskazać Krakowską Izbę Przemysłowo-Handlową, która posiada podpisane umowy z Izbami w większości analizowanych miast. Niektóre z tych umów inspirowane były poprzez działania współpracujących miast.

Należy zauważyć, że w stosunku do działań kulturalnych, współpraca i promocja gospodarcza Krakowa ma jeszcze pewne, interesujące możliwości rozwoju. Znaczny jest tu przede wszystkim potencjał współpracy z Frankfurtem, który stanowi jeden z najważniejszych ośrodków gospodarczych w Europie, oraz z Rosją i krajami dalekiego wschodu. Konieczne jest także szersze włączenie do współpracy z miastami zagranicznymi krakowskich instytucji zajmujących się transferem innowacji, wiedzy i technologii oraz współpracą z inwestorami (m.in. Krakowskiego Parku Technologicznego, instytucji uczelnianych zajmujących się transferem wiedzy).

W dalszej perspektywie za celowe uznać należy skorzystanie z doświadczeń Wiednia w zakresie prowadzenia (przez prywatną firmę na zasadzie umowy) Biur Miasta i reorganizację działalności Domu Krakowskiego – w tym zwiększenie zakresu jego działania o promocję gospodarczą i zasięgu jego oddziaływania na całe Niemcy.

Podstawową korzyścią wynikającą z działań promocyjnych ma być **wzrost liczby turystów z miast partnerskich.**

Korzyścią jest także **promocja potencjału gospodarczego i inwestycyjnego Krakowa w miastach partnerskich,** które często należą do najważniejszych ośrodków gospodarczych Europy (szczególnie Frankfurt, Wiedeń, Mediolan, Moskwa). Działalność ta może przyczyniać się w istotny sposób do **przyciągania inwestycji,** choć skala korzyści jest w tym wypadku trudna do oszacowania.

Ważnym efektem współpracy są także umowy o współpracy podpisane pomiędzy instytucjami gospodarczymi z Krakowa i miast partnerskich (np. izby przemysłowo-gospodarcze) oraz bezpośrednio pomiędzy firmami, przyczyniające się do **poszerzania rynków zbytu dla krakowskich i małopolskich przedsiębiorstw.**

Ważną rolę będą odgrywać kontakty z ośrodkami targowymi, sprzyjające **rozwojowi międzynarodowych targów w Krakowie.**

Podobnie jak w przypadku kultury, również współpraca w dziedzinie gospodarki przynosi rozwój sieci międzynarodowych powiązań miasta, przyczyniając się do **umacniania jego metropolitalnej pozycji**

Sport

Współpraca sportowa odbywa się poprzez:

- wzajemny udział w zawodach sportowych,
- partnerstwo klubów sportowych.

Zawodnicy z Krakowa biorą regularnie udział, na zasadzie wzajemności, w kilku maratonach miejskich (Frankfurt, Mediolan). Nawiązano także kontakty pomiędzy klubami sportowymi z Norymbergi i Frankfurtu. Aktywna i warta podtrzymania ze względu na tradycje obu miast jest współpraca sportowa z Lwowem.

Współpraca sportowa przyczynia się zarówno do **podnoszenia kwalifikacji sportowców z Krakowa,** a także **promocji krakowskich imprez sportowych** (np. maratonów).

Analiza geograficzna miast w kontekście priorytetów strategicznych Miasta

Wspomniana wyżej uchwała regulująca współpracę zagraniczną Krakowa precyzuje także priorytety geograficzne, którymi są: Unia Europejska i Europa Środkowo-Wschodnia. Uchwała podkreśla także: konieczność budowania metropolitalnej roli Krakowa i jego rolę jako łącznika „Zachodu” ze „Wschodem”.

Analizując współpracę Krakowa pod kątem rozmieszczenia geograficznego partnerów oraz aktywności współpracy z miastami w poszczególnych krajach można zauważyć następujące prawidłowości:

1. Najważniejszymi partnerami Krakowa są miasta niemieckie, z którymi prowadzona jest wszechstronna, intensywna współpraca.
2. Dużą rolę odgrywa współpraca z miastami Austrii i Węgier, z którymi łączy Kraków tradycje i wspólna historia – szczególnie Wiedeń i Budapeszt.
3. Coraz większą rolę pełnią partnerzy z Litwy (Wilno), Ukrainy (Lwów, Kijów) i Rosji (Moskwa i Sankt Petersburg).
4. Intensyfikacji wymaga współpraca z miastami włoskimi, szczególnie z posiadającym statut miasta bliźniaczego – Mediolanem.
5. Stosunkowo mało intensywne kontakty łączy obecnie Kraków z miastami Francji i Hiszpanii. Współpraca z tymi państwami wymaga ożywienia, szczególnie w przypadku Hiszpanii, w kontekście korzystania z hiszpańskich doświadczeń w zakresie pozyskiwania funduszy unijnych.
6. Zdecydowanie zbyt słabo rozwinięte jest partnerstwo z Wyspami Brytyjskimi – szczególnie biorąc pod uwagę liczną „nową” Polonię w tamtej części Europy oraz zainteresowanie, jakim Kraków cieszy się na Wyspach. Poza zintensyfikowaniem współpracy z Edynburgiem, szczególnie w zakresie kultury i festiwali, celowe jest nawiązanie kontaktów z dużymi ośrodkami miejskimi w Anglii i Irlandii, w celu prezentacji potencjału kulturalnego i gospodarczego Krakowa.
7. Słabą stroną jest niedostateczna współpraca z miastami najbliższych sąsiadów Małopolski tj. Słowacji (gdzie współpraca z Bratysławą jest nikła) oraz Czech, w których Miasto nie posiada żadnego partnera. Konieczność poprawy sytuacji wydaje się w tym wypadku niezbędna. Szczególnie cenne dla Krakowa może być nawiązanie współpracy z Pragą – liderem turystycznym naszej części Europy.
8. W związku z dużym zainteresowaniem Krakowem warto rozważyć podjęcie szerszej współpracy z ośrodkami w państwach Skandynawskich.
9. Słabo wykorzystany jest potencjał jedyne amerykańskiego partnera, Rochester – szczególnie w zakresie gospodarczym, edukacji (zaprzestano wymiany) i nauki. Celowe jest także nawiązanie partnerstwa z większymi ośrodkami w Stanach Zjednoczonych, o profilu gospodarczo-kulturalnym zbliżonym do Krakowa – szczególnie w kontekście zamieszkałej tam Polonii oraz możliwej promocji turystycznej i gospodarczej.
10. Pomimo dużego potencjału, także ze względu na istniejące kontakty, Kraków nie posiada dotąd żadnego miasta partnerskiego w Azji Wschodniej (przede wszystkim Chiny i Japonia). Pozyskanie partnerów w tamtym rejonie świata powinno być jednym z priorytetów współpracy zagranicznej Miasta w nadchodzących latach.

Inne formy międzynarodowej współpracy Krakowa

Przynależność Krakowa do organizacji międzynarodowych

Stowarzyszenie EUROCITIES

Stowarzyszenie, zrzesza ponad 130 dużych miast z 33 krajów Unii Europejskiej i krajów stowarzyszonych. Organizacja działa poprzez: *Networking* (tworzenie sieci wymiany i rozwoju wiedzy), *Lobbying* (aktywne wpływanie na politykę i programy europejskie dotyczące rozwoju obszarów miejskich), *Campaigning* (działanie na rzecz wzrostu świadomości społecznej). Organizacja EUROCITIES działa poprzez sześć stałych Forów tematycznych: Spraw Społecznych, Kultury, Rozwoju Ekonomicznego, Ochrony środowiska, Transportu, Współpracy Technologicznej oraz Komitetu Wschód-Zachód, nadzorujących grupy robocze oraz realizowane przez nie projekty.

Kraków wstąpił do organizacji w 1990 r.,¹¹ a pełnoprawne członkostwo uzyskał po przystąpieniu Polski do UE. Miasto należy obecnie (styczeń 2009) do dwóch Forów: Kultury i Transportu.

Kraków brał udział w opracowywaniu dokumentu przygotowywanego przez Komitet Wschód-Zachód: „Ocena podstawowych potrzeb miast Wschodniej i Centralnej Europy” (zakończony w 1999 r.).

W latach 2002-2004 Kraków uczestniczył w Grupie Roboczej ds. bezpieczeństwa miejskiego (do 2001 r. – jako przewodniczący), która przygotowywała projekt DEMOS, dotyczący monitoringu miejskiego (Forum Spraw Społecznych).

Informacje na temat Krakowa ukazują się w materiałach opracowywanych przez EUROCITIES i rozsyłanych do wszystkich członków organizacji, a Miasto korzysta z informacji EUROCITIES dotyczących programów finansowanych ze środków UE

Kraków uzyskał także nagrody w konkursach organizowanych przez EUROCITIES: w 2000 r. program „Bezpieczny Kraków” otrzymał specjalne wyróżnienie w konkursie „Innowacyjne strategie miejskie”, a w 2004 r. film „Cracow Trust Young People” zdobył główną nagrodę w konkursie „Awards 2004”.

Aktywność Krakowa w pracach EUROCITIES jest obecnie mniejsza niż w pierwszych latach uczestnictwa. Do najważniejszych programów EUROCITIES, w których regularnie Miasto uczestniczy, należy obecnie Europejski Tydzień Mobilności, promujący ekologiczne formy transportu. Przedstawiciele Krakowa biorą także udział w seminariach organizowanych przez Stowarzyszenie. Natomiast niewykorzystanym potencjałem jest możliwość udziału Miasta w projektach EUROCITIES (od zakończenia projektu DEMOS Miasto nie partycypuje w żadnym projekcie) np. dotyczących kultury (mimo przynależności do grupy roboczej), czy rozwoju społeczeństwa informacyjnego (w tym organizacji e-urzędu) i rewitalizacji miast (np. projekt Liveable Cities).

Koordynatorem udziału Krakowa w pracach organizacji jest Biuro Funduszy Europejskich. Składka członkowska wynosi obecnie 15 tys. € rocznie.

Liga Miast Historycznych (The League of Historical Cities – LHC)

Liga została powołana w 1994 r. w Kyoto przez uczestników IV światowej Konferencji Miast Historycznych. Kraków był jednym z 25 założycieli Ligi¹², skupiającej miasta historyczne z całego świata, obecnie ok. 70 miast z 50 krajów. Zgodnie ze statutem LHC, celem tej

¹¹ Na podstawie Uchwały Rady Miasta Krakowa nr VI/47/90 z 8 września 1990 r.

¹² Na podstawie Uchwały Rady Miasta Krakowa nr LXXXVI/753/97 z dnia 16 kwietnia 1997 r.

organizacji jest realizacja wiecznego pokoju dla przyszłych pokoleń, pogłębienie międzyludzkiego porozumienia drogą przekroczenia granic narodowych dzięki oświacie oraz wspieranie rozwoju miast historycznych. Odpowiednio do założonych celów, LHC przygotowuje i realizuje różne międzynarodowe projekty. Liga miast współpracuje m.in. z takimi organizacjami międzynarodowymi, jak: ICOMOS i OWHC oraz programem UN-HABITAT ONZ.

Kraków był i nadal pozostaje jednym z filarów organizacji – m.in. dwukrotnie piastował funkcje "Głównego Funkcjonariusza" (Principal Officer). Główni Funkcjonariusze (w liczbie siedmiu) są wybierani spośród burmistrzów i prezydentów wszystkich miast członkowskich Ligi. Dzięki statusowi Głównego Funkcjonariusza Kraków uczestniczył w podejmowaniu ważnych decyzji dotyczących działalności Ligi (w tym przyjmowania nowych członków), poprzez udział w spotkaniach Rady Dyrektorów, będącej jednym z trzech – obok Zgromadzenia Ogólnego i Sekretariatu – organów Ligi do spraw administracyjnych. Informacje i artykuły o Krakowie (m.in. na tematy dotyczące ochrony zabytków), publikowane są w magazynie Ligi. Liga organizuje także konferencje (średnio co dwa lata) poświęcone konkretnym problemom miast historycznych. Konferencja w 1998 r., poświęcona dziedzictwu i rozwojowi w miastach historycznych odbyła się w Krakowie i zakończyła podpisaniem „Deklaracji Krakowskiej”.

Koordynatorem udziału Krakowa w pracach LHC jest Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Symboliczna opłata członkowska wynosi 100 USD rocznie.

Polski Komitet Narodowy Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków ICOMOS

International Council on Monuments and Sites (ICOMOS) jest pozarządową organizacją zrzeszającą ekspertów z dziedziny ochrony dziedzictwa i konserwacji zabytków, afiliowaną przy UNESCO. Zadaniem ICOMOS jest wspieranie rozwoju teoretycznego i zastosowań metod konserwacji, ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturalnego na świecie. Organizacja jest także ciałem doradczym dla UNESCO oraz *World Heritage Committee* w kwestii wpisu kolejnych obiektów na Listę Światowego Dziedzictwa. W ramach ICOMOS funkcjonują komitety narodowe w poszczególnych krajach, w tym Polski Komitet Narodowy Rady Ochrony Zabytków ICOMOS. Polski Komitet ICOMOS jest obecnie stowarzyszeniem, zrzeszającym osoby fizyczne (na prawach członków zwyczajnych) oraz prawne (członkowie wspierający)¹³.

Kraków należy do Komitetu Narodowego Rady Ochrony Zabytków ICOMOS od 1995 r.¹⁴ Przystąpienie Krakowa do Komitetu miało na celu zintensyfikowanie udziału międzynarodowych specjalistów zrzeszonych w ICOMOS w pracach konserwatorskich na terenie Krakowa, a także: stałą współpracę ekspertów UNESCO z regionalnymi ośrodkami konserwacji pozostającymi pod opieką Rady Europy, organizację kongresów międzynarodowych oraz konferencji o zasięgu krajowym i lokalnym i udział w nich, wreszcie – zbieranie, analizowanie i rozpowszechnianie informacji dotyczących prawidłowych zasad i technik konserwatorskich.

Koordynatorem udziału Krakowa w pracach organizacji jest Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Składka członkowska wynosi 3 tys. PLN.

Organizacja Miast Dziedzictwa Światowego (OWHC)

Organization of World Heritage Cities (OWHC) – to międzynarodowa, pozarządowa organizacja, zrzeszająca ok. 250 miast wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa

¹³ Statut Stowarzyszenia: <http://www.icomos-poland.org/pdf/statut.pdf>

¹⁴ Uchwała Rady Miasta Krakowa nr XXXII/298/95, z dnia 25 października 1995 r

Kulturalnego i Naturalnego UNESCO. Siedziba zarządu znajduje się w Québec (Kanada), a sekretariat dla Europy Wschodniej i Środkowej – w Budapeszcie. Celami OWHC są wymiana doświadczeń m.in. poprzez organizację sympozjów (co dwa lata, najbliższe w Quito w 2009 r.) i rozpowszechnianie nowych rozwiązań z zakresu ochrony, tworzenie programów i projektów z zakresu zarządzania dziedzictwem, współpraca z ICROM¹⁵. Corocznie obchodzony jest Dzień Solidarności Miast Światowego Dziedzictwa poświęcony prezentacji osiągnięć konserwatorskich i popularyzacji idei ochrony dziedzictwa (zainicjowany w Krakowie w 2000 r.). Platformą wymiany doświadczeń jest także techniczny Portal URBO (<http://urbo.ovpm.org>), zarządzany przez OWHC oraz program City2City (wymiana specjalistów między miastami).

Kraków jest członkiem organizacji od 1995 r.¹⁶ i jest reprezentowany w konferencjach OWHC (w ostatniej, regionalnej, w 2008 r. w Budapeszcie, udział wzięli Miejski Konserwator Zabytków), a także organizuje Dni Solidarności. Miasto słabo wykorzystuje natomiast inne możliwości współpracy i promocji – w tym portal URBO (gdzie prezentuje się m.in. Warszawa) czy program City2City.

Koordynatorem udziału Krakowa w pracach organizacji jest Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Składka członkowska wynosi 3,5 tys. USD rocznie.

Stowarzyszenie Europejskich Miast Kultury 2000

Association of European Cities of Culture zostało powołane w 1996 r. i zrzesza dziewięć Europejskich Miast Kultury 2000: Awinion, Bergen, Bolonię, Brukselę, Helsinki, Pragę, Reykiawik, Santiago de Compostela i Kraków. Kraków należy do stowarzyszenia od 1997 r.¹⁷ Celem działalności była koordynacja działań promocyjnych oraz wspólna polityka informacyjna. W ramach prac stowarzyszenia przygotowano program, w którym każde z miast sporządziło uzgodnioną część projektu nazwaną umownie „Rozdziałem”. Rozdziały te tworzą „Księgę” o wspólnym tytule „Europejskie Miasta Kultury roku 2000”. Sekretariat koordynatora Stowarzyszenia znajdował się w Brukseli.

Podstawą działania stowarzyszenia były projekty międzynarodowe, koordynowane przez miasto-lidera. Projektem Krakowa w ramach sieci AECC była rekonstrukcja XII-wiecznej liturgii z katedry w Santiago de Compostela, dokonywana na podstawie Codex Calixtinus. Zwieńczeniem projektu była prezentacja liturgii w siedmiu Europejskich Miastach Kultury w roku 2000.

Po roku 2000 działalność stowarzyszenia osłabła, w ostatnich latach brak jakiegokolwiek działalności Stowarzyszenia i obecnie należy uznać jego ideę współdziałania 9 miast – stolic kultury za wyczerpaną.

Międzynarodowy Związek Hanzy

Międzynarodowy Związek Hanzy (Die Hanse, Hansa) jest organizacją miast odwołującą się do tradycji związku Hanzy, istniejącego do XVII wieku (do którego należał także Kraków). Nowa Hanza (Hansa League of New Time) została założona w 1980 r. w holenderskim Zwolle. Obecnie, zrzeszająca ok. 200 miast, głównie z Niemiec, lecz także z Belgii, Danii, Estonii, Francji, Wielkiej Brytanii, Rosji, Łotwy, Holandii, Norwegii, Szwecji i Polski, Hanza jest największym na świecie dobrowolnym związkiem miast. Celem związku jest wspieranie międzynarodowej współpracy miast członkowskich i ich rozwoju. W polu zainteresowania Hanzy znajdują się: wymiana kulturalna, transfer wiedzy, informacji i doświadczeń, wzmocnienie

¹⁵ International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Properties

¹⁶ zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Krakowa nr XXXIV/322/95 z dnia 22 listopada 1995 r.

¹⁷ zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Krakowa nr LXXVI/737/97 z dnia 9 kwietnia 1997 r.

gospodarki i kontaktów handlowych, promocja miast i turystyka, współpraca młodzieżowa (Youth Hansa). Najważniejszym organem Związku jest Zgromadzenie, w którym biorą udział delegaci z każdego miasta członkowskiego, a organem wykonawczym – Prezydium. Ponadto funkcjonuje Gildia Hanzy – eksperckie ciało doradcze. Hanza organizuje corocznie Zjazd Miast Hanzeatycznych (najbliższy w Wielkim Nowogrodzie), stwarzający możliwość prezentacji tradycji, historii, znaczenia kulturalnego i gospodarczego miast członkowskich. W ramach zjazdu odbywają się wydarzenia kulturalne i gospodarcze. Związek nawiązuje także kontakty z miastami pozaeuropejskimi.

Pełnoprawnym członkiem Związku Hanzy Kraków został w 2002 r., po zatwierdzeniu Statutu przez Radę Miasta.¹⁸

Korzyścią wynikającą z przynależności Krakowa do tej organizacji jest promocja miasta w czasie dorocznych zjazdów i możliwość nawiązania kontaktów handlowych i kulturalnych. Zbyt słaby nacisk, także w trakcie prezentacji Krakowa podczas Zjazdów, kładziony jest na promocję gospodarczą i handlową miasta oraz na promocję współczesnego oblicza kulturalnego miasta (festiwale, instytucje kultury). Kraków nie posiada także, mimo takiej możliwości, wizytówki w serwisie internetowym Hanzy i nie wykorzystuje możliwości prezentacji turystycznej w tym serwisie.

Koordynatorem udziału Krakowa w pracach organizacji jest Biuro Marketingu Turystycznego Miasta. Przynależność do Hanzy nie wymaga wnoszenia żadnej opłaty członkowskiej

Marketing Miast Europejskich – ECM

Marketing Miast Europejskich (European Cities Marketing – ECM) jest organizacją działającą od 2007 r.¹⁹ i skupiającą miasta turystyczne i kongresowe z Europy (134 duże miasta z 32 krajów). Celem organizacji jest wspieranie wzrostu ruchu turystycznego w miastach członkowskich poprzez efektywny marketing turystyczny i konferencyjny. Organizacja działa poprzez dwa Fora: Turystyki i Konferencji.

Organizacja ułatwia wymianę informacji (np. Intranet, wewnętrzny Internet dostępny dla członków ECM) i doświadczeń związanych z tematem turystyki miast pomiędzy członkami stowarzyszenia. Sprzyja również tworzeniu nowych projektów, które zacieśniają kontakt oraz współpracę pomiędzy Miastami. ECM działa poprzez wyspecjalizowane zespoły (grupy) zajmujące się komunikacją i PR, statystyką i badaniami nad turystyką, projektem karty miejskiej oraz informacją o miastach członkowskich przy pomocy współczesnych technologii informatycznych.

Kraków od 2004 r. był członkiem ECT²⁰. Po przekształceniu się ECT w ECM, Miasto potwierdziło chęć przynależności do nowej organizacji i odtąd bierze udział, zarówno w pracach Forum związanego z turystyką, jak i w Forum Konferencyjnym. Ma to duże znaczenie w związku z planami stworzenia w Krakowie dużego centrum konferencyjnego.

Koordynatorem udziału Krakowa w pracach organizacji jest obecnie Biuro Marketingu Turystycznego Miasta. Przynależność wiąże się z ponoszeniem opłaty w wysokości 2200 € rocznie.

Sieć Miast Europejskich „Miasta dla Dzieci”

Organizacja została założona w 2007 r. i zrzesza obecnie 50 miast z ponad 25 krajów

¹⁸ Decyzję o wstąpieniu do Hanzy podjęto Uchwałą Rady Miasta Krakowa nr LXXVIII/678/01 z dnia 23 maja 2001 r.

¹⁹ ECM powstała w wyniku połączenia ECT (European Cities Tourism - Europejskie Miasta Turystyki) i EFCT... (European Federation of Conference Towns - Europejska Federacja Miast Konferencyjnych)

²⁰ Uchwała Rady Miasta Krakowa Nr XLIV/412/04 z dnia 14 kwietnia 2004 r.

Europejskich. Sieć działa pod patronatem UNICEFu, Komisji Europejskiej, Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy oraz Rady Gmin i Regionów Europy, a także współpracuje z innymi organizacjami (Europejska Sieć Miast Przyjaznych Dzieciom, EUROCITIES). Sieć „Miasta dla Dzieci” i daje członkom możliwość wymiany doświadczeń w dziedzinie działań służących rozwiązywaniu problemów dzieci, młodzieży i rodzin w środowisku urbanistycznym oraz wsparcie dla realizacji innowacyjnej i trwałej polityki rodzinnej odpowiedniej dla sytuacji demograficznej Europy. Koordynacją działań Sieci (np. informacyjnych) zajmuje się Biuro Komisarza ds. Dzieci miasta Stuttgart. Komisarz ds. Dzieci odpowiada bezpośrednio przed burmistrzem miasta. Prace realizowane są w siedmiu grupach roboczych, które koordynują projekty. Sieć pełni funkcję platformy, w ramach której organizowana jest wymiana młodzieży. Przynajmniej raz na dwa lata planowana jest organizacja Europejskiego Forum „Miasta dla Dzieci”.

Kraków był jednym z miast założycielskich organizacji²¹ i od początku bierze aktywny udział w projektach Sieci „Miasta dla Dzieci”. Miasto należy do jednej grupy roboczej – Partycypacja Młodzieży (moderowanej przez Naestved i Hage), zajmującej się udziałem dzieci i młodzieży w życiu publicznym – planowaniu, podejmowaniu, wprowadzaniu w życie decyzji i ocenie ich skutków. Kraków był reprezentowany na spotkaniach w 2008 r. przez Pełnomocnika Prezydenta Krakowa ds. profilaktyki i przeciwdziałania przestępczości młodzieży.

Sieć „Miasta dla Dzieci” jest młodą, formującą się organizacją, skupiającą m.in. miasta, które mają na swoim koncie znaczne osiągnięcia w zakresie działań na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin. Kraków może zatem uzyskać realne wsparcie w rozwiązywaniu problemów z tego zakresu. Jednak wymaga to szerszej akcji informacyjnej, i – zgodnie z nazwą grupy, w której miasto uczestniczy – szerszej partycypacji społecznej oraz wprowadzania w życie wypracowanych instrumentów. Konieczna jest także szersza akcja informacyjno-promocyjna nt. działań Sieci, gdyż obecnie jest to organizacja nieznana krakowianom, a informacje o pracy przedstawiciela Miasta – łatwiejsze do uzyskania z oficjalnych dokumentów Sieci niż z serwisów miasta.

Koordinatorem udziału Krakowa w pracach organizacji jest Wydział Sportu i Inicjatyw Społecznych. Członkostwo w organizacji Sieć Miast Europejskich „Miasta dla Dzieci” nie wiąże się z koniecznością wnoszenia opłaty członkowskiej (dzięki wsparciu sponsorów m.in. Fundacji Roberta Boscha Stiftung).

Analiza przynależności Krakowa do organizacji

Badania M. Furmankiewicza²² dotyczące celów i efektów współpracy polskich gmin z organizacjami międzynarodowymi wskazują, że najważniejsze efekty współpracy mają charakter niematerialny i należy do nich: promocja – turystyczna oraz biznesowa, efekty związane z współpracą oświatowo-wychowawczą i sportem, lobbying, wymiana doświadczeń w zakresie transportu, planowania, ochrony środowiska oraz spraw społecznych i bezpieczeństwa, a także wymiana kulturalna. Autor wskazuje również, że najbardziej wymiernymi efektami współpracy jest realizacja konkretnych, dedykowanych wybranym zagadnieniom projektów międzynarodowych, sprzyjających wdrażaniu innowacji i „dobrych praktyk”, natomiast celowość pozostałych działań – w tym efektów marketingowych zjazdów

²¹ Decyzją Uchwały Rady Miasta Krakowa NR XVI/187/07 z dnia 13 czerwca 2007 r.

²² Furmankiewicz M., Polskie samorządy gminne w organizacjach międzynarodowych, [w:] Różanek G., Stadtmüller E. (red.), Człowiek, region, państwo w procesach globalizacji, regionalizacji oraz integracji, s. 297-312, Oficyna Wydawnicza Arboretum, Wrocław, 2004

czy cyklicznych prezentacji – mogą być dyskusyjne. Zwrócono także uwagę na istotne znaczenie przynależności polskich miast do stowarzyszeń europejskich, wspierających integrację na poziomie regionów, a także – niwelujących różnice rozwoju wewnątrz UE.

W tym kontekście za najważniejszą organizację, do której obecnie należy Kraków uznać trzeba Stowarzyszenie EUROCITIES, sprzyjające realizacji obu, przytoczonych wyżej celów. Aby wykorzystać potencjał przynależności do Stowarzyszenia, Kraków powinien bardziej aktywnie, niż dotąd, uczestniczyć w pracach grup roboczych i projektach EUROCITIES. Potencjał tej organizacji, skupiającej praktycznie wszystkie najważniejsze ośrodki europejskie jest niedostatecznie wykorzystany, a początkowa duża aktywność Krakowa w jej pracach w chwili obecnej zdecydowanie zmalała. Ożywienie działalności Krakowa w EUROCITIES, w tym ponowna partycypacja w projektach organizacji, powinno być jednym z priorytetów w nadchodzących latach.

Mniej wymierne efekty ma przynależność do globalnych organizacji zajmujących się dziedzictwem kulturowym (ICOMOS, Liga Miast Historycznych, OWHC), skupiających się na współpracy w jednej dziedzinie. Jednak z uwagi na charakter Krakowa i znaczenie zagadnień związanych z dziedzictwem, jego ochroną i zarządzaniem, a także coraz bardziej naglącym wyzwaniem dla zarządzających miastami historycznymi, jakim jest 'nowoczesna architektura w miastach światowego dziedzictwa', uczestnictwo Krakowa w pracach tych organizacji jest ważne i potrzebne.

Duże możliwości współpracy, transferu rozwiązań i promocji daje Miastu przynależność do ECM, szczególnie w kwestii – „raczkującego” w Krakowie, choć przyszłościowego – marketingu kongresowego, a także do Hanzy. Wartościowa wydaje się także przynależność Miasta do Sieci „Miasta dla Dzieci”, jednak – jak wspomniano wyżej – wymaga to zaangażowania się w realizację konkretnych projektów z udziałem mieszkańców Krakowa.

Działalność Stowarzyszenia Europejskich Miast Kultury 2000 po realizacji Festiwalu Kraków 2000 zanikła i organizacja ta realnie nie istnieje.

Współpraca Krakowa w ramach międzynarodowych projektów

Projekty międzynarodowe, w których bierze, lub brał udział w ostatnich latach Kraków przedstawiono poniżej.

Edukacja

„Uczenie się przez całe życie”

- COMENIUS: wymiana uczniów ze szkołami partnerskimi w krajach UE (we Francji, Włoszech, w Bułgarii, Czechach, Turcji, Hiszpanii, na Cyprze, w Wielkiej Brytanii, Danii, Estonii, Rumunii, Grecji, Szwecji, Finlandii, Portugalii, na Litwie i na Słowacji) – udział bierze 12 szkół: podstawowych, gimnazjów i liceów;
- LEONARDO DA VINCI: wyjazd uczniów na staże zawodowe i praktyki do Niemiec, Czech, Francji, na Słowację i Węgry – udział biorą 4 szkoły zawodowe;

"Młodzież w Działaniu"

- „Odmienni ale zjednoczeni - Wspólna przeszłość i budowanie przyszłości” - wspólna praca młodzieży polskiej i włoskiej nt. wspólnego dziedzictwa kulturowego i historycznego – udział bierze IX Liceum Ogólnokształcące.

Uwaga: Znaczna część opisanych wyżej projektów zakończy się w 2009 roku. Wnioski na nowe projekty znajdują się w trakcie oceny – jest ich łącznie 18.

Kultura

- Projekt CHORUS (zakończony w 2006 r.), finansowany z programu URBACT – projekt dotyczył wymiany informacji i doświadczeń w zakresie fizycznej regeneracji miast, z naciskiem na narodowe dziedzictwo kulturowe; brało w nim udział, poza Krakowem, 12 miast z Włoch, Portugalii, Francji, Niemiec, Hiszpanii, Grecji, Irlandii Północnej;

Sprawy społeczne

- „MOWIS – Miejski Ośrodek Wspierania Inicjatyw Społecznych w Krakowie” (sierpień 2008 lipiec 2010 r.) – projekt, którego celem jest wzmocnienie współpracy pomiędzy samorządem a krakowskimi organizacjami pozarządowymi. Projekt jest realizowany we współpracy z organizacją Antirasistisk Senter z Oslo. Efektem wspólnych działań będzie opracowanie raportu na temat potencjału organizacji pozarządowych w Krakowie oraz możliwości wzajemnej współpracy polskich i zagranicznych organizacji pozarządowych.
- CASE - Miasta przeciwko wykluczeniu społecznemu (zakończony w 2007 r.), Interreg III C - celem projektu było stworzenie strategii społecznej rewitalizacji dzielnic przemysłowych zagrożonych degradacją i wykluczeniem społecznym (w Krakowie – Nowej Huty), udział w wypracowaniu strategii rewitalizacji brały, poza Krakowem (i UJ): Ołomuniec, Komarno, Gelsenkirchen, Hamburg, Arad oraz Lawaetz Foundation i Uniwersytet w Pecs;u;
- DEMOS - Udział obywateli w zarządzaniu miastem (zakończony w 2004 r.), V Program Ramowy Unii Europejskiej – realizacja projektu polegała na prowadzeniu działań innowacyjnych, wzmacniających demokratyczny udział w zarządzaniu miejskim, oraz na ewaluacji tych działań przez Instytut Socjologii UJ; partnerami Krakowa było 7 miast ze Szkocji, Holandii, Grecji, Niemiec, Belgii i Finlandii oraz Instytut Socjologii Uniwersytetu Jagiellońskiego;
- URBANITAS – rewitalizacja zdegradowanych dzielnic (zakończony w 2007 r.), finansowany z programu URBACT , celem programu było stworzenie sieci miast, służącej wymianie doświadczeń w walce z chaosem przestrzennym i jego miejskimi, ekonomicznymi i społecznymi konsekwencjami, oprócz Krakowa w programie uczestniczyło 8 miast ze Słowacji, Francji, Niemiec, Hiszpanii, Włoszech, Szwajcarii i Anglii

Środowisko

- „Europejsko-chińska sieć współpracy w celu doskonalenia dziedziny gospodarki odpadami komunalnymi” (zakończony w 2007 r.) w ramach Programu ASIA-PRO ECO II, warsztaty w dziedzinie gospodarki odpadami odbywające się w chińskiej prowincji Hebei, realizowany był przez międzynarodowe konsorcjum z udziałem Wiednia, Krakowa, Qinhuangdao w Chinach oraz organizacji zajmujących się ochroną środowiska z Austrii i Chin;
- IUWMM – Zintegrowany Model Zarządzania Gospodarką Odpadami w Aglomeracjach Wielkomiejskich - (zakończony w 2007 r.) Interreg III C, celem było dostarczenie skutecznych, elastycznych i praktycznych narzędzi służących zintegrowanej gospodarce odpadami komunalnymi, projekt realizowany był przez międzynarodowe konsorcjum firm uniwersytetów i miast z Niemiec, Finlandii, Grecji, Włoch, Portugalii, Estonii, Bułgarii i Wielkiej Brytanii; uczestnikami projektu były: Kraków i AGH;
- S.W.A-TOOL – Metodyka badania składu morfologicznego odpadów komunalnych (zakończony w 2004 r.) – 5 Program Ramowy UE; projekt był realizowany przez konsorcjum, w którym poza miastem Kraków uczestniczyły miasta i instytucje naukowo-

badawcze z Austrii, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Włoch, Hiszpanii, Rumunii i Polski;

- LIFE CYCLE (realizowany do 2011 r.) - Program akcji wspólnotowej w dziedzinie zdrowia publicznego (2003-2008) – celem projektu jest kreowanie zdrowych sposobów przemieszczania się wśród mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem podróży rowerem, partnerami Krakowa jest 9 miast z kilku europejskich krajów (m.in. Niemiec, Anglii, Węgier, Słowenii);

Transport

- CARAVEL (realizowany do 2009 r.) – 6 Program Ramowy Komisji Europejskiej program CIVITAS II - to rozwojowe, czteroletnie przedsięwzięcie badawczo-wdrożeniowe, którego celem jest wprowadzenie w życie idei zrównoważonego rozwoju metropolii poprzez realizację konkretnych przedsięwzięć (w tym wypadku w zakresie transportu miejskiego), partnerami Krakowa są Genua, Burgos oraz Stuttgart; w październiku 2009 r. Kraków gościć będzie Forum programu CIVITAS;
- CATALIST (realizowany do 2011 r.) – 6 Program Ramowy Komisji Europejskiej program CIVITAS II celem realizacji projektu jest rozpowszechnianie idei CIVITAS oraz transfer "dobrych praktyk" na podstawie doświadczeń zdobytych przez miasta, które uczestniczą lub uczestniczyły w projektach inicjatywy CIVITAS – uczestniczą w nim miasta programów CIVITAS I i II;
- STEER/AENEAS (realizowany do 2011 r.) – organizowany przez Agencję ds. Konkurencyjności i Innowacyjności – EACI – projekt zakłada głównie wymianę doświadczeń, ale również wdrożenie konkretnych działań „technicznych” w zakresie mobilności osób starszych, partnerami projektu są organizacje i miasta Niemiec, Danii i Hiszpanii;
- SPUTNIC (realizowany do 2009 r.) – 6 Ramowy Program Badawczo- Rozwojowy, celem jest wypracowanie metod usprawniających transport miejski, partnerami projektu są firmy, fundacje, przedsiębiorstwa komunikacji miejskiej i instytucje badawcze z Austrii, Szwajcarii, Niemiec, Francji, Hiszpanii, Szwecji, Holandii oraz międzynarodowe.
- Via Regia Plus (realizowany do 2011 r.) realizowany w ramach Programu Współpracy Terytorialnej CENTRAL EUROPE. Celem projektu jest wypracowanie wspólnej strategii rozwoju przestrzennego oraz działań na rzecz zrównoważonego transportu dla obszaru III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego

Kooperacja w ramach projektów – głównie europejskich – jest mocną stroną współpracy międzynarodowej Krakowa. Miasto brało i bierze udział w międzynarodowych projektach przede wszystkim z zakresu ochrony środowiska oraz transportu miejskiego. Działalność ta przynosi bezpośrednie korzyści w postaci rozwoju technik zarządzania miastem oraz wdrażania konkretnych technologii, rozwiązań i innowacji – szczególnie z zakresu rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Pośrednim, ale istotnym efektem jest także wspieranie współpracy międzynarodowej krakowskich instytucji badawczych oraz organizacji pozarządowych włączanych do projektów.

Relatywnie słabiej rozwinięta jest międzynarodowa współpraca Krakowa w dziedzinie kultury, obejmująca w ostatnich latach tylko jeden znaczący projekt międzynarodowy.

Współpraca Krakowa z Polonią

Do form współpracy z Polonią na świecie należą:

- okazjonalne przekazywanie materiałów promocyjnych o Krakowie i Polsce,

- rozwijanie współpracy z różnymi miastami, zainicjowanej w dużej mierze przez lokalne środowiska polonijne (np. Rochester, Kurytyba, Wiedeń, Budapeszt), zaangażowanie osób pochodzenia polskiego jest w wielu wypadkach kluczowe dla nawiązania, a często także podtrzymania międzynarodowych kontaktów Miasta, szczególnie w ośrodkach bardziej odległych,
- współpraca ze środowiskami polonijnymi w realizacji różnego typu inicjatyw (np. Stowarzyszenia "Wieża Krakowska", Kraków-Working Group w Edynburgu, Klub Polski w Bergen),
- współpraca z organizacjami polskimi, powołanymi do utrzymywania kontaktów z Polonią na świecie (w tym głównie ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska”),
- wykorzystywanie pomocy środowisk polonijnych przy organizowaniu prezentacji Krakowa za granicą (np. pomoc środowisk polonijnych w prezentacjach Krakowa w Chicago i Toronto oraz Sztokholmie);
- udział przedstawicieli organizacji polonijnych oraz młodzieży polonijnej w Dniach Miast Partnerskich i innych przedsięwzięciach kulturalnych,
- utrzymywanie kontaktów z władzami organizacji polonijnych w różnych krajach oraz formalnym honorowaniu ich zasług
- pozyskiwanie funduszy polonijnych na działalność społeczną;
- wspieranie konkursów wiedzy o Polsce i Krakowie;
- inicjowanie nowych kontaktów z instytucjami polonijnymi,
- wizyty przedstawicieli Polonii w Krakowie,
- współpraca z polskimi placówkami dyplomatycznymi.

Na tle wymienionych instrumentów wyróżnia się współpraca z ośrodkami polonijnymi na Wschodzie (tj. na Ukrainie, Litwie, Białorusi w Rosji, Kazachstanie). Współpraca ta, poza powyższymi narzędziami odbywa się także poprzez:

- pomoc szkołom polskim na Wschodzie,
- dofinansowanie pobytu grup młodzieży polonijnej w Polsce, w tym dofinansowywanie pobytu grup polonijnych przybywających do Krakowa,
- repatriację rodzin polskich z Kazachstanu oraz innych terenów byłego Związku Radzieckiego do Krakowa.

Współpraca Krakowa, zajmującego wśród polskich miast wyjątkową pozycję, z Polakami na świecie odgrywa szczególną rolę. Współpraca ta jest aktywna i często prowadzi do nawiązania nowych kontaktów zagranicznych. Wyzwaniem dla Krakowa jest obecnie nawiązanie współpracy z tzw. „nową emigracją” w krajach UE – przede wszystkim na Wyspach Brytyjskich i w Skandynawii. Należy także zacieśnić współpracę z organizacjami w największych skupiskach USA, gdzie działają: Towarzystwo Przyjaciół Krakowa w Chicago i Towarzystwo Przyjaciół Krakowa w Nowym Jorku oraz z Polonią w San Francisco.

Inne działania

Poza współpracą z miastami partnerskimi oraz przynależnością do organizacji międzynarodowych współpraca zagraniczna Krakowa obejmuje także inne działania, realizowane zarówno za granicą, jak i w Krakowie. Do najważniejszych, podejmowanych w

latach 2006-2008 należą:

- przyjmowanie delegacji zagranicznych – oficjalnych i roboczych, w tym: przedstawiciele miast, przedstawiciele placówek dyplomatycznych, wybitnych osobistości, przedstawiciele zagranicznych mediów, turoperatorów, inwestorów; wizyty te są koordynowane przez różne wydziały UMK, m.in. Biuro Współpracy Zagranicznej, Biuro Marketingu Turystycznego Miasta, Kancelarię Rady Miasta i Dzielnic Krakowa,
- delegacje zagraniczne przedstawicieli Miasta;
- prezentacje Krakowa za granicą: samodzielne lub w ramach programów organizowanych przez władze centralne (Sezon Polski we Francji w 2004 r., Rok Polsko-Niemiecki 2005-2006, Rok Polski na Ukrainie / Rok Ukrainy w Polsce 2005-2006);
- prezentacje miasta na targach międzynarodowych: turystycznych, gospodarczych, kulturalnych;
- organizacja międzynarodowych konferencji w Krakowie oraz udział przedstawicieli Miasta w sympozjach, konferencjach za granicą;
- udział pracowników UMK i jednostek miejskich w szkoleniach, warsztatach, wyjazdach studyjnych za granicę;
- wymiana kulturalna: wystaw, koncertów, spektakli;
- organizacja wyjazdów krakowskich sportowców na zawody za granicą;
- współpraca z polskimi organizacjami o profilu turystycznym, działającymi poza granicami kraju (Polską Organizacją Turystyczną i Polskimi Ośrodkami Informacji Turystycznej);
- realizacja międzynarodowych kampanii promocyjnych i dystrybucja materiałów promocyjnych;
- Serwis internetowy Krakowa (Magiczny Kraków) – w wersji angielskiej, niemieckiej, francuskiej i chińskiej, oraz serwis „Kraków otwarty na świat” (w wersji polskiej i angielskiej).

Działania podejmowane **poza miastami partnerskimi**, przede wszystkim służące promocji w różnych aspektach, są również ważnym elementem współpracy, a często służą pozyskiwaniu partnerów zagranicznych dla realizacji konkretnych projektów. Rozwojowi współpracy zagranicznej miasta i wzmocnieniu jego pozycji międzynarodowej służą także kontakty dyplomatyczne oraz medialne. Ważnym narzędziem jest serwis „Kraków otwarty na świat” - jedyna w Polsce tak obszerna prezentacja współpracy międzynarodowej miasta z partnerami zagranicznymi.

Analiza SWOT

Analizą SWOT²³ objęto aktualny stan współpracy zagranicznej Krakowa zdefiniowany na podstawie zawartych powyżej informacji.

Mocne strony współpracy zagranicznej Krakowa

- duża liczba podpisanych umów o współpracy z miastami zagranicznymi świadcząca o atrakcyjności miasta dla współpracy;

²³ Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats – silne strony, słabe strony, szanse, zagrożenia.

- duża liczba instytucji: kulturalnych, edukacyjnych, naukowych, prowadzących współpracę, w tym narodowe instytucje kulturalne, których jednym z celów jest współpraca i międzynarodowa: Międzynarodowe Centrum Kultury, Muzeum Manggha, Instytut Książki;
- znaczące tradycje wielokulturowości Krakowa i współpracy instytucji z jego terenu z ich odpowiednikami z zagranicy;
- duża liczba placówek dyplomatycznych i ośrodków kulturalnych prowadzonych przez obce państwa w Krakowie;
- duża liczba konferencji i sympozjów organizowanych w Krakowie;
- intensywna i wielopłaszczyznowa współpraca z miastami niemieckimi – Norymbergą, Lipskiem, Frankfurtem, oraz stolicami państw środkowoeuropejskich – Wiedniem i Budapesztem;
- współpraca z miastami ukraińskimi – Lwowem i Kijowem oraz zacieśnianie współpracy z miastami w Rosji – Moskwą i Sankt Petersburgiem;
- przedstawicielstwa: Dom Krakowski i Dom Norymberski oraz Biuro Miasta Wiednia;
- kontakty między społecznościami lokalnymi (np. dzielnic) Krakowa i miast partnerskich – Budapesztu, Lwowa;
- organizacje, stowarzyszenia i osoby prywatne, inicjujące i wspierające współpracę Krakowa za granicą;
- międzynarodowa wymiana doświadczeń w zakresie zarządzania miastem oraz szkolenie kadr administracji publicznej i służb publicznych za granicą;
- udział jednostek UMK, krakowskich uczelni oraz przedsiębiorstw publicznych (m.in. MPK) w międzynarodowych projektach badawczych, dotyczących ochrony środowiska i zrównoważonego transportu;
- wsparcie finansowe i organizacyjne dla Krakowa udzielane przez miasta partnerskie;
- rozwój wymiany kulturalnej oraz włączanie w projekty realizowane przez Miasto instytucji kultury z Krakowa;
- rozwój międzynarodowych festiwali w Krakowie;
- zainicjowanie działań na rzecz zwiększenia liczby zagranicznych artystów, dziennikarzy, pisarzy oraz studentów i naukowców przebywających w Krakowie;
- przygotowanie i aktualizacja serwisu „Kraków otwarty na świat”.
- międzynarodowa wymiana doświadczeń młodzieży z krakowskich szkół z uczniami ze szkół partnerskich.

Słabe strony współpracy zagranicznej Krakowa

- brak realnej współpracy z częścią partnerów zagranicznych;
- nieregularna, oparta na jednorazowych kontaktach, współpraca z niektórymi partnerami;
- bardzo słabe kontakty z partnerami najbliższych sąsiadów Małopolski – Czech i Słowacji;
- niedostateczne wykorzystanie współpracy i potencjału organizacji międzynarodowych do których należy Kraków, szczególnie EUROCITIES i Hanzę;
- niska aktywność we współpracy pozaeuropejskiej – szczególnie ze Stanami Zjednoczonymi;
- niewielka partycypacja organizacji pozarządowych i lokalnych społeczności w kontaktach międzynarodowych prowadzonych przez UMK;
- mało intensywna wymiana międzynarodowa krakowskich muzeów,
- schematyczność i przypadkowość większości prezentacji kulturalnych Krakowa za granicą (większość tzw. Dni Krakowa sprowadza się do koncertu Sinfonietta Cracovia, Motion Trio i wystawy galerii Dydo);

- brak platformy wymiany informacji dotyczącej współpracy międzynarodowej prowadzonej przez jednostki samorządowe, instytucje kulturalne, edukacyjne i naukowe;
- niewielki nacisk na współpracę gospodarczą oraz w zakresie transferu innowacji i zaawansowanych technologii;
- likwidacja przedstawicielstwa w Brukseli.

Potencjalne szanse współpracy zagranicznej Krakowa

- kontynuacja polityki UE w zakresie integracji europejskiej i wzrost znaczenia współpracy między regionami w Europie;
- możliwość korzystania z funduszy europejskich w celu finansowania współpracy;
- możliwość współpracy w ramach programów europejskich i projektów organizacji międzynarodowych;
- zwiększenie dostępności Krakowa poprzez rozwój połączeń komunikacyjnych: lotniczych i kolejowych;
- możliwość wykreowania Miasta jako węzła transferu innowacji i dobrych praktyk z zakresu samorządności i administracji publicznej z „zachodu” na „wschód”;
- potencjalna lokalizacja w Krakowie siedzib lub przedstawicielstw organizacji i instytucji międzynarodowych, szczególnie europejskich;
- współpraca między miastami-organizatorami Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012;
- wykorzystanie partnerstwa z miastami posiadającymi ośrodki kongresowo-targowe dla rozwoju podobnego centrum w Krakowie;

Potencjalne zagrożenia współpracy zagranicznej Krakowa

- brak finansowania lub niedostateczne środki zagwarantowane na współpracę międzynarodową;
- wycofywanie się partnerów zagranicznych ze współpracy;
- koncentrowanie uwagi wyłącznie na reprezentacyjno-protokolarnym aspekcie współpracy zagranicznej;
- stagnacja lub regres dostępności komunikacyjnej Krakowa: brak rozbudowy lotniska i zmniejszenie liczby połączeń; pominięcie Krakowa w planach budowy szybkiej kolei;
- konkurencja innych miast w Polsce i spadek znaczenia Krakowa na arenie międzynarodowej;
- spadek aktywności inwestorów zagranicznych w Krakowie; wycofywanie się firm i ośrodków decyzyjnych do miast konkurencyjnych;
- zmniejszenie zainteresowania Krakowem za granicą i spadek liczby turystów;
- spadek zainteresowania uczniów i studentów wymianą zagraniczną;
- brak zainteresowania krakowskich organizacji i instytucji wymianą i współpracą międzynarodową;
- spadek atrakcyjności krakowskich placówek kulturalnych i naukowych dla partnerów zagranicznych;
- zaniechanie rozbudowy infrastruktury kongresowej, targowej, kulturalnej;
- brak możliwości lokalizacji siedzib i przedstawicielstw organizacji międzynarodowych w Krakowie, szczególnie w przypadku ich lokalizacji w miastach konkurencyjnych w Polsce lub krajach ościennych.

CELE I PRIORYTETY PROGRAMU

Cele i priorytety Programu stanowią zasadniczą część jego założeń merytorycznych. W opisie każdego z celów i priorytetów zawarto także zestaw najważniejszych instrumentów wdrożenia. Opis celów i priorytetów przedstawiono w relacji do najważniejszych dla opisywanej problematyki dokumentów kierunkowych o charakterze strategicznym. Ich opis stanowi niejako kontekst strategiczny Programu. Cele i priorytety Programu opracowano zgodnie z zasadami prowadzenia współpracy międzynarodowej przyjętymi przez Radę Miasta Krakowa w załączniku nr 1 Uchwały NR CXIII/1126/06 RMK z dnia 21 czerwca 2006 r. w sprawie współpracy Gminy Miejskiej Kraków ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw oraz przystępowania do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych.

Definiując cele i priorytety Programu przyjęto dwa założenia.

Po pierwsze uznano, że struktura celów Programu musi odnieść się do **wszelkiego typu kontaktów zagranicznych samorządu krakowskiego**. Tym samym, konieczne jest wskazanie w Programie szerokiej płaszczyzny możliwych międzynarodowych aktywności Miasta. Najwyższą wartość dla Gminy ma przy tym, zgodnie ze Strategią Rozwoju, kontynuacja budowania metropolitalnej pozycji Krakowa w Europie (Cel 1). Dyskontowanie unikalnych walorów Miasta wymaga – w dobie współczesnej – stosownych działań o charakterze promocyjnym (Cel 2). Swoistym uszczegółowieniem aktywności Celu 2 jest działanie ukierunkowane na transfer do Miasta nowych pomysłów i rozwiązań (Cel 3). W dobie globalizacji, dla realizacji wymienionych powyżej celów Miasto musi tworzyć sieci współpracy i partnerstwa, stanowiące istotę Celu 4.

Po drugie przyjęto, że **właściwość niniejszego Programu odnosi się do organizacji współpracy międzynarodowej**, rozumianej, z operacyjnego punktu widzenia, jako tworzenie – organom Miasta, różnym wydziałom UMK i jednostkom Gminy – warunków do prowadzenia działalności zagranicznej, zgodnie z Statutem Gminy i regulaminem organizacyjnym Urzędu. Stąd – rozwiązania organizacyjne wdrożenia Programu opisane w rozdziale: Podmiot koordynujący i realizujący program.

Powyższe założenia, przeprowadzona diagnoza obszaru objętego Programem oraz wyniki analizy SWOT skłaniają zatem do przyjęcia następującej struktury celów i priorytetów Programu oraz odpowiadającym im zadań.

Określono następujące cele Programu:

- Cel 1 – Budowanie metropolitalnej pozycji Krakowa w Europie i na świecie;
- Cel 2 – Informacja o mieście, promocja gospodarcza oraz rozwój turystyki;
- Cel 3 – Transfer innowacji i dobrych praktyk oraz wymiana kulturalna;
- Cel 4 – Animacja współpracy międzynarodowej – budowanie sieci i partnerstwa.

Cel 1 – Budowanie metropolitalnej pozycji Krakowa w Europie i na świecie

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Krakowa w brzmieniu: „Kraków miastem obywatelskim, zapewniającym wysoką jakość życia mieszkańców i zrównoważony rozwój - europejską metropolią, konkurencyjnym ośrodkiem nowoczesnej gospodarki opartej na potencjale naukowym i kulturowym”, **międzynarodowy kontekst funkcjonowania Miasta** podniesiony został do bardzo wysokiej rangi. Strategia Rozwoju podkreśla przy tym, że do roli metropolii aspiruje wiele miast konkurencyjnych w stosunku do Krakowa, który powinien ofensywnie wykorzystywać swoje podstawowe atuty dla budowania pozycji metropolitalnej. Należy przy tym pamiętać, że jedną z podstawowych miar metropolizacji jest liczba i rodzaj powiązań międzynarodowych miasta, a w szczególności obecność w potencjalnej metropolii instytucji

politycznych, kulturalnych, naukowych i gospodarczych o znaczeniu międzynarodowym. Szczególną rolą samorządu jest zatem z jednej strony działanie na rzecz lokalizacji w Krakowie siedzib instytucji ponadnarodowych, z drugiej zaś – wspieranie napływu do miasta, m.in. poprzez tworzenie stypendiów twórczych i naukowych, studentów, naukowców i artystów zza granicy.

W kontekście geograficznym, pozycję metropolitalną Krakowa rozpatrywać należy przede wszystkim w relacji do ośrodków w krajach Europy Środkowo-Wschodniej (Niemcy, Austria, Czechy, Słowacja, Węgry, Rosja, Ukraina, Białoruś, Litwa). Aktywizowanie i wspieranie kontaktów w tym rejonie Europy sprzyjać powinno wykreowaniu Krakowa jako jednego z najważniejszych ośrodków z uwzględnieniem jego statusu jako „europolii”. W dalszej kolejności priorytetowego traktowania wymaga obszar Unii Europejskiej.

Budowanie metropolitalnej pozycji Krakowa w Europie i na świecie określić pozwala następujące priorytety:

Priorytet 1.1. Kreowanie roli Krakowa jako ważnego ośrodka politycznego

Strategia Krakowa akcentuje szczególną pozycję Miasta, jako dawnej stolicy a obecnie istotnego ośrodka administracyjnego w południowej Polsce. Wskazuje także na rosnącą konkurencję ośrodków metropolitalnych – zarówno polskich jak i zagranicznych, szczególnie „nowych” stolic państw powstałych w wyniku demokratycznych przemian w Europie Środkowej. Jednym z najistotniejszych celów współpracy międzynarodowej Krakowa jest zatem umocnienie roli miasta jako ważnego ośrodka politycznego i decyzyjnego tej części Europy. Kraków, jako miasto nie będące stolicą, ale istotne ze względu na położenie, potencjał kulturowy miasta i regionu, a także potencjał demograficzny południowej Polski, jest atrakcyjnym miejscem zarówno dla lokalizacji instytucji ponadnarodowych, w tym europejskich, a także organizacji spotkań i szczytów. Doprowadzenie do lokalizacji w Krakowie siedziby instytucji międzynarodowych oraz przedstawicielstwa Parlamentu Europejskiego powinno być jednym z głównych celów polityki zagranicznej Miasta.

Priorytet 1.2. Umacnianie roli Krakowa jako metropolii kultury

Zarówno Strategia Krakowa jak i analiza SWOT sporządzona w ramach przygotowania niniejszego Programu, wskazuje na międzynarodowy potencjał kulturalny miasta. Kraków buduje swoją pozycję jednego z najważniejszych ośrodków kulturalnych w Środkowej Europie zarówno poprzez inwestycje w bazę infrastrukturalną, jak i kreowanie wizerunku miasta znaczących wydarzeń kulturalnych. W tym kontekście niezwykle istotne jest budowanie międzynarodowych powiązań instytucji kulturalnych Krakowa oraz wymiana artystyczna. Pozwala to zarówno budować wielokulturowe oblicze miasta, jak i promować krakowską kulturę za granicą. Szczególnie istotne jest zapewnienie międzynarodowej pozycji sztandarowej inwestycji kulturalnej miasta tj. Muzeum Sztuki Współczesnej, co jednak jest zadaniem długofalowym, wykraczającym poza okres obowiązywania Programu.

Priorytet 1.3. Umacnianie roli Krakowa jako ośrodka nauki i innowacji

Rozbudowana baza edukacyjna, naukowa i badawcza jest jednym z głównych atutów Krakowa. Zgodnie ze Strategią Krakowa Miasto powinno stać się jednym z ważnych ośrodków nauki i innowacji w Europie. Aby to urzeczywistnić konieczne jest budowanie międzynarodowej pozycji krakowskiej nauki, umożliwianie wymiany wiedzy i innowacji oraz jak najszybsza współpraca międzynarodowa krakowskiego środowiska naukowego w ramach projektów badawczych. Istotne jest przy tym nie tylko zapewnienie możliwości studiowania czy pracy naukowej krakowian w zagranicznych ośrodkach, ale i zwiększenie liczby zagranicznych studentów i naukowców przyjeżdżających do Krakowa. Strategia wskazuje także na zbyt słabe powiązanie nauki z gospodarką – celem współpracy międzynarodowej powinno być zatem także wspieranie instytucji transferu wiedzy i technologii, poprzez

tworzenie jak najszerszej sieci powiązań i współpracy. Duże możliwości rozwoju nauki krakowskiej daje także możliwość lokalizacji Węzła Wiedzy Europejskiego Instytutu Technologicznego.

Priorytet 1.4. Umocnienie roli Krakowa jako ośrodka międzynarodowej turystyki

Rozwój tej gałęzi gospodarki jest w dużym stopniu uzależniony od dostępności komunikacyjnej miasta – przede wszystkim lotniczej. W żywotnym interesie miasta są zatem działania na rzecz rozwoju portu lotniczego w Balicach – w tym międzynarodowa promocja oraz wspólny, z miastami partnerskimi, lobbying na rzecz rozwoju połączeń lotniczych. Nie należy także zapominać o konieczności utrzymania i rozwoju międzynarodowych połączeń kolejowych – szczególnie w kontekście budowy w Polsce sieci szybkich kolei.

Celem Krakowa jest rozwój turystyki stawiającej na poznawanie walorów kulturalnych miasta – w tym przyjazdów na festiwale i cykliczne wydarzenia kulturalne o wysokiej randze oraz turystyka kongresowa i biznesowa. Rozwijają się także ośrodki pielgrzymkowy, związany przede wszystkim z osobą Jana Pawła II i Sanktuarium w Łagiewnikach. Istotnym elementem jest także rozwijanie zainteresowania żydowskim dziedzictwem miasta – nie tylko w kontekście Holokaustu. Współpraca zagraniczna w dziedzinie turystyki powinna zatem skupiać się na wymianie doświadczeń w promowaniu i rozwijaniu właśnie tych walorów Krakowa.

Współpraca zagraniczna w dziedzinie turystyki powinna zatem skupiać się na promowaniu tych walorów Krakowa – a także wymianie doświadczeń z doświadczonymi partnerami zagranicznymi.

Ważnym elementem budującym pozycję turystyczną miasta jest także organizacja zawodów sportowych o dużej randze, w tym przede wszystkim o randze mistrzostw.

Priorytet 1.5. Kreowanie roli Krakowa jako ważnego ośrodka gospodarczego

W ostatnich latach Kraków buduje markę jednego z ważniejszych w Europie ośrodków usług dla biznesu (BPO) oraz usług informatycznych i badawczo-rozwojowych. Jest także jednym z większych w Polsce odbiorców inwestycji zagranicznych. Celowe jest zatem nawiązanie współpracy z ośrodkami gospodarczymi o podobnym profilu, a także wykorzystanie kontaktów zagranicznych do promocji gospodarczej miasta. Konieczne jest także aktywne kształtowanie wizerunku gospodarczego miasta za granicą, w celu uniknięcia kojarzenia miasta z nie wyspecjalizowanymi usługami.

Strategia Rozwoju Krakowa wskazuje na istotną rolę gospodarczą lokalnych podmiotów, w tym małych i średnich przedsiębiorstw. W kontekście współpracy zagranicznej należy zatem wskazać na rolę kontaktów Izby Przemysłowo-Handlowej z jej odpowiednikami w miastach partnerskich, a także wykorzystanie możliwości promocji i gospodarczej ekspansji lokalnych przedsiębiorstw i marek za granicą.

Priorytet 1. 6. Kreowanie roli Krakowa jako aktywnego centrum europejskiej kinematografii

Kraków, miasto o wysokich walorach kulturowych i architektonicznych, jest miejscem szczególnie atrakcyjnym dla filmowców z całego świata. Dodatkowym atutem jest bogactwo przyrodnicze terenu Małopolski (bliskość pasma górskiego Tatr oraz miejscowości o dużym znaczeniu, takich jak Zakopane czy Oświęcim). Miasto charakteryzuje się dużym potencjałem ludzkim, będącym rezultatem bogatej oferty edukacyjnej krakowskich uczelni. Znajduje to odbicie w dużej liczbie wybitnych twórców pochodzących z Krakowa, będących obecnie reprezentacją krakowskiego środowiska artystycznego poza granicami kraju. Stanowią oni potencjalną grupę wsparcia dla działań promujących Kraków, jako miasto przyjazne filmowcom. Bogate zaplecze filmowe stanowią krakowskie studia terenowe największych, ogólnopolskich stacji telewizyjnych oraz nowe, realizowane obecnie inwestycje mające w

rezultacie doprowadzić do powstania „Krakowskiej Fabryki Filmowej”. Ma ona w założeniu stać się kompleksowym narzędziem obsługi produkcji filmowych na terenie miasta, zrzeszającym pod swoją marką wiele pomniejszych firm i instytucji, świadczących usługi na potrzeby kina. Celem nadrzędnym jest możliwość rozwoju w regionie przemysłu, który wykorzystuje najnowocześniejsze technologie, zatrudnia wyspecjalizowanych fachowców z wielu dziedzin, kreuje atrakcyjny i pożądaný na rynku produkt oraz może po wielokroć zwracać nakłady wyasygnowane na jego powstanie. Jednym z pierwszych etapów wspierania kinematografii w regionie jest powołanie Film Commission, mającej za zadanie stworzenie przyjaznych warunków formalnych i uproszczonych procedur dla realizowanych tu produkcji filmowych. Działania te mają w konsekwencji wypromować Kraków, jako znaczący ośrodek europejskiego przemysłu filmowego.

Cel 2 – Informacja o mieście, promocja gospodarcza oraz rozwój turystyki

Wszechstronna działalność informacyjna i promocyjna jest nieodłącznie związana ze współpracą zagraniczną Miasta. Wykorzystanie potencjału istniejących powiązań międzynarodowych dla promocji wszelkich walorów Krakowa powinno być zatem jednym z priorytetowych zadań współpracy zagranicznej Miasta. Cel 2 ukierunkowany jest na swoistą ekspansję promocji Miasta, która umożliwi aktywizację gospodarczą Krakowa poprzez przyciąganie inwestorów zagranicznych oraz innych grup marketingu terytorialnego: przyjezdnych, szczególnie tzw. *incentive travellers* oraz turystów.

W kontekście geograficznym, promocja Krakowa powinna mieć miejsce na całym świecie, z wykorzystywaniem do tego celu wszystkich możliwości, utrwalaniem wśród partnerów i przybyszów z zagranicy rosnącej wiedzy o Krakowie jako mieście o odrębnej, identyfikowalnej tożsamości i ugruntowanych funkcjach metropolitalnych. Wiąże się z tym bezpośrednio umacnianie „marki Krakowa”.

Wszechstronnej promocji Miasta sprzyjać będzie realizacja następujących priorytetów:

Priorytet 2.1. Międzynarodowe kampanie promocyjne

Międzynarodowe kampanie promocyjne są jednym z ważniejszych narzędzi informacyjno-promocyjnych. Kraków powinien zatem uczestniczyć w kampaniach organizowanych przez instytucje rządowe i wojewódzkie, wykorzystując swoją pozycję jednej z „wizytówek” Polski. Do najważniejszych tego rodzaju działań należą niewątpliwie przedsięwzięcia w ramach „Sezonów Polskich” w krajach, a także imprezy towarzyszące targom EXPO.

Niezależnie od udziału w kampaniach organizowanych przez podmioty zewnętrzne ważnym narzędziem promocji są kampanie prowadzone przez Miasto, ukierunkowane na realizację priorytetów celu 1.

Priorytet 2.2. Współpraca z miastami zagranicznymi w zakresie promocji

Celem priorytetu jest wykorzystanie możliwości jakie daje współpraca z miastami zagranicznymi dla bezpośredniej promocji Krakowa. Uczestnictwo w cyklicznych, często szeroko znanych w Europie (jak np. norymberskie targi bożonarodzeniowe) imprezach daje okazję do promocji Miasta nie tylko wśród mieszkańców ośrodka partnerskiego, ale i odwiedzających targi turystów. Podobny efekt daje uczestnictwo w imprezach z udziałem wielu miast partnerskich.

Priorytet 2.3. Udział w imprezach targowych

Międzynarodowe imprezy targowe, zarówno o profilu turystycznym jak i inwestycyjnym dają szerokie możliwości promocji walorów turystycznych i gospodarczych Krakowa za granicą. Oferta turystyczna prezentowana na targach powinna być konsekwentnie poszerzana o nowe produkty turystyczne Miasta – festiwale, ofertę kulturalną krakowskich instytucji, turystykę kongresową i biznesową, ofertę pielgrzymkową. Natomiast udział w targach o profilu

inwestycyjnych daje okazję do prezentowania miasta jako ośrodka innowacyjnej gospodarki, a także pozyskiwania inwestycji.

Priorytet 2.4. Współpraca z polskimi i zagranicznymi organizacjami o profilu gospodarczym i turystycznym

Przynależność Krakowa do międzynarodowych organizacji o profilu turystycznym i gospodarczym daje okazję zarówno do międzynarodowej promocji miasta jak i wymiany doświadczeń i realizacji wspólnych projektów. W ramach Priorytetu założono przynależność miasta do Hanzy oraz organizacji Marketing Miast Europejskich (ECM). Przynależność do Hanzy daje możliwość promocji współczesnego oblicza Krakowa na forum największej organizacji skupiającej miasta Europejskie. Z kolei sieć ECM skupia miasta o profilu turystycznym, w tym ośrodki turystyki konferencyjnej – a zatem priorytetowej dla Krakowa.

Dla utrzymania pozycji Krakowa na turystycznej mapie Europy niezbędna jest także kontynuacja współpracy z polskimi organizacjami o profilu turystycznym w regionie, kraju i za granicą.

Priorytet 2.5. Utrzymanie i organizowanie działalności Domu Krakowskiego w Norymberdze i analiza możliwości otwierania nowych przedstawicielstw Krakowa w innych miastach

Kraków posiada obecnie jedno przedstawicielstwo za granicą – Dom Krakowski w Norymberdze, prezentujący bogatą ofertę kulturalną. Utrzymanie oferty tej instytucji, utworzonej dzięki pomocy miasta Norymbergi, powinno być traktowane priorytetowo, a zasięg oddziaływania ośrodka – jak najszerszy.

W przyszłości należy dokonać analizy celowości i możliwości (organizacyjnych i finansowych) tworzenia stałych przedstawicielstw Krakowa w innych miastach partnerskich np. korzystając z modelu wypracowanego przez Wiedeń.

Cel 3 – Transfer innowacji i dobrych praktyk oraz wymiana kulturalna i gospodarcza

Wymiana szeroko pojętej wiedzy jest jednym z podstawowych celów współpracy międzynarodowej Miasta. Obejmuje zarówno wymianę doświadczeń między jednostkami miejskimi, transfer innowacji od bardziej doświadczonych partnerów, jak i przekazywanie własnych doświadczeń. Zwrócić należy przy tym uwagę na transfer wiedzy, technologii, innowacji i dobrych praktyk do innych, niż komunalne, instytucji i ośrodków (np. krakowskich uczelni). Coraz większą rolę odgrywa więc uczestnictwo w wielonarodowych projektach badawczo-rozwojowych, dotyczących aktualnych priorytetów Miasta. Wyjątkową rolę zajmuje także wymiana kulturalna – zarówno działania prowadzone za granicą jak i prezentacje kulturalne partnerów zagranicznych w Krakowie. Ogólnie Cel 3 ma wymiar edukacyjny i informacyjny, a przez to wpływa korzystnie na lokalny potencjał, ale także pozwala rozwinąć i umocnić zagranicą wiedzę o Krakowie, wspierając Cele 1 i 2.

W kontekście geograficznym, transfer innowacji i kultury powinien objąć wymiar europejski oraz – w wybranych obszarach – światowy. Uprzywilejowanym obszarem współpracy międzynarodowej Krakowa powinna być Unia Europejska.

Cel nr 3 koncentrować się powinien na realizacji następujących priorytetów:

Priorytet 3.1. Współpraca zagraniczna w zakresie gospodarki przestrzennej, ochrony środowiska i gospodarki komunalnej

Konieczność rozwoju infrastruktury ochrony środowiska oraz wypracowania rozwiązań technologicznych i organizacyjnych z zakresu gospodarki komunalnej sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi jest akcentowana w Strategii Rozwoju Krakowa. Dokument zwraca także uwagę na rolę planowania przestrzennego. Rozwój zrównoważony i ochrona

środowiska jest ponadto priorytetem większości dokumentów strategicznych państwa i regionu. Współpraca międzynarodowa w tym zakresie, szczególnie możliwość czerpania doświadczeń od partnerów zagranicznych, transfer technologii i rozwiązań organizacyjnych może i powinien być zatem jednym z priorytetów współpracy zagranicznej Miasta.

Priorytet 3.2. Współpraca zagraniczna w zakresie transportu

Zgodnie ze Strategią rozwoju Krakowa system komunikacyjny Miasta jest niedostatecznie rozwinięty. „*Priorytetowe znaczenie dla poprawy dostępności komunikacyjnej ma rozbudowa infrastruktury technicznej obsługi transportu, takiej jak: parkingi, dworce autobusowe, zintegrowane węzły przesiadkowe, subcentra logistyczne oraz system sterowania ruchem*”, a także rozwój komunikacji publicznej. Główne założenie polityki transportowej miasta, to stworzenie warunków dla sprawniejszego i bezpieczniejszego przemieszczania osób i towarów, przy spełnieniu wymogów ograniczenia uciążliwości transportu dla środowiska, a przez to poprawa dostępności komunikacyjnej w obrębie miasta oraz z obszaru metropolitalnego, województwa i kraju, poprzez:

- zapewnienie sprawności funkcjonowania systemu transportowego miasta jako zrównoważonego w sensie gospodarczym, środowiskowym i społecznym;
- dalsze wzmocnienie roli i poprawa jakości transportu zbiorowego;

wykształcenie zintegrowanego systemu transportu metropolitalnego, zapewniającego dostępność w układzie regionu, kraju i Europy. Zagadnienia związane z systemem transportowym w Krakowie są zatem traktowane jako jeden z priorytetów strategicznych, a zapewnienie optymalnych pod względem kosztów i funkcjonowania rozwiązań transportowych – warunkiem wszechstronnego rozwoju Miasta. Możliwość korzystania z doświadczeń zagranicznych powinna być zatem traktowana priorytetowo. Należy także pamiętać, że korzyści w zakresie transportu publicznego (np. w postaci tramwajów z Norymbergii i Wiednia nowa usługa transportowa o nazwie „Telebus”) są przykładem partnerskiej współpracy Krakowa).

Priorytet 3.3. Współpraca zagraniczna w zakresie bezpieczeństwa publicznego i zarządzania kryzysowego

Współpraca międzynarodowa w zakresie bezpieczeństwa jest od kilku lat jednym z priorytetowych tematów kontaktów zagranicznych. Jest to zgodne ze zapisami Strategii Krakowa, stwierdzającymi iż „*jednym z decydujących kryteriów oceny warunków życia w mieście jest poczucie bezpieczeństwa*” a „*obowiązkiem władz miejskich jest stwarzanie stanu, w którym to poczucie jest obecne i znajduje pokrycie w rzeczywistości*”. Liczne przykłady współpracy zagranicznej Krakowa pozwalają na wdrożenie dobrych praktyk podejmowanych przez partnerów Miasta.

Priorytet 3.4. Współpraca zagraniczna w zakresie spraw społecznych oraz rewitalizacji

Współpraca zagraniczna w dziedzinie spraw społecznych obejmuje szeroki wachlarz problematyki, dotyczący zarówno integracji osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu, ochrony zdrowia, wychowania dzieci i młodzieży. Wszystkie te zagadnienia należą do priorytetów rozwojowych Krakowa, są zatem naturalnym polem współpracy, wymiany informacji i dobrych praktyk w ramach kontaktów międzynarodowych Miasta.

Jednym z kluczowych problemów jest także rewitalizacja przestrzenna, społeczna i gospodarcza obszarów zdegradowanych w Krakowie. Także w tym zakresie celowe jest korzystanie z doświadczeń partnerów zagranicznych oraz podejmowanie wspólnych przedsięwzięć.

Priorytet 3.5. Współpraca kulturalna

Działalność kulturalna, jak wspomniano wyżej, należy do najważniejszych dziedzin

współpracy zagranicznej. Priorytet przewiduje współpracę jednostek kulturalnych obejmującą zarówno wymianę doświadczeń z zakresu zarządzania kulturą jak i wzajemną organizację wydarzeń kulturalnych. Ze względu na profil Krakowa istotne są także wszelkie działania dotyczące zachowania, rozwoju i promocji dziedzictwa kulturalnego, w tym przynależność do organizacji związanych z tą tematyką.

Priorytet 3.6. Współpraca Rady i Urzędu Miasta Krakowa z zagranicznymi podmiotami administracji publicznej w zakresie wiedzy o zarządzaniu publicznym.

Strategia Rozwoju Krakowa, kładąc nacisk na doskonalenie metod zarządzania miastem definiuje podnoszenie jakości zarządzania jako stały proces „obejmujący nie tylko struktury organizacyjne samorządu i system podnoszenia kompetencji jego pracowników, ale także rozwój, jakość i profesjonalizm instytucji pośredniczących między wszystkimi środowiskami istotnymi dla rozwoju Miast biznesowymi, naukowymi, kulturowymi i obywatelskimi”. Przedmiotem Priorytetu jest ciągła współpraca Rady Miasta i UMK w zakresie doskonalenia metod zarządzania oraz instrumentów rozwoju demokracji lokalnej.

Cel 4 – Animacja współpracy międzynarodowej – budowanie sieci i partnerstwa

Jednym z podstawowych celów, jakie powinny przyświecać realizacji Programu jest zbudowanie jak najszerzej sieci powiązań międzynarodowych, obejmującej nie tylko jednostki Gminy, ale także instytucje kulturalne, edukacyjne, naukowe oraz gospodarcze. Cel 4 ma więc charakter niejako operacyjny, gdyż winien umożliwić pełną realizację Celów 1-3. Diagnoza sytuacji wykazuje, że mocną stroną Miasta jest istnienie wielu ośrodków prowadzących współpracę z zagranicą. Słabą stroną jest jednak brak koordynacji i informacji o prowadzonych działaniach. Konieczne jest także zwiększenie aktywności społecznej – mieszkańców i organizacji pozarządowych na tym polu. Koncentrowanie działań nie tylko na własnej działalności urzędu, ale także na animowaniu i pośredniczeniu w działaniach innych podmiotów z terenu Miast jest zgodne z Misją Samorządu zapisaną w Strategii Rozwoju, którą jest min. *Integrowanie działań mieszkańców, służące urzeczywistnianiu wizji rozwoju Krakowa, poprzez wprowadzanie partnerskiego zarządzania miastem, z wykorzystaniem szans, jakie stwarza jego metropolitalny potencjał oraz integracja europejska.*

Cel 4 ukierunkowuje działania Miasta na uspołecznienie aktywności międzynarodowej. W kontekście geograficznych kierunków współpracy zagranicznej, Cel ten powinien odnosić się do działań realizowanych na całym świecie.

Tworzeniu sieci współpracy i partnerstwa dla zintensyfikowania współpracy międzynarodowej Krakowa sprzyjać będzie wdrożenie następujących priorytetów:

Priorytet 4.1. Stworzenie platformy współpracy i informacji w strukturach samorządu Miasta, w celu kreowania jednolitej i optymalnej polityki współpracy międzynarodowej

Jedną ze słabych stron współpracy międzynarodowej Krakowa, zidentyfikowanych w toku analizy jest brak platformy współpracy i wymiany informacji w strukturach samorządu, pozwalającej na swobodny przepływ informacji oraz kreowanie jednolitych standardów i bieżących celów współpracy. Efektem priorytetu ma być zatem stworzenie platformy informacyjnej oraz sieci przepływu informacji.

Priorytet 4.2. Zwiększenie udziału mieszkańców Krakowa we współpracy międzynarodowej

Strategia Rozwoju Krakowa zwraca uwagę na potrzebę partycypacji społecznej we wszelkich działaniach podejmowanych przez władze miasta, poprzez „Stwarzanie warunków dla inicjowania oraz wspierania różnorodnych form i instytucji sprzyjających partycypacji jest wyznacznikiem długofalowego, strategicznego rozwoju Krakowa”. Efektem Priorytetu będzie

zwiększenie uczestnictwa różnych grup społecznych w Krakowie w prowadzonej współpracy, a także zwiększenie poziomu informowania społeczeństwa w tym zakresie.

Priorytet 4.3. Animacja i pośrednictwo we współpracy międzynarodowej krakowskich instytucji z sektorów kultury, nauki i edukacji, gospodarki i organizacji pozarządowych

Celem Priorytetu jest stworzenie możliwości współpracy jak najszerszym środowiskom z różnych sektorów poprzez gromadzenie, aktualizacje i udostępnianie informacji o formach prowadzonej przez instytucje współpracy międzynarodowej. Efektem będzie zatem stworzenie sieci współpracy, w której UMK pełnić będzie rolę integrującą i koordynującą.

Priorytet 4.4. Współpraca szkół, klubów sportowych oraz środowisk młodzieżowych

Zgodnie ze Strategią Rozwoju „*Wspieranie krajowej i międzynarodowej współpracy poprzez wymianę między szkołami, placówkami kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli, a także promowanie nauki języków obcych i wzrost świadomości interkulturowej, prowadzi do wzmocnienia europejskiego wymiaru edukacji szkolnej*”. Zatem wymiana edukacyjna i kształtowanie postaw sprzyjających otwartości młodzieży i podnoszącej kwalifikacje społeczeństwa jest jednym z głównych celów współpracy międzynarodowej Krakowa. Istotną rolę odgrywa także współpraca animowana przez organizacje młodzieżowe oraz wymiana w ramach aktywności sportowej.

Priorytet 4.5. Podtrzymanie i rozwój współpracy bilateralnej z miastami zagranicznymi

Współpraca z miastami zagranicznymi na podstawie zawartych umów stanowi podstawową formę kontaktów międzynarodowych Miasta. Należy także dążyć do aktywizacji współpracy z miastami, z którymi nie jest ona obecnie dostatecznie aktywna, oraz analizy zapisów wszystkich umów i próby ich dostosowania do nowych realiów. Uregulowania, w ramach możliwości dyplomatycznych wymagają także umowy „martwe”, gdzie nie ma współpracy. Podpisywanie kolejnych umów powinno zostać poprzedzone starannymi badaniami możliwości finansowych i organizacyjnych prowadzenia współpracy w ramach przyjętych kryteriów oraz korzyści dla Krakowa z niej płynących.

Priorytet 4.6. Współpraca z Polonią i zagranicznymi organizacjami pozarządowymi

Kraków, jako miasto szczególne dla historii i kultury Polski angażuje się w szeroką współpracę ze środowiskami polonijnymi. Efektem tej współpracy jest zarówno podtrzymanie kontaktu Polonii z Polską jak również wymierne zyski, jakie miasto odnosi – korzystając z pośrednictwa osób pochodzenia polskiego, w nawiązywaniu kontaktów zagranicznych. Priorytetem współpracy z Polonią, poza podtrzymaniem istniejących kontaktów, powinno być nawiązanie współpracy ze środowiskami „nowej” emigracji w krajach UE.

KONKRETNE ZADANIA OBJĘTE PROGRAMEM

Tab. 3. Konkretne zadania i zadania objęte Programem²⁴

Nr zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Właściwość instytucjonalna	Partnerzy
Cel 1 – Budowanie metropolitalnej pozycji Krakowa w Europie i na świecie				
Pryorytet 1.1. Kreowanie roli Krakowa jako ważnego ośrodka politycznego				
1.1.1	Działania na rzecz lokalizacji w Krakowie siedzib organizacji międzynarodowych	Dążenie do lokalizacji w Krakowie siedzib międzynarodowych instytucji politycznych, społecznych lub gospodarczych poprzez lobbying i aktywność międzynarodową Władz Miasta	Radni RMK / PMK (KoPr)	<ul style="list-style-type: none"> przedstawicielstwa dyplomatyczne funkcjonujące w Krakowie politycy i działacze publiczni: Euro-deputowani, senatorzy i posłowie na Sejm RP, członkowie Rządu RP funkcjonariusze i decydenci organizacji międzynarodowych
1.1.2	Organizacja międzynarodowych szczytów oraz kongresów, sympozjów czy cyklicznych spotkań ciał zarządzających międzynarodowych organizacji	Dążenie do organizacji w Krakowie międzynarodowych szczytów poprzez lobbying i aktywność międzynarodową Władz Miasta	RMK / PMK (KoPr)	<ul style="list-style-type: none"> przedstawicielstwa dyplomatyczne funkcjonujące w Krakowie politycy i działacze publiczni: Euro-deputowani, senatorzy i posłowie na Sejm RP, członkowie Rządu RP funkcjonariusze i decydenci organizacji międzynarodowych
1.1.3	Współpraca z Biurem Województwa Małopolskiego w Brukseli	Współpraca z Biurem Województwa Małopolskiego w Brukseli w zakresie działalności promocyjnej, pozyskiwania partnerów zagranicznych i funduszy	RMK / PMK (KoPr/BE)	<ul style="list-style-type: none"> Biuro Województwa Małopolskiego w Brukseli
1.1.4	Wykorzystanie partnerstwa z miastami zagranicznymi do kreowania Krakowa jako	Wykorzystanie kontaktów w ramach zawartych umów i porozumień do	RMK / PMK (KoPr)	<ul style="list-style-type: none"> miasta partnerskie przedstawicielstwa dyplomatyczne

²⁴ Skróty: RMK – Rada Miasta Krakowa, PMK – Prezydent Miasta Krakowa, KoPr – Koordynator Programu, BE -Biuro Funduszy Europejskich, BR – Kancelaria Rady Miasta i Dzielnic Krakowa, BT – Biuro Marketingu Turystycznego Miasta, EK – Wydział Edukacji, EU-Biuro ds. EURO 2012, KD – Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego, KP - Kancelaria Prezydenta, SR - Wydział Strategii i Rozwoju Miasta, KBF – Krakowskie Biuro Festiwalowe, MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, SP – Wydział Sportu i Inicjatyw Społecznych, WS – Wydział Kształtowania Środowiska, IM – Biuro Infrastruktury Miasta, OC – Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, SO – Wydział Świadczeń Społecznych

Nr zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Właściwość instytucjonalna	Partnerzy
	ośrodka „transzycytowego” dla współpracy wschód-zachód	tworzenia sieci powiązań między miastami partnerskimi, poprzez organizację spotkań, konferencji, szkoleń i realizację wspólnych projektów z miastami partnerskimi z- i spoza UE		funkcjonujące w Krakowie
1.1.5	Przynależność do organizacji EUROCITIES	Przynależność i aktywna działalność w najważniejszej organizacji zrzeszającej wielkie miasta Europy. Rozpoznanie możliwości uczestnictwa w projektach EUROCITIES.	RMK / PMK (KoPr/BE/KD)	<ul style="list-style-type: none"> miasta partnerskie zrzeszone w EUROCITIES
1.1.6	Udział w pracach Klubu Strasbourskiego	Realizacja wspólnych projektów z Miastami – członkami Klubu Wykorzystanie przynależności w Klubie do lobbingu, szczególnie w kwestiach priorytetów celu 1 Programu	RMK / PMK (KoPr)	<ul style="list-style-type: none"> miasta członkowskie Klubu jednostki miejskie
Priorytet 1.2. Umacnianie roli Krakowa jako metropolii kultury				
1.2.1	Współpraca z zagranicznymi instytucjami kultury zlokalizowanymi w Krakowie	Współpraca z instytucjami (instytutami) kulturalnymi prowadzonymi przez obce państwa w Krakowie obejmująca zadania z zakresu działalności kulturalnej	PMK (KoPr / KD)	<ul style="list-style-type: none"> zagraniczne instytucje kultury zlokalizowane w Krakowie
1.2.2	Inicjowanie i wspieranie współpracy zagranicznej zlokalizowanych w Krakowie instytucji kulturalnych o znaczeniu międzynarodowym	Inicjowanie i wspieranie kontaktów zagranicznych najważniejszych instytucji kulturalnych w Krakowie (muzea, filharmonia, teatry) Działania na rzecz rozwoju krakowskiego ośrodka festiwalowego.	PMK (KoPr / KD)	<ul style="list-style-type: none"> instytucje kultury zlokalizowane w Krakowie
1.2.3	Umocnienie roli Krakowa jako ośrodka festiwalowego	Nawiązywanie współpracy i wymiana doświadczeń z biurami festiwalowymi w miastach partnerskich. Wymiana wykonawców w ramach cyklicznych festiwali.	PMK (KoPr/KD) / KBF	<ul style="list-style-type: none"> organizatorzy festiwali, przeglądów itp. miasta partnerskie

Nr zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Właściwość instytucjonalna	Partnerzy
1.2.4.	Wspieranie międzynarodowej wymiany artystycznej	Organizacja i koordynacja wymian artystów w ramach istniejących (lub okazjonalnych) projektów stypendialnych.	RMK / PMK (KoPr / KD)	<ul style="list-style-type: none"> uczelnie wyższe (szczególnie artystyczne) miasta partnerskie instytucje kultury
1.2.5	Wykreowanie roli Krakowa jako ważnego ośrodka sztuki współczesnej	Poszukiwanie partnerów zagranicznych dla powstającego Muzeum Sztuki Współczesnej – ze szczególnym uwzględnieniem instytucji w miastach partnerskich	RMK / PMK (KoPr / KD)	<ul style="list-style-type: none"> instytucje kultury z terenu miasta politycy i działacze publiczni: Euro-deputowani, senatorzy i posłowie na Sejm RP, członkowie Rządu RP miasta partnerskie
Priorytet 1.3. Umacnianie roli Krakowa jako ośrodka nauki i innowacji				
1.3.1	Wspieranie współpracy zagranicznej krakowskich uczelni i ośrodków badawczych	wspieranie współpracy zagranicznej krakowskich uczelni i ośrodków badawczo-rozwojowych, z uwzględnieniem możliwości wykorzystania kontaktów w miastach partnerskich	RMK / PMK (KoPr/SR)	<ul style="list-style-type: none"> uczelnie wyższe instytucje badawcze i badawczo-rozwojowe miasta partnerskie
1.3.2	Zwiększenie liczby studentów, doktorantów i wizytujących naukowców z zagranicy w Krakowskich uczelniach;	Zwiększenie liczby osób z zagranicy studiujących i pracujących w krakowskich uczelniach, poprzez włączanie oferty uczelni do działań promocyjnych zapisanych w Programie oraz wsparcie organizacyjne	RMK / PMK (KoPr/SR)	<ul style="list-style-type: none"> Uczelnie wyższe
Priorytet 1.4. Umacnianie roli Krakowa jako ośrodka międzynarodowej turystyki				
1.4.1	Wspieranie rozwoju międzynarodowych połączeń lotniczych	Działania na rzecz rozwoju portu lotniczego w Krakowie oraz wspieranie nowych połączeń lotniczych z i do Krakowa	RMK / PMK (KoPr/BT/SR)	<ul style="list-style-type: none"> MPL Balice linie lotnicze władze wojewódzkie politycy i działacze publiczni: Euro-deputowani, senatorzy i posłowie na Sejm RP, członkowie Rządu RP
1.4.2	Wzmocnienie roli Krakowa jako międzynarodowego ośrodka turystyki	Działania promocyjne na rzecz organizacji w Krakowie	RMK / PMK (KoPr/BT)	<ul style="list-style-type: none"> organizacje turystyczne i kongresowe operatorzy turystyczni

Nr zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Właściwość instytucjonalna	Partnerzy
1.4.3	biznesowej i konferencyjnej	<p>międzynarodowych kongresów i konferencji. Współpraca z branżowymi organizacjami: International Congress and Convention Association oraz Forum Kongresowym organizacji Marketing Miast Europejskich – ECM. Rozwój i aktualizacja serwisu Biura Kongresów w Krakowie. Rozpoczęcie kampanii promocyjno-informacyjnej dotyczącej budowy Centrum Kongresowo-Koncertowego w Krakowie.</p>		<ul style="list-style-type: none"> funkcjonariusze i decydenci organizacji międzynarodowych uczelnine wyższe, instytucje TWiT, lokalne przedsiębiorstwa z branży hotelowo-gastronomicznej
1.4.4	Wspieranie rozwoju międzynarodowego ośrodka pielgrzymkowego w Krakowie	<p>Rozwój ośrodków pielgrzymkowych, szczególnie związanych z Janem Pawłem II i św. Faustyną, w powiązaniu z ośrodkami pielgrzymkowymi w Wadowicach i Kalwarii Zebrzydowskiej. Rozwój ośrodka pielgrzymkowego związanego z judaistycznymi miejscami kultu w Krakowie oraz martyrologią Żydów.</p>	<p>RMK / PMK (KoPr/BT)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kościół Katolicki i instytucje z nim związane Gmina Żydowska i instytucje związane z kulturą Żydów władze Wadowic i Kalwarii Zebrzydowskiej organizacje turystyczne operatorzy turystyczni lokalne przedsiębiorstwa z branży hotelowo-gastronomicznej
1.4.4	Współpraca przy organizacji imprez sportowych o znaczeniu międzynarodowym	<p>Organizacja Euro 2012 Współpraca przy organizacji cyklicznych imprez sportowych o znaczeniu międzynarodowym, ze szczególnym uwzględnieniem biegów miejskich (Cracovia Maraton, Na Rynek Marsz) Doprowadzenie do organizacji w Krakowie zawodów o randze międzynarodowej (Mistrzostw Świata i Europy, imprez pucharowych). Wykorzystanie wizerunku i kontaktów</p>	<p>RMK / PMK (KoPr) / EU/SP/KP</p>	<ul style="list-style-type: none"> instytucje koordynujące organizację Euro 2012 w Polsce i na Ukrainie organizatorzy cyklicznych zawodów w Krakowie władze wojewódzkie politycy i działacze publiczni: Euro-deputowani, senatorzy i posłowie na Sejm RP, członkowie Rządu RP kluby sportowe i sportowcy

Nr zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Właściwość instytucjonalna	Partnerzy
Priorytet 1.5. Kreowanie roli Krakowa jako ważnego ośrodka gospodarczego				
1.5.1	Wspieranie współpracy instytucji gospodarczych	inicjowanie, koordynowanie i wspieranie współpracy instytucji gospodarczych z Krakowa (w tym Izby Przemysłowo Handlowej, Krakowskiej Izby Turystyki, organizacji zrzeszających zagranicznych inwestorów) z partnerami zagranicznymi, szczególnie z miast partnerskich.	RMK / PMK (KoPr/SR/BI)	<ul style="list-style-type: none"> Izby Przemysłowo Handlowe i inne instytucje współpracy gospodarczej Izby Turystyczne
1.5.2	Wypracowanie i utrzymanie przez Kraków wizerunku miasta o innowacyjnej gospodarce oraz działania na rzecz lokowania w mieście nowych inwestycji	Działania na rzecz budowania marki Krakowa jako miasta innowacyjnej gospodarki. Wspieranie współpracy zagranicznej krakowskich instytucji transferu wiedzy i technologii i otoczenia biznesu z instytucjami zagranicznymi oraz polskimi podmiotami zaangażowanymi we współpracę zagraniczną. Działania na rzecz pozyskiwania nowych inwestycji.	RMK / PMK (KoPr/SR)	<ul style="list-style-type: none"> instytucje transferu wiedzy i technologii instytucje otoczenia biznesu PAIHZ miasta partnerskie politycy i działacze publiczni: Euro-deputowani, senatorzy i posłowie na Sejm RP, członkowie Rządu RP
Priorytet 1.6. Kreowanie roli Krakowa jako aktywnego centrum europejskiej kinematografii:				
1.6.1	Utworzenie Krakow Film Commission	Utworzenie w strukturze organizacyjnej Krakowskiego Biura Festiwalowego specjalistycznej jednostki zadaniowej ds. wspierania produkcji filmowych zlokalizowanych na terenie Krakowa i całego regionu Małopolski.	KBF	<ul style="list-style-type: none"> odpowiednie wydziały UMK i jednostki miejskie Uczelnie wyższe Władze wojewódzkie

Nr zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Właściwość instytucjonalna	Partnerzy
1.6.2	Przeprowadzenie „I Konkursu Na Wspieranie Produkcji Filmowej”	Ogłoszenie wzorem innych województw „I Konkursu Na Wspieranie Produkcji Filmowej”, celem wyłonienia produkcji filmowych w najlepszy sposób promujących walory kulturowe i krajobrazowe województwa Małopolskiego (w tym szczególnie Miasta Kraków). Zwycięskie produkcje zobligowane są do wydatkowania przyznanej kwoty wsparcia na terenie Województwa Małopolskiego, zapewniając tym samym rozwój sektora usługowego i nowe miejsca pracy dla mieszkańców regionu.	KBF KD	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiednie wydziały UMK i jednostki miejskie • Władze wojewódzkie
1.6.3	Współpraca z instytucjami krajowej kinematografii	Współpraca z Polskim Instytutem Szuki Filmowej, Krajową Izłą Producentów Audiowizualnych, Stowarzyszeniem Filmowców Polskich.	KBF	<ul style="list-style-type: none"> • Ogólnopolskie i regionalne instytucje kinematografii
1.6.4	Współpraca krakowską branżą filmową	Współpraca z krakowskim oddziałem TVP i TVN, studiem filmowym w Alwerni.	KBF	<ul style="list-style-type: none"> • Krakowska branża filmowa
1.6.5	Działania na rzecz lokalizacji w Krakowie polskich i zagranicznych produkcji filmowych	Działania promocyjne na rzecz lokowania w Krakowie dużych produkcji filmowych z całego świata. Informowanie środowiska filmowców w Polsce i za granicą o ogromnym potencjale miasta, posiadanym zapleczu filmowym i nowych inwestycjach otwierających miasto na przemysł filmowy.	KBF	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiednie wydziały UMK i jednostki miejskie • Uczelnie wyższe • Władze wojewódzkie • Ogólnopolskie i regionalne instytucje kinematografii

Nr zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Właściwość instytucjonalna	Partnerzy
Cel 2 – Informacja o mieście, promocja gospodarcza oraz rozwój turystyki				
Priorytet 2.1. Międzynarodowe kampanie promocyjne				
2.1.1	Udział Krakowa w międzynarodowych kampaniach organizowanych przez instytucje rządowe lub samorząd wojewódzki	<p>Udział Krakowa w kampaniach promocyjnych Polski oraz Małopolski za granicą, w tym w ramach „Roku Polskiego w...”, EXPO, itp.</p> <p>Włączanie Krakowa do kampanii w mediach zagranicznych.</p> <p>Włączanie Krakowa do trasy wizyt promocyjnych organizowanych przez instytucje rządowe i wojewódzkie.</p>	RMK / PMK (KoPr/SR/BT/KP/KD)	<ul style="list-style-type: none"> instytucje rządowe odpowiedzialne za organizację kampanii promocyjnych samorząd wojewódzki uczelnie wyższe instytucje transferu wiedzy i technologii instytucje kultury z Krakowa środowiska biznesowe z Krakowa izby przemysłowo handlowe i inne instytucje współpracy gospodarczej
2.1.2	Organizacja międzynarodowych kampanii promocyjnych i dystrybucja materiałów promocyjnych	Organizacja międzynarodowych kampanii promocyjnych dotyczących walorów turystycznych, gospodarczych, kulturalnych, edukacyjnych oraz dystrybucja materiałów promocyjnych za granicą	RMK / PMK (KoPr/SR/BT/KP/KD)	<ul style="list-style-type: none"> uczelnie wyższe instytucje transferu wiedzy i technologii instytucje kultury z Krakowa i miast partnerskich środowiska biznesowe i z Krakowa branża turystyczna izby przemysłowo handlowe i inne instytucje współpracy gospodarczej media
2.1.3	Organizacja „Dni Krakowa” i innych prezentacji w miastach zagranicznych	Organizacja „Dni Krakowa” w miastach zagranicznych – przede wszystkim partnerskich (prezentacje kulturalne, gospodarcze, turystyczne)	RMK / PMK (KoPr/BT/KD/SR)	<ul style="list-style-type: none"> uczelnie wyższe instytucje transferu wiedzy i technologii instytucje kultury z Krakowa i miast partnerskich środowiska biznesowe i z Krakowa branża turystyczna izby przemysłowo handlowe i inne instytucje współpracy gospodarczej
2.1.4	Organizacja wizyt studyjnych dziennikarzy oraz przedstawicieli biur podróży	Organizacja konferencji prasowych, koportaż materiałów promocyjnych, organizowanie przyjazdów dla dziennikarzy i przedstawicieli biur	RMK / PMK (KoPr / BT/SR)	<ul style="list-style-type: none"> przedsiębiorstwa z branży turystycznej Polska Organizacja Turystyczna i Polskie Ośrodki Informacji Turystycznej instytucje rządowe i pozarządowe

Nr zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Właściwość instytucjonalna	Partnerzy
		podróży (<i>study tours</i> i <i>press tours</i>) oraz biznesowych podróży studyjnych dziennikarzy		zajmujące się promocją turystyczną
2.1.5	Portal informacji turystycznej	Rozwój i aktualizacja wielojęzycznego portalu informacji turystycznej o Krakowie	PMK (KoPr / KBF)	<ul style="list-style-type: none"> przedsiębiorstwa z branży turystycznej instytucje kultury z Krakowa przedstawiciele mediów
Priorytet 2.2. Współpraca z miastami zagranicznymi w zakresie promocji,				
		Udział Krakowa w imprezach typu Targi Bożonarodzeniowe, Wielkanocne i innych cyklicznych imprezach regionalnych w miastach partnerskich.		
2.2.1	Wzajemny udział w okazjonalnych imprezach targowych i promocyjnych.	Zapraszanie miast partnerskich do udziału w analogicznych imprezach w Krakowie. Udział krakowskich instytucji w imprezach kulturalnych, festiwalach, przeglądach folklorystycznych, zawodach sportowych organizowanych przez miasto partnerskie.	RMK / PMK (KoPr/BT/KD/SP)	<ul style="list-style-type: none"> miasta partnerskie organizatorzy targów i imprez przedsiębiorcy, rzemieślnicy instytucje kultury i sportu z Krakowa organizacje pozarządowe
Priorytet 2.3. Udział w imprezach targowych				
2.3.1	Udział w międzynarodowych targach turystycznych i konferencyjnych	Udział w targach turystycznych, organizacja stoisk, kampanie promocyjne, konferencje prasowe i kolportaż materiałów podczas targów.	RMK / PMK (KoPr / BT) / KBF	<ul style="list-style-type: none"> Polska Organizacja Turystyczna i Polskie Ośrodki Informacji Turystycznej zagranicą przedsiębiorstwa z branży turystycznej instytucje kultury z Krakowa
2.3.2	Przygotowanie i udział w międzynarodowych targach o profilu inwestycyjnym i gospodarczym	Udział w targach inwestycyjnych z ofertami inwestycyjnymi obejmującymi zarówno nieruchomości miejskie jak i inne oferty istotne dla tworzenia miejsc pracy i wizerunku biznesowego miasta	RMK / PMK (KoPr / SR)	<ul style="list-style-type: none"> uczelnie wyższe instytucje transferu wiedzy i technologii izby przemysłowo handlowe i inne instytucje współpracy gospodarczej środowiska biznesowe z Krakowa

Nr zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Właściwość instytucjonalna	Partnerzy
Priorytet 2.4. Współpraca z polskimi i zagranicznymi organizacjami o profilu gospodarczym i turystycznym				
2.4.1	Udział w pracach Hanzy	<p>Udział przedstawicieli Krakowa w corocznych zjazdach miast hanzeatyckich</p> <p>Wszechstronna promocja (kulturalna, handlowa i gospodarcza turystyczna) podczas zjazdów.</p> <p>Organizacja spotkań miast członkowskich w Krakowie</p> <p>Przygotowanie i aktualizacja prezentacji internetowej Krakowa w serwisie turystycznym Hanzy.</p>	RMK / PMK (KoPr / BT)	<ul style="list-style-type: none"> • instytucje transferu wiedzy i technologii • izby przemysłowo handlowe i inne instytucje współpracy gospodarczej • środowiska biznesowe z Krakowa • przedsiębiorstwa z branży turystycznej • instytucje kultury z Krakowa • miasta partnerskie Krakowa zrzeszone w Hanzie
2.4.2	Udział w pracach organizacji Marketing Miast Europejskich (ECM)	<p>Udział w corocznych konferencjach oraz w spotkaniach roboczych odbywających się w poszczególnych miastach członkowskich</p> <p>Przygotowanie i aktualizacja prezentacji internetowej Krakowa w serwisie internetowym ECM</p> <p>Udział w forum dyskusyjnym ECM, umożliwiający pełną wymianę informacji i doświadczeń pomiędzy członkami organizacji</p> <p>Udział w pracach grup tematycznych działających w ramach ECT</p> <p>Udział w pracach Forum</p> <p>Konferencyjne - wykorzystanie możliwości wymiany doświadczeń i promocji turystyki kongresowej w Krakowie</p>	RMK / PMK (KoPr / BT)	<ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorstwa z branży turystycznej • instytucje kultury z Krakowa • miasta partnerskie Krakowa zrzeszone w ECM
2.4.3	Współpraca z polskimi organizacjami o profilu turystycznym w regionie, kraju i za granicą	<p>Współpraca z Małopolską Organizacją Turystyczną Krakowską Izba Turystyki, Polską Organizacją Turystyczną i Polskimi Ośrodkami</p>	RMK / PMK (KoPr / BT)	<ul style="list-style-type: none"> • MOT, KIT, POT, Gremium • Polskie Ośrodki Informacji Turystycznej z granicą • przedsiębiorstwa z branży turystycznej

Nr zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Właściwość instytucjonalna	Partnerzy
Priorytet 2.5. Utrzymanie i organizowanie działalności Domu Krakowskiego w Norymberdze i analiza możliwości otwierania nowych przedstawicielstw Krakowa w innych miastach				
2.5.1	Działalność Domu Krakowskiego w Norymberdze	Utrzymanie administracyjne Domu Krakowskiego Organizowanie i koordynacja działalności kulturalnej i promocyjnej Domu Krakowskiego	RMK / PMK (KoPr)	<ul style="list-style-type: none"> instytucje kultury z Krakowa przedsiębiorstwa z branży turystycznej sponsorzy prywatni
Cel 3 – Transfer innowacji i dobrych praktyk oraz wymiana kulturalna i gospodarcza				
Priorytet 3.1. Współpraca zagraniczna w zakresie gospodarki przestrzennej, ochrony środowiska i gospodarki komunalnej				
3.1.1	Realizacja międzynarodowych projektów dotyczących ochrony środowiska	Realizacja międzynarodowych projektów badawczych i wdrożeniowych dotyczących ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki odpadami. Udział jednostek miejskich w międzynarodowych konsorcjach badawczych.	PMK (KoPr /)	<ul style="list-style-type: none"> uczelnie wyższe instytucje transferu wiedzy i technologii miasta zagraniczne organizacje pozarządowe
3.1.2	Wymiana doświadczeń z miastami zagranicznymi.	Wymiana doświadczeń w ramach szkoleń, wyjazdów studyjnych, konferencji, warsztatów dla pracowników UMK i jednostek budżetowych. Planowane jest podpisanie „Porozumienia między Burmistrzami” stanowiącego zobowiązanie uczestniczących w niej miast europejskich do redukcji emisji gazów cieplarnianych.	PMK (KoPr / WS/IM/ZIKIT)	<ul style="list-style-type: none"> uczelnie wyższe instytucje transferu wiedzy i technologii Miasta zagraniczne

Nr zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Właściwość instytucjonalna	Partnerzy
Priorytet 3.2. Współpraca zagraniczna w zakresie transportu				
3.2.1	Realizacja międzynarodowych projektów dotyczących zrównoważonego transportu;	Realizacja międzynarodowych projektów badawczych i wdrożeniowych dotyczących zrównoważonego transportu. Udział jednostek miejskich w międzynarodowych konsorcjach badawczych	PMK (KoPr / IM)	<ul style="list-style-type: none"> organizacje pozarządowe uczelnie wyższe instytucje transferu wiedzy i technologii miasta zagraniczne
3.2.2.	Wymiana doświadczeń z miastami zagranicznymi w zakresie transportu i gospodarki parkingowej;	Wymiana doświadczeń w ramach szkoleń, wyjazdów studyjnych, konferencji, warsztatów dla pracowników UMK i jednostek budżetowych.	PMK (KoPr / IM/ZIKIT)	<ul style="list-style-type: none"> organizacje pozarządowe uczelnie wyższe instytucje transferu wiedzy i technologii miasta zagraniczne
3.2.3	Udział w pracach organizacji międzynarodowych w zakresie polityki transportowej	Udział w pracach EUROCITIES dotyczących zrównoważonego transportu. Organizacja Europejskiego Tygodnia Mobilności. Udział w opracowaniu Zielonej Księgi Komisji Europejskiej dotyczącej Transportu Miejskiego. Członkostwo w organizacji PAC (Komitet Doradztwa Politycznego)	PMK (KoPr / IM/WS/ZIKIT)	<ul style="list-style-type: none"> organizacje pozarządowe uczelnie wyższe instytucje transferu wiedzy i technologii miasta zagraniczne
Priorytet 3.3. Współpraca zagraniczna w zakresie bezpieczeństwa publicznego i zarządzania kryzysowego				
3.3.1	Wymiana doświadczeń z miastami zagranicznymi w zakresie bezpieczeństwa publicznego i zarządzania kryzysowego	Wymiana doświadczeń w ramach szkoleń, wyjazdów studyjnych, konferencji, warsztatów dla pracowników UMK i jednostek budżetowych.	PMK (KoPr / OC)	<ul style="list-style-type: none"> odpowiednie wydziały UMK i jednostki miejskie organizacje pozarządowe uczelnie wyższe instytucje transferu wiedzy i technologii miasta zagraniczne szkuby odpowiedzialne za zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i porządku
Priorytet 3.4. Współpraca zagraniczna w zakresie spraw społecznych oraz rewitalizacji				
3.4.1	Realizacja międzynarodowych projektów dotyczących spraw społecznych i rewitalizacji	Realizacja międzynarodowych projektów badawczych i	PMK (KoPr / SO/MOPS)	<ul style="list-style-type: none"> organizacje pozarządowe uczelnie wyższe

Nr zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Właściwość instytucjonalna	Partnerzy
3.4.2	Wymiana doświadczeń z miastami zagranicznymi	<p>Wdrożeniowych dotyczących spraw społecznych i rewitalizacji. Udział jednostek miejskich w międzynarodowych konsorcjach badawczych</p> <p>Wymiana doświadczeń w ramach szkoleń, wyjazdów studyjnych, konferencji, warsztatów dla pracowników UMK i jednostek organizacyjnych.</p>	PMK (KoPr /MOPS)	<ul style="list-style-type: none"> • instytucje transferu wiedzy i technologii • miasta zagraniczne • organizacje pozarządowe • uczelnie wyższe • instytucje transferu wiedzy i technologii • miasta zagraniczne
3.4.3	Wspieranie integracji osób niepełnosprawnych	<p>Udział jednostek miejskich oraz organizacji pozarządowych w międzynarodowych projektach dotyczących integracji osób niepełnosprawnych.</p> <p>Wymiana doświadczeń w ramach szkoleń, wyjazdów studyjnych, konferencji, warsztatów dla pracowników UMK i organizacji zajmujących się integracją.</p> <p>Organizacja warsztatów i wyjazdów dla osób, w tym artystów, niepełnosprawnych.</p> <p>Organizacja warsztatów artystycznych dla osób niepełnosprawnych w ramach Tygodnia Osób Niepełnosprawnych „Kocham Kraków z Wzajemnością”.</p> <p>Organizacja udziału osób niepełnosprawnych w imprezach sportowych</p>	PMK (KoPr / SO)	<ul style="list-style-type: none"> • instytucje zajmujące się integracją • organizacje pozarządowe • miasta zagraniczne
3.4.4	Udział w pracach organizacji międzynarodowych poświęconych kwestiom społecznym	Udział w pracach Sieci „Miasta dla Dzieci”	PMK (KoPr / ŚO)	<ul style="list-style-type: none"> • organizacje pozarządowe • uczelnie wyższe • instytucje transferu wiedzy i technologii • miasta zagraniczne

Nr zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Właściwość instytucjonalna	Partnerzy
Priorytet 3.5. Współpraca kulturalna				
3.5.1	Współpraca międzynarodowa miejskich jednostek kultury;	Inicjowanie, koordynowanie i wspieranie międzynarodowej współpracy miejskich jednostek kultury, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z instytucjami w miastach zagranicznych. Wymiana doświadczeń z zakresu zarządzania kulturą i realizacja wspólnych projektów kulturalnych.	PMK (KoPr / KD)	<ul style="list-style-type: none"> • miejskie instytucje kultury • organizacje pozarządowe • sponsorzy prywatni • przedstawicielstwa dyplomatyczne funkcjonujące w Krakowie • polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne w miastach partnerskich • miasta partnerskie
3.5.2	Organizacja w Krakowie prezentacji kulturalnych przygotowanych przez miasta zagraniczne;	Wzbogacanie oferty kulturalnej Krakowa poprzez organizację koncertów, wystaw, spektakli i innych prezentacji kulturalnych przygotowanych przez miasta zagraniczne.	PMK (KoPr / KD)	<ul style="list-style-type: none"> • miasta partnerskie • organizacje pozarządowe • sponsorzy prywatni • przedstawicielstwa dyplomatyczne funkcjonujące w Krakowie • instytucje kultury w Krakowie
3.5.3	Organizacja prezentacji kulturalnych Krakowa w miastach zagranicznych	Promocja kultury krakowskiej poprzez organizację koncertów, wystaw, spektakli i innych prezentacji kulturalnych w miastach zagranicznych.	PMK (KoPr / KD)	<ul style="list-style-type: none"> • miasta partnerskie • instytucje kultury w Krakowie • organizacje pozarządowe • sponsorzy prywatni • polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne w miastach partnerskich
3.5.4	Wspieranie finansowe i organizacyjne międzynarodowych projektów kultury z terenu Krakowa	Wspieranie finansowe i organizacyjne międzynarodowych projektów krakowskich instytucji kultury wzbogacających ofertę kulturalną Miasta lub promujących kulturę Krakowa za granicą.	PMK (KoPr / KD)	<ul style="list-style-type: none"> • instytucje kultury w Krakowie • organizacje pozarządowe • sponsorzy prywatni
3.5.5	Organizacja międzynarodowych konferencji/seminariów poświęconych tematyce zarządzania kulturą i dziedzictwem	Zadanie obejmuje organizację międzynarodowych konferencji poświęconych tematyce dziedzictwa i kultury.	PMK (KoPr / KD)	<ul style="list-style-type: none"> • instytucje kultury w Krakowie • organizacje pozarządowe • miasta partnerskie • sponsorzy prywatni

Nr zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Właściwość instytucjonalna	Partnerzy
3.5.6	<p>Udział w pracach międzynarodowych organizacji związanych z ochroną dziedzictwa</p>	<p>Udział Krakowa w pracach Ligi Miast Historycznych.– konferencjach, sympozjach Udział Krakowa w pracach Organizacji Miast Dziedzictwa Światowego: organizacja Dnia Solidarności Miast Światowego Dziedzictwa, przygotowanie prezentacji Krakowa i osiągnięć konserwatorskich w portalu URBO, działalność w sieci City2City Udział Krakowa w pracach komitetu ICOMOS – konferencjach, sympozjach</p>	<p>PMK (KoPr / KD)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • instytucje kultury w Krakowie • organizacje pozarządowe • miasta partnerskie należące do organizacji • sponsorzy prywatni
Priorytet 3.6. Współpraca Rady i Urzędu Miasta Krakowa z zagranicznymi podmiotami administracji publicznej w zakresie wiedzy o zarządzaniu publicznym				
3.6.1.	<p>Współpraca zagraniczna Rady Miasta Krakowa oraz Prezydenta i Urzędu Miasta Krakowa</p>	<p>Zagraniczne wyjazdy członków RMK oraz podejmowanie delegacji zagranicznych. Warsztaty, szkolenia, konferencje zagraniczne z udziałem Radnych. Zagraniczne wyjazdy Prezydenta Krakowa oraz podejmowanie delegacji zagranicznych. Warsztaty, szkolenia, konferencje zagraniczne z zakresu zarządzania w administracji publicznej. Kontynuacja i zacieśnienie współpracy z partnerami zagranicznymi – implementacja „dobrych praktyk”, czyli innowacji opisanych, sprawdzonych, skutecznych, gotowych do wykorzystania przez inne organizacje i instytucje</p>	<p>RMK/ PMK (KoPr)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • RMK • radni dzielnic • miasta zagraniczne • organizacje pozarządowe

Nr zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Właściwość instytucjonalna	Partnerzy
Cel 4 – Animacja współpracy międzynarodowej – budowanie sieci i partnerstwa				
Priorytet 4.1. Stworzenie platformy współpracy i informacji w strukturach samorządu Miasta, w celu kreowania jednolitej i optymalnej polityki współpracy międzynarodowej				
4.1.1	Upowszechnienie informacji o korzyściach wynikających z współpracy międzynarodowej Krakowa	Gromadzenie i aktualizacja informacji dotyczących współpracy zagranicznej Krakowa i udostępnianie ich w ramach sieci lokalnej UMK (Intranet) oraz odbiorcom zewnętrznym.	PMK (KoPr)	<ul style="list-style-type: none"> • radni miasta i dzielnic • organizacje pozarządowe • samorząd wojewódzki • instytucje kultury • placówki dyplomatyczne • uczelnie wyższe • instytucje transferu wiedzy i technologii • instytucje współpracy gospodarczej
4.1.2	Udostępnienie miastom partnerskim strony w portalu „Kraków otwarty na świat”	Zamieszczanie przez miasta partnerskie informacji o wydarzeniach kulturalnych, sportowych, itp. odbywających się w tych miastach w celu zainteresowania mieszkańców Krakowa	PMK (KoPr)	<ul style="list-style-type: none"> • miasta partnerskie
Priorytet 4.2. Zwiększenie udziału mieszkańców Krakowa we współpracy międzynarodowej				
4.2.1	Kampanie informacyjne nt. współpracy międzynarodowej kierowane do społeczności lokalnej	Organizacja kampanii informacyjnej w lokalnej prasie, radiu, telewizji oraz Internecie	PMK (KoPr/KP)	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawiciele mediów • sponsorzy prywatni
4.2.2	Aktualizacja i rozbudowa portalu „Kraków otwarty na świat” w ramach „Magicznego Krakowa”	Rozbudowa i bieżąca aktualizacja portalu Kraków otwarty na świat”	PMK (KoPr)	
4.2.3	Stworzenie w przestrzeni publicznej dedykowanego miastom partnerskim Krakowa	Stworzenie w przestrzeni publicznej projektu dedykowanego miastom partnerskim z uwzględnieniem możliwości rewitalizacji i aktywizacji przestrzeni publicznych w zdegradowanych dzielnicach poprzez realizację projektu. Wyłonienie koncepcji ideowej przestrzennej w ramach międzynarodowego konkursu.	PMK (KoPr)	<ul style="list-style-type: none"> • miasta partnerskie • podmiot wyłoniony w konkursie

Nr zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Właściwość instytucjonalna	Partnerzy
4.2.4	Narzędzia edukacji dzieci i młodzieży poświęcone współpracy międzynarodowej	Opracowanie narzędzia edukacyjnego poświęconego międzynarodowemu znaczeniu Krakowa w historii, obecnie i w przyszłości, którego treścią będzie tematyka kontaktów zagranicznych np. konkurs wiedzy o miastach partnerskich, wystawa rysunku, itp. dla młodzieży szkolnej	PMK (KoPr/EK/KD)	<ul style="list-style-type: none"> • uczelnie wyższe • szkoły • miasta partnerskie
Priorytet 4.3. Animacja i pośrednictwo we współpracy międzynarodowej krakowskich instytucji z sektorów kultury, nauki i edukacji, gospodarki i organizacji pozarządowych				
4.3.1	Utworzenie bazy danych instytucji prowadzących współpracę międzynarodową na terenie Krakowa	Inwentaryzacja, stworzenie i aktualizacja bazy danych instytucji prowadzących współpracę międzynarodową na terenie Krakowa. Udostępnianie informacji dotyczących możliwości nawiązania współpracy międzynarodowej. Redagowanie Newslettera dotyczącego bieżących wydarzeń z zakresu współpracy międzynarodowej.	PMK (KoPr)	<ul style="list-style-type: none"> • radni miasta i dzielnic • organizacje pozarządowe • samorząd wojewódzki • instytucje kultury • placówki dyplomatyczne • uczelnie wyższe • instytucje transferu wiedzy i technologii • instytucje współpracy gospodarczej
Priorytet 4.4. Współpraca szkół, klubów sportowych oraz środowisk młodzieżowych				
4.4.1	Organizacja wymiany uczniów i pedagogów oraz rozwijanie współpracy instytucji i organizacji młodzieżowych	Inicjowanie i wspieranie finansowe i organizacyjne współpracy krakowskich szkół i uczelni ze szkołami i uczelniami zagranicznymi, szczególnie w miastach partnerskich. Pomoc w zdobywaniu środków ze źródeł zewnętrznych, w tym w ramach programów unijnych. Animowanie współpracy ze szkołami i uczelniami w miastach partnerskich poza Europą. Wspieranie i koordynowanie współpracy Centrum Młodzieży im. H. Jordana	PMK (KoPr/EK)	<ul style="list-style-type: none"> • radni miasta i dzielnic • szkoły • uczelnie wyższe • organizacje studenckie • organizacje pozarządowe • miasta partnerskie • sponsorzy prywatni

Nr zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Właściwość instytucjonalna	Partnerzy
4.4.2	Organizacja praktyk zawodowych dla studentów i absolwentów z miast partnerskich;	Inicjowanie i wspieranie współpracy organizacji młodzieżowych z Krakowa. Realizacja programu KAFKA z Frankfurtem n. Menem Znalezienie partnerów zagranicznych dla podobnych programów	PMK (KoPr)	<ul style="list-style-type: none"> miasta partnerskie instytucje przyjmujące praktykantów
4.4.3	Organizacja i uczestnictwo w międzynarodowych programach edukacyjnych, kulturalnych i imprezach sportowych;	Organizacja wspólnych inicjatyw kulturalnych i edukacyjnych w ramach współpracy z miastami zagranicznymi. Organizacja międzynarodowych zawodów sportowych i wspieranie udziału krakowskich zawodników w zawodach za granicą.	PMK (KoPr/EK/SP)	<ul style="list-style-type: none"> radni miasta i dzielnic szkoły uczelnie wyższe organizacje studenckie organizacje pozarządowe miasta partnerskie sponsorzy prywatni
4.4.4	Animacja współpracy klubów sportowych	Inicjowanie i wspieranie współpracy zagranicznej krakowskich klubów sportowych.	PMK (KoPr/SP)	<ul style="list-style-type: none"> kluby sportowe miasta partnerskie
Priorytet 4.5. Podtrzymanie i rozwój współpracy bilateralnej z miastami zagranicznymi				
4.5.1	Realizacja zawartych umów partnerskich	Realizacja zapisów umów o zbliżeniu, umów o partnerstwie i innych porozumień między Krakowem a miastami zagranicznymi. Aktualizacja i renowacja zawartych umów i weryfikacja możliwości ożywienia współpracy z miastami, z którymi jest obecnie mało aktywna. Realizacja projektów mających na celu zacieśnienie współpracy z miastami partnerskimi np. wzajemne przywileje dla mieszkańców)	PMK (KoPr)	<ul style="list-style-type: none"> placówki dyplomatyczne działające w Krakowie polskie placówki dyplomatyczne za granicą miasta partnerskie organizacje pozarządowe instytucje zaangażowane w realizację zadań i projektów wynikających z umów
4.5.2	Pozyskiwanie nowych partnerów	Pozyskiwanie nowych partnerów zagranicznych, szczególnie dla realizacji pojedynczych projektów	PMK (KoPr)	<ul style="list-style-type: none"> miasta zagraniczne placówki dyplomatyczne działające w Krakowie

Nr zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Właściwość instytucjonalna	Partnerzy
Priorytet 4.6. Współpraca z Polsnią i zagranicznymi organizacjami pozarządowymi.				
4.6.1	Współpraca z Polsnią oraz instytucjami polonijnymi na świecie	<p>Kontynuowanie współpracy ze środowiskami polonijnymi na świecie. Dystrybucja materiałów promocyjnych i publikacji w języku polskim w ośrodkach i szkołach polonijnych</p> <p>Wsparcie działalności szkół polskich – organizacja seminariów oraz warsztatów dla nauczycieli języka polskiego (wspólnie z Centrum Młodzieży im H. Jordana w Krakowie</p> <p>Udział przedstawicieli Polonii w obchodach Dni Krakowa oraz innych przedsięwzięciach promocyjnych</p> <p>Organizacja wizyt przedstawicieli Polonii w Krakowie</p>	RMK / PMK (KoPr)	<ul style="list-style-type: none"> • rady dzielnic • polskie placówki dyplomatyczne za granicą • organizacje polonijne • miasta partnerskie • organizacje pozarządowe
4.6.2	Nawiązanie współpracy z „nowymi” środowiskami polonijnymi w Europie	Nawiązanie współpracy oraz promocja kulturalna i gospodarcza Krakowa w ośrodkach tzw. „nowej emigracji”, w tym promocja krakowskiego rynku pracy	RMK / PMK (KoPr)	<ul style="list-style-type: none"> • rady dzielnic • polskie placówki dyplomatyczne za granicą • organizacje polonijne • miasta partnerskie • organizacje pozarządowe • Instytucje transferu wiedzy i technologii
4.6.3	Współpraca oraz pomoc organizacyjna i rzeczowa dla środowisk polonijnych na Wschodzie;	Pomoc dla ośrodków polonijnych na wschodzie w tym: współorganizacja pobytów wakacyjnych młodzieży polonijnej w Krakowie, Pomoc rzeczowa	RMK / PMK (KoPr)	<ul style="list-style-type: none"> • rady dzielnic • polskie placówki dyplomatyczne za granicą • organizacje polonijne • miasta partnerskie • organizacje pozarządowe • sponsorzy prywatni

Nr zadania	Nazwa zadania	Opis zadania	Właściwość instytucjonalna	Partnerzy
4.6.4	Kontynuacja misji repatriacji rodzin polskich z Kazachstanu oraz innych terenów byłego Związku Radzieckiego do Krakowa	<p>Przygotowanie i podjęcie uchwały przez RMK wskazującej rodziny (4 rodziny rocznie) polskie z Kazachstanu, które osiedlą się w Krakowie</p> <p>Przygotowanie i podpisanie zaproszeń notarialnych dla rodzin przez Prezydenta Miasta Krakowa (współpraca z Małopolskim Urzędem Wojewódzkim)</p> <p>Przygotowanie warunków logistycznych do przyjęcia rodzin polskich i ich osiedlenia się na terenie Gminy Miejskiej Kraków</p>	RMK / PMK (KoPr/SO/ML)	<ul style="list-style-type: none"> • rady dzielnic • polskie placówki dyplomatyczne za granicą • organizacje polonijne • organizacje pozarządowe • sponsorzy prywatni

Źródło: Opracowanie własne

HARMONOGRAM REALIZACJI

Program będzie realizowany w latach 2009-2011. Harmonogram jego realizacji zakłada osiągnięcie odpowiednich mierników, opisanych poniżej (w rozdziale Wskaźniki monitoringu i ewaluacji programu), do końca 2011 r.

Warunkiem wdrożenia Programu jest stworzenie systemu organizacyjnego, opisanego w rozdziale Podmiot koordynujący i realizujący program.

Harmonogram realizacji Programu w rozbiciu na poszczególne lata w okresie 2009-2011 przedstawia poniższa tabela. Większość zadań ma charakter ciągły, jedynie w przypadku nielicznych – okres realizacji jest krótszy niż czas obowiązywania Programu. Zaciemnione pola tabeli oznaczają lata, w których realizowane będzie dane działanie.

Tab. 4. Harmonogram realizacji zadań ujętych w Programie

Nr zadania	Nazwa zadania	Okres realizacji	2009	2010	2011
Cel 1 – Budowanie metropolitalnej pozycji Krakowa w Europie i na świecie					
Priorytet 1.1. Kreowanie roli Krakowa jako ważnego ośrodka politycznego					
1.1.1	Działania na rzecz lokalizacji w Krakowie siedzib organizacji międzynarodowych	2009 - 2011			
1.1.2	Organizacja międzynarodowych szczytów oraz kongresów, sympozjów czy cyklicznych spotkań ciał zarządzających międzynarodowych organizacji	2009 - 2011			
1.1.3	Współpraca z placówkami dyplomatycznymi zlokalizowanymi w Krakowie	2009 - 2011			
1.1.4	Wykorzystanie partnerstwa z miastami zagranicznymi do kreowania Krakowa jako ośrodka „tranzytowego” dla współpracy wschód-zachód	2009 - 2011			
1.1.5	Przynależność do organizacji EUROCITIES	2009 - 2011			
1.1.6	Udział w pracach Klubu Strasbourskiego	2009 - 2011			
Priorytet 1.2. Umacnianie roli Krakowa jako metropolii kultury					
1.2.1	Współpraca z zagranicznymi instytucjami kultury zlokalizowanymi w Krakowie	2009 - 2011			
1.2.2	Inicjowanie i wspieranie współpracy zagranicznej zlokalizowanych w Krakowie instytucji kulturalnych o znaczeniu międzynarodowym	2009 - 2011			
1.2.3	Umocnienie roli Krakowa jako ośrodka festiwalowego	realizacja w trybie innych działań miasta			
1.2.4	Wspieranie międzynarodowej wymiany artystycznej	2009 - 2011			
1.2.5	Wykreowanie roli Krakowa jako ważnego ośrodka sztuki współczesnej	2011			
Priorytet 1.3. Umocnienie roli Krakowa jako ośrodka nauki i innowacji					
1.3.1	Wspieranie współpracy zagranicznej krakowskich uczelni i ośrodków badawczych;	2009 - 2011			
Priorytet 1.4. Umocnienie roli Krakowa jako ośrodka międzynarodowej turystyki					
1.4.1	Wspieranie rozwoju międzynarodowych połączeń lotniczych	2009 - 2011			
1.4.2	Wzmocnienie roli Krakowa jako międzynarodowego ośrodka turystyki biznesowej i konferencyjnej	2009 - 2011			
1.4.3	Wspieranie rozwoju międzynarodowego ośrodka pielgrzymkowego w Krakowie	2009 - 2011			
1.4.4	Współpraca przy organizacji imprez sportowych o znaczeniu międzynarodowym	realizacja w trybie innych działań miasta			
Priorytet 1.5. Kreowanie roli Krakowa jako ważnego ośrodka gospodarczego					
1.5.1	Wspieranie współpracy instytucji gospodarczych	2009 - 2011			
1.5.2	Wypracowanie i utrzymanie przez Kraków wizerunku miasta o innowacyjnej gospodarce oraz działania na rzecz lokowania w mieście nowych inwestycji	2009 - 2011			

Nr zadania	Nazwa zadania	Okres realizacji	2009	2010	2011
Priorytet 1.6 Kreowanie roli Krakowa jako aktywnego centrum europejskiej kinematografii					
1.6.1	Utworzenie Krakow Film Commission	2009 - 2011			
1.6.2	Przeprowadzenie „Konkursu Na Wspieranie Produkcji Filmowej”	2009 - 2011			
1.6.3	Współpraca z instytucjami krajowej kinematografii	2009 - 2011			
1.6.4	Współpraca krakowską branżą filmową	2009 - 2011			
1.6.5	Działania na rzecz lokalizacji w Krakowie polskich i zagranicznych produkcji filmowych	2009 - 2011			
Cel 2 – Informacja o mieście, promocja gospodarcza oraz rozwój turystyki					
Priorytet 2.1. Międzynarodowe kampanie promocyjne					
2.1.1	Udział Krakowa w międzynarodowych kampaniach organizowanych przez instytucje rządowe lub samorząd wojewódzki	2009 - 2011			
2.1.2	Organizacja międzynarodowych kampanii promocyjnych i dystrybucja materiałów promocyjnych	2009 - 2011			
2.1.3	Organizacja „Dni Krakowa” i innych prezentacji w miastach zagranicznych	2009 - 2011			
2.1.4	Organizacja wizyt studyjnych dziennikarzy oraz przedstawicieli biur podróży	2009 - 2011			
2.1.5	Portal informacji turystycznej	realizacja w trybie innych działań miasta			
Priorytet 2.2. Współpraca z miastami zagranicznymi w zakresie promocji					
2.2.1	Wzajemny udział w okazjonalnych imprezach targowych i promocyjnych	2009 - 2011			
Priorytet 2.3. Udział w imprezach targowych					
2.3.1	Udział w międzynarodowych targach turystycznych i konferencyjnych	2009-2011			
2.3.2	Przygotowanie i udział w międzynarodowych targach o profilu inwestycyjnym i gospodarczym	2009-2011			
Priorytet 2.4. Współpraca z polskimi i zagranicznymi organizacjami o profilu gospodarczym i turystycznym					
2.4.1	Udział w pracach Hanzy	2009 - 2011			
2.4.2	Udział w pracach organizacji Marketing Miast Europejskich (ECM)	2009 - 2011			
Priorytet 2.5. Utrzymanie i organizowanie działalności Domu Krakowskiego w Norymberdze i analiza możliwości otwierania nowych przedstawicielstw Krakowa w innych miastach					
2.5.1	Działalność Domu Krakowskiego w Norymberdze	2009 - 2011			
Cel 3 – Transfer innowacji i dobrych praktyk oraz wymiana kulturalna i gospodarcza					
Priorytet 3.1. Współpraca zagraniczna w zakresie gospodarki przestrzennej, ochrony środowiska i gospodarki komunalnej					
3.1.1	Realizacja międzynarodowych projektów dotyczących ochrony środowiska	2009 - 2011			
3.1.2	Wymiana doświadczeń z miastami zagranicznymi.	2009 - 2011			
Priorytet 3.2. Współpraca zagraniczna w zakresie transportu					
3.2.1	Realizacja międzynarodowych projektów dotyczących zrównoważonego transportu;	2009 - 2011			
3.2.2	Wymiana doświadczeń z miastami zagranicznymi w zakresie transportu	2009 - 2011			
3.2.3	Udział w pracach organizacji międzynarodowych w zakresie polityki transportowej	2009 - 2011			
Priorytet 3.3. Współpraca zagraniczna w zakresie bezpieczeństwa publicznego i zarządzania kryzysowego					
3.3.1	Wymiana doświadczeń z miastami zagranicznymi w zakresie	2009 -			

Program współpracy międzynarodowej Gminy Miejskiej Kraków 2009 – 2011

Nr zadania	Nazwa zadania	Okres realizacji	2009	2010	2011
	bezpieczeństwa publicznego i zarządzania kryzysowego	2011			
Priorytet 3.4. Współpraca zagraniczna w zakresie spraw społecznych oraz rewitalizacji					
3.4.1	Realizacja międzynarodowych projektów dotyczących spraw społecznych i rewitalizacji	2009 - 2011			
3.4.2	Wymiana doświadczeń z miastami zagranicznymi	2009 - 2011			
3.4.3	Wspieranie integracji osób niepełnosprawnych	2009 - 2011			
3.4.4	Udział w pracach organizacji międzynarodowych poświęconych kwestiom społecznym	2009 - 2011			
Priorytet 3.5. Współpraca kulturalna					
3.5.1	Współpraca międzynarodowa miejskich jednostek kultury;	2009 - 2011			
3.5.2	Organizacja w Krakowie prezentacji kulturalnych przygotowanych przez miasta zagraniczne;	2009 - 2011			
3.5.3	Organizacja prezentacji kulturalnych Krakowa w miastach zagranicznych	2009 - 2011			
3.5.4	Wspieranie finansowe i organizacyjne międzynarodowych projektów instytucji kultury z terenu Krakowa	2009 - 2011			
3.5.5	Organizacja międzynarodowych konferencji/seminariów poświęconych tematyce zarządzania kulturą i dziedzictwem	2009 - 2011			
3.5.6	Udział w pracach międzynarodowych organizacji związanych z ochroną dziedzictwa	2009 - 2011			
Priorytet 3.6. Współpraca Rady i Urzędu Miasta Krakowa z zagranicznymi podmiotami administracji publicznej w zakresie wiedzy o zarządzaniu publicznym					
3.6.1.	Współpraca zagraniczna Rady Miasta Krakowa, Prezydenta i Urzędu Miasta Krakowa	2009 - 2011			
Cel 4 – Animacja współpracy międzynarodowej – budowanie sieci i partnerstwa					
Priorytet 4.1. Stworzenie platformy współpracy i informacji w strukturach samorządu Miasta, w celu kreowania jednolitej i optymalnej polityki współpracy międzynarodowej					
4.1.1	Upowszechnienie informacji o korzyściach wynikających z współpracy międzynarodowej Krakowa	2009 - 2011			
4.1.2	Udostępnienie miastom partnerskim strony w portalu „Kraków otwarty na świat” do zamieszczania informacji o wydarzeniach odbywających się w tych miastach	2009 - 2011			
Priorytet 4.2. Zwiększenie udziału mieszkańców Krakowa we współpracy międzynarodowej					
4.2.1	Kampanie informacyjne nt. współpracy międzynarodowej kierowane do społeczności lokalnej	2010 - 2011			
4.2.2	Aktualizacja i rozbudowa portalu „Kraków otwarty na świat” w ramach „Magicznego Krakowa”	2009 - 2011			
4.2.3	Stworzenie w przestrzeni publicznej projektu dedykowanego miastom partnerskim Krakowa	2011			
4.2.4	Narzędzia edukacji dzieci i młodzieży poświęcone współpracy międzynarodowej	2010 - 2011			
Priorytet 4.3. Animacja i pośrednictwo we współpracy międzynarodowej krakowskich instytucji z sektorów kultury, nauki i edukacji, gospodarki i organizacji pozarządowych					
4.3.1	Utworzenie bazy danych instytucji prowadzących współpracę międzynarodową na terenie Krakowa	2009 - 2011			
Priorytet 4.4. Współpraca szkół, klubów sportowych oraz środowisk młodzieżowych					
4.4.1	Organizacja wymiany uczniów i pedagogów oraz rozwijanie współpracy instytucji i organizacji młodzieżowych	2009 - 2011			
4.4.2	Organizacja praktyk zawodowych dla studentów i absolwentów z miast partnerskich;	2009 - 2011			
4.4.3	Organizacja i uczestnictwo w międzynarodowych programach edukacyjnych, kulturalnych i imprezach sportowych;	2009 - 2011			
4.4.4	Animacja współpracy klubów sportowych	2009 - 2011			
Priorytet 4.5. Podtrzymanie i rozwój współpracy bilateralnej z miastami zagranicznymi					

Program współpracy międzynarodowej Gminy Miejskiej Kraków 2009 – 2011

Nr zadania	Nazwa zadania	Okres realizacji	2009	2010	2011
4.5.1	Realizacja zawartych umów partnerskich	2009 - 2011			
4.5.2	Pozyskiwanie nowych partnerów	2009 - 2011			
Priorytet 4.6. Współpraca z Polonią i zagranicznymi organizacjami pozarządowymi					
4.6.1	Współpraca z Polonią oraz instytucjami polonijnymi na świecie	2009 - 2011			
4.6.2	Nawiązanie współpracy z „nowymi” środowiskami polonijnymi w Europie	2009 - 2011			
4.6.3	Współpraca oraz pomoc organizacyjna i rzeczowa dla środowisk polonijnych na Wschodzie;	2009 - 2011			
4.6.4	Kontynuacja misji repatriacji rodzin polskich z Kazachstanu oraz innych terenów byłego Związku Radzieckiego do Krakowa	2009 - 2011			

Źródło: Opracowanie własne

NAKLĄDY FINANSOWE

Łączne nakłady finansowe

Łączne nakłady finansowe Programu, opracowane na podstawie szczegółowej analizy zadań – przedstawionej w dalszej części – sięgają kwoty ok.37,5 mln zł, z czego ok.30 mln zł to nakłady GMK. Są to wielkości podane bez uwzględnienia inflacji.

Odsetek środków kierowanych na poszczególne Cele Programu przedstawia poniższa tabela.

Tab. 5. Nakłady na realizację zadań Programu w rozbiciu na jego cele i koordynację.

Cele Programu	Łączne nakłady finansowe	Odsetek nakładów łącznych	Łączne nakłady finansowe Miasta	Odsetek nakładów Miasta
	zł	%	zł	%
Program współpracy międzynarodowej	37 460 331	100%	30 346 921	100 %
Cel 1 – Budowanie metropolitalnej pozycji Krakowa w Europie i na świecie	11 825 000	31,6 %	11 175 000	36,82%
Cel 2 – Informacja o mieście, promocja gospodarcza oraz rozwój turystyki	9 781 000	26,1 %	9 591 000	31,6 %
Cel 3 – Transfer innowacji i dobrych praktyk oraz wymiana kulturalna i gospodarcza	8 982 131	24 %	4 938 721	16,27 %
Cel 4 – Animacja współpracy międzynarodowej – budowanie sieci i partnerstwa	4 172 200	11,1 %	1 942 200	6,39 %
Koordynacja wdrażania programu (wsparcie zarządzania, promocja, monitoring, ewaluacja)	2 700 000	7,2 %	2 700 000	8,89 %

Źródło: Opracowanie własne

Najwyższe nakłady finansowe Miasta, sięgające blisko 32 % całego Programu, planowane są na zadania celu 1, dotyczącego budowania metropolitalnej pozycji Krakowa na arenie międzynarodowej, co wskazuje to na wysoką rangę tych zadań. Około 24% środków przeznaczone będzie na zadania związane z transferem innowacji, dobrych praktyk oraz wymianę kulturalną i gospodarczą (cel 3), co także potwierdza rolę Krakowa jako ważnego ośrodka kulturalnego i gospodarczego. Odsetek środków Gminy, przeznaczonych na animację współpracy międzynarodowej poprzez budowanie sieci i partnerstwa sięga ponad 11%, a 7,2 % nakładów przeznaczone zostanie na koordynację wdrażania Programu.

Nakłady finansowe w układzie rocznym i źródła ich finansowania

W poniższej tabeli przedstawiono nakłady finansowe Miasta na realizację Programu, zagregowane na poziomie jego celów. Ze względu na raczej stały charakter współpracy międzynarodowej wydatki w ramach Programu są podobne we wszystkich latach. Nakłady Gminy wynoszą rocznie od 9 do 11,5 mln zł.

Tab. 6. Nakłady finansowe Miasta w układzie rocznym (zł)

Cele Programu	Łączne nakłady finansowe	Nakłady finansowe Gminy	Nakłady finansowe Gminy		
			2009	2010	2011
Program współpracy międzynarodowej	37 460 331	30 346 921	11 547 089	9 720 200	9 079 632
Cel 1 – Budowanie metropolitalnej pozycji Krakowa w Europie i na świecie	11 825 000	11 175 000	4 425 000	3 625 000	3 125 000
Cel 2 – Informacja o mieście, promocja gospodarcza oraz rozwój turystyki	9 781 000	9 591 000	3 192 000	3 202 000	3 197 000
Cel 3 – Transfer innowacji i dobrych praktyk oraz wymiana kulturalna i gospodarcza	8 982 131	4 938 721	2 287 889	1 393 200	1 257 632
Cel 4 – Animacja współpracy międzynarodowej – budowanie sieci i partnerstwa	4 172 200	1 942 200	742 200	600 000	600 000
Koordinacja wdrażania programu (wsparcie zarządzania, promocja, monitoring, ewaluacja)	2 700 000	2 700 000	900 000	900 000	900 000

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej przedstawiono źródła finansowania programu w rozbiciu na cele.

Tab. 7. Źródła finansowania Programu w rozbiciu na cele (zł)

Cele Programu	Łączne nakłady finansowe	Źródła finansowania w latach 2009-2011			
		publiczne			Prywatne
		zagraniczne	budżet GMK	inne krajowe	
Program współpracy międzynarodowej (wraz z koordynacją)	37 460 331	5 373 410	30 346 921	1 690 000	50 000
Udział źródeł w finansowaniu Programu	100%	14,4%	81%	4,5%	0,1%
Cel 1 – Budowanie metropolitalnej pozycji Krakowa w Europie i na świecie	11 825 000 (100%)	0 (0%)	11 175 000 (95%)	600 000 (4,6%)	50 000 (0,4%)
Cel 2 – Informacja o mieście, promocja gospodarcza oraz rozwój turystyki	9 781 000 (100%)	0 (0%)	9 591 000 (98%)	190 000 (2%)	0 (0%)
Cel 3 – Transfer innowacji i dobrych praktyk oraz wymiana kulturalna i gospodarcza	8 982 131 (100%)	4 043 410 (45%)	4 938 721 (55%)	0 (0%)	0 (0%)
Cel 4 – Animacja współpracy międzynarodowej – budowanie sieci i partnerstwa	4 172 200 (100%)	1 330 000 (32%)	1 942 200 (47%)	900 000 (21%)	0 (0%)
Koordinacja wdrażania programu (wsparcie zarządzania, promocja, monitoring, ewaluacja)	2 700 000 (100%)	0 (0%)	2 700 000 (100%)	0 (0%)	0 (0%)

Źródło: Opracowanie własne

Zdecydowaną większość (81%) środków przeznaczonych na współpracę międzynarodową Krakowa stanowią będą fundusze Gminy. Zagraniczne źródła finansowania, stanowiące ponad 14% nakładów to przede wszystkim środki z funduszy pomocowych, głównie Europejskiego Funduszu Społecznego. Duży udział w tej pozycji stanowią także fundusze programów wymiany uczniowskiej, głównie Socrates-Comenius. Środki prywatne odgrywają znikomą rolę w finansowaniu współpracy zagranicznej.

Nakłady finansowe w rozbiciu na poszczególne zadania Programu w ujęciu rocznym i według źródeł finansowania przedstawiono w tabeli poniżej. Nakłady na poszczególne działania

obliczono na podstawie sprawozdań z realizacji Programu współpracy międzynarodowej w roku 2007 oraz według szacunków na lata kolejne, tj. 2010 i 2011.

Należy jednak podkreślić, że niniejszy Program określa jedynie potrzeby, które wiążą się z realizacją celów i priorytetów współpracy międzynarodowej miasta Krakowa. Faktyczny zakres i poziom finansowania będzie rezultatem aktualnych możliwości finansowych Miasta, wynikających z uchwalonego na dany rok budżetu.

Wyszczególnione kwoty dotyczą środków Biura Współpracy Zagranicznej (w ramach koordynacji programu) oraz odpowiednich dla działania jednostek miejskich (tab. 5).

Tab. 8. Nakłady finansowe w układzie rocznym i źródła finansowania zadań Programu (zł)

Nr zadania	Nazwa zadania	Łączne koszty programu	Źródła finansowania w latach 2009-2011				Roczne nakłady finansowe GKM			Uwagi dotyczące źródeł finansowania
			publiczne		prywatne	w roku				
			zagraniczne	budżet GKM		inne krajowe	2 009	2 010	2 011	
	PROGRAM WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ (razem z koordynacją)	37 460 331	5 373 410	30 346 921	1 690 000	50 000	11 547 089	9 720 200	9 079 632	
	Cele Programu łącznie (bez koordynacji)	34 760 331	5 373 410	27 646 921	1 690 000	50 000	10 647 089	8 820 200	8 179 632	
	Koordynacja programu	2 700 000	0	2 700 000	0	0	900 000	900 000	900 000	
	Cel 1 – Budowanie metropolitalnej pozycji Krakowa w Europie i na świecie	11 825 000	0	11 175 000	600 000	50 000	4 425 000	3 625 000	3 125 000	
	Priorytet 1.1. Kształtowanie roli Krakowa jako ważnego ośrodka politycznego	255 000	0	255 000	0	0	85 000	85 000	85 000	
1.1.1	Działania na rzecz lokalizacji w Krakowie siedzib organizacji międzynarodowych	0	0	0	0	0	0	0	0	środki ujęte w ramach koordynacji programu
1.1.2	Organizacja międzynarodowych szczytów oraz kongresów, sympozjów czyli cyklicznych spotkań ciał zarządzających międzynarodowych organizacji	0	0	0	0	0	0	0	0	środki ujęte w ramach koordynacji programu
1.1.3	Współpraca z placówkami dyplomatycznymi zlokalizowanymi w Krakowie	0	0	0	0	0	0	0	0	środki ujęte w ramach koordynacji programu
1.1.4	Wykorzystanie partnerstwa z miastami zagranicznymi do kreowania Krakowa jako ośrodka „tranzytowego” dla współpracy wschód-zachód	0	0	0	0	0	0	0	0	środki ujęte w ramach koordynacji programu
1.1.5	Przynależność do organizacji EUROCITIES	255 000	0	255 000	0	0	85 000	85 000	85 000	składka w wysokości 15 tys. € +10.000 zł /1 rok; koszty wyjazdów ujęte są w pkt.3.6.1

	Priorytet 1.6 Kreowanie roli Krakowa jako aktywnego centrum europejskiej kinematografii	2 000 000	0	1 500 000	500 000	0	1 500 000	0	0	
1.6.1	Utworzenie Krakow Film Commission	220 000	0	220 000	0	0	220 000	0	0	KBF
1.6.2	Przeprowadzenie „ Konkursu Na Wspieranie Produkcji Filmowej”	1 520 000	0	1 020 000	500 000	0	1 020 000	0	0	KBF; środki w 2010 i 2011 będą uzależnione od dotacji GKM na działalność KBF
1.6.3	Współpraca z instytucjami krajowej kinematografii	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.6.4	Współpraca z krakowską branżą filmową	0	0	0	0	0	0	0	0	
1.6.5	Działania na rzecz lokalizacji w Krakowie polskich i zagranicznych produkcji filmowych	260 000	0	260 000	0	0	260 000	0	0	KBF; środki w 2010 i 2011 będą uzależnione od dotacji GKM na działalność KBF
	Cel 2 – Informacja o mieście, promocja gospodarstwa oraz rozwój turystyki	9 781 000	0	9 591 000	190 000	0	3 192 000	3 202 000	3 197 000	
	Priorytet 2.1. Międzynarodowe kampanie promocyjne	3 931 000	0	3 831 000	100 000	0	1 272 000	1 282 000	1 277 000	
2.1.1	Udział Krakowa w międzynarodowych kampaniach organizowanych przez instytucje rządowe lub samorząd wojewódzki	100 000	0	0	100 000	0	0	0	0	SR + BT +KP + KD
2.1.2	Organizacja międzynarodowych kampanii promocyjnych i dystrybucja materiałów promocyjnych	3 000 000	0	3 000 000	0	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000	BT + KP - (środki BT)
2.1.3	Organizacja „Dni Krakowa” i innych prezentacji w miastach zagranicznych	345 000	0	345 000	0	0	115 000	115 000	115 000	SR (45 000) + KD (środki ujęte w pkt.3.5) + BT (300 000) + środki ujęte w ramach koordynacji programu; koszty wyjazdów ujęte są w pkt.3.6.1

2.1.4	Organizacja wizyt studyjnych dziennikarzy oraz przedstawicieli biur podróży	450 000	0	450 000	0	0	0	145 000	155 000	150 000	BT
2.1.5	Portal informacji turystycznej	36 000	0	36 000	0	0	0	12 000	12 000	12 000	BT
2.2.1	Priorytet 2.2. Współpraca z miastami zagranicznymi w zakresie promocji	300 000	0	300 000	0	0	0	100 000	100 000	100 000	BT + koszty wyjazdów ujęte w pkt.3.6.1
2.3.1	Wzajemny udział w okazjonalnych imprezach targowych i promocyjnych	300 000	0	300 000	0	0	0	100 000	100 000	100 000	BT + koszty wyjazdów ujęte w pkt.3.6.1
2.3.2	Priorytet 2.3. Udział w imprezach targowych	4 200 000	0	4 200 000	0	0	0	1 400 000	1 400 000	1 400 000	BT + koszty wyjazdów ujęte w pkt.3.6.1
2.4.1	Udział w międzynarodowych targach turystycznych i konferencyjnych	1 200 000	0	1 200 000	0	0	0	400 000	400 000	400 000	SR
2.4.2	Przygotowanie i udział w międzynarodowych targach o profilu inwestycyjnym i gospodarczym	3 000 000	0	3 000 000	0	0	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000	BT
2.5.1	Priorytet 2.4. Współpraca z polskimi i zagranicznymi organizacjami o profilu gospodarczym i turystycznym	120 000	0	120 000	0	0	0	40 000	40 000	40 000	składka w wysokości 2 tys. € + 10.000 zł / 1 rok
2.5.2	Udział w pracach organizacji Marketing Miast Europejskich (ECM)	30 000	0	30 000	0	0	0	10 000	10 000	10 000	BT + koszty wyjazdów ujęte w pkt.3.6.1
2.5.3	Udział w pracach organizacji Marketing Miast Europejskich (ECM)	60 000	0	60 000	0	0	0	20 000	20 000	20 000	BT + koszty wyjazdów ujęte w pkt.3.6.1
2.5.4	Priorytet 2.5. Utrzymanie i organizowanie działalności Domu Krakowskiego w Norymberdze i analiza możliwości otwierania nowych przedstawicielstw Krakowa w innych miastach	1 230 000	0	1 140 000	90 000	0	0	380 000	380 000	380 000	WZ
2.5.5	Działalność Domu Krakowskiego w Norymberdze	1 230 000	0	1 140 000	90 000	0	0	380 000	380 000	380 000	WZ
2.5.6	Cel 3 – Transfer innowacji i dobrych praktyk oraz wymiana kulturalna i gospodarcza	8 982 131	4 043 410	4 938 721	0	0	0	2 287 889	1 393 200	1 257 632	
2.5.7	Priorytet 3.1. Współpraca zagraniczna w zakresie gospodarki przestrzennej, ochrony środowiska i gospodarki komunalnej	500 000	260 000	240 000	0	0	0	80 000	80 000	80 000	

3.1.1	Realizacja międzynarodowych projektów dotyczących ochrony środowiska	500 000	260 000	240 000	0	0	80 000	80 000	80 000	WS
3.1.2	Wymiana doświadczeń z miastami zagranicznymi.	0	0	0	0	0	0	0	0	WS
	Priorytet 3.2. Współpraca zagraniczna w zakresie transportu	2 682 681	1 576 595	1 106 086	0	0	899 354	140 500	66 232	
3.2.1	Realizacja międzynarodowych projektów dotyczących zrównoważonego transportu;	2 652 681	1 576 595	1 076 086	0	0	889 354	130 500	56 232	IM
3.2.1.1	Projekt Caravel/CIVITAS II	1 335 781	510 427	825 354	0	0	825 354	0	0	IM
3.2.1.2	Projekt CATALIST	66 900	66 900	0	0	0	0	0	0	IM
3.2.1.3	Projekt Aeneas/STEER	380 000	259 768	120 232	0	0	55 000	60 000	5 232	IM
3.2.1.4	Projekt Via Regia Plus	870 000	739 500	130 500	0	0	9 000	70 500	51 000	IM
3.2.2	Wymiana doświadczeń z miastami zagranicznymi w zakresie transportu;	30 000	0	30 000	0	0	10 000	10 000	10 000	IM
3.2.3	Udział w pracach organizacji międzynarodowych w zakresie polityki transportowej	0	0	0	0	0	0	0	0	IM
	Priorytet 3.3. Współpraca zagraniczna w zakresie bezpieczeństwa publicznego i zarządzania kryzysowego	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.3.1	Wymiana doświadczeń z miastami zagranicznymi w zakresie bezpieczeństwa publicznego i zarządzania kryzysowego	0	0	0	0	0	0	0	0	środki ujęte w ramach koordynacji programu
	Priorytet 3.4. Współpraca zagraniczna w zakresie spraw społecznych oraz rewitalizacji	2 757 250	2 206 815	550 435	0	0	311 135	175 300	64 000	
3.4.1	Realizacja międzynarodowych projektów dotyczących spraw społecznych i rewitalizacji "MOWIS - Miejski Ośrodek Wspierania Inicjatyw Społecznych w Krakowie" PL 0280	2 596 250	2 206 815	389 435	0	0	252 135	137 300	0	Norweski Mechanizm Finansowy i budżet Gminy Miejskiej Kraków (SP)
3.4.2	Wymiana doświadczeń z miastami zagranicznymi	71 000	0	71 000	0	0	29 000	8 000	34 000	MOPS
3.4.3	Wspieranie integracji osób niepełnosprawnych	60 000	0	60 000	0	0	20 000	20 000	20 000	środki Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych.

	30 000	0	30 000	0	0	10 000	10 000	10 000	10 000	SO
3.4.4	Udział w pracach organizacji międzynarodowych poświęconych kwestiom społecznym	30 000	0	0	0	0	0	0	0	10 000
	Priorytet 3.5. Współpraca kulturalna	1 212 200	0	1 212 200	0	387 400	387 400	387 400	437 400	437 400
3.5.1	Współpraca międzynarodowa miejskich jednostek kultury	350 000	0	350 000	0	0	0	100 000	150 000	KD
3.5.2	Organizacja w Krakowie prezentacji kulturalnych przygotowanych przez miasta zagraniczne	180 000	0	180 000	0	0	0	60 000	60 000	KD
3.5.3	Organizacja prezentacji kulturalnych Krakowa w miastach zagranicznych	450 000	0	450 000	0	0	0	150 000	150 000	KD
3.5.4	Wspieranie finansowe i organizacyjne międzynarodowych projektów instytucji kultury z terenu Krakowa	150 000	0	150 000	0	0	0	50 000	50 000	KD
3.5.5	Organizacja międzynarodowych konferencji/seminariów poświęconych tematyce zarządzania kulturą i dziedzictwem	0	0	0	0	0	0	0	0	KD
3.5.6	Udział w pracach międzynarodowych organizacji związanych z ochroną dziedzictwa (OWHC, LMH, ICOMOS)	82 200	0	82 200	0	0	0	27 400	27 400	składki w wysokości 100\$ +3,5 tys.\$ +3.000 zł + 10.000 zł/1 rok
		0	0	0	0	0	0	0	0	KD +koszty wyjazdów ujęte w pkt.3.6.1
	Priorytet 3.6. Współpraca Rady i Urzędu Miasta Krakowa z zagranicznymi podmiotami administracji publicznej w zakresie wiedzy o zarządzaniu publicznym	1 830 000	0	1 830 000	0	610 000	610 000	610 000	610 000	610 000
3.6.1.	Współpraca zagraniczna Rady Miasta Krakowa oraz Prezydenta i Urzędu Miasta Krakowa	1 830 000	0	1 830 000	0	0	0	610 000	610 000	koszty zagranicznych delegacji służbowych pracowników UMK oraz Radnych miasta Krakowa (BR + OR + środki ujęte w ramach koordynacji programu)

	Cel 4 – Animacja współpracy międzynarodowej – budowanie sieci i partnerstwa	4 172 200	1 330 000	1 942 200	900 000	0	742 200	600 000	600 000	
	Priorytet 4.1. Stworzenie platformy współpracy i informacji w strukturach samorządu Miasta, w celu kreowania jednolitej i optymalnej polityki współpracy międzynarodowej	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.1.1	Upowszechnienie informacji o korzyściach wynikających z współpracy międzynarodowej Krakowa	0	0	0	0	0	0	0	0	środki ujęte w ramach koordynacji programu
4.1.2	Udostępnienie miastom partnerskim strony w portalu "Kraków otwarty na świat"	0	0	0	0	0	0	0	0	środki ujęte w ramach koordynacji programu
	Priorytet 4.2. Zwiększenie udziału mieszkańców Krakowa we współpracy międzynarodowej	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.2.1	Kampanie informacyjne nt. współpracy międzynarodowej kierowane do społeczności lokalnej	0	0	0	0	0	0	0	0	KP + środki ujęte w ramach koordynacji programu
4.2.2	Aktualizacja i rozbudowa portalu „Kraków otwarty na świat” w ramach „Magicznego Krakowa”	0	0	0	0	0	0	0	0	środki ujęte w ramach koordynacji programu
4.2.3	Stworzenie w przestrzeni publicznej projektu dedykowanego miastom partnerskim Krakowa	0	0	0	0	0	0	0	0	środki ujęte w ramach koordynacji programu

		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	EK - koszty ujęte w innym zadaniu - dofinansowywanie konferencji, kursów, spotkań o tematyce edukacyjnej (w 2009 roku jest to kwota 220 000 zł i jest ona zabezpieczona w budżecie Miasta Krakowa na 2009 r.). W roku 2010 oraz 2011 kwota ta może ulec zmianie + środki ujęte w ramach koordynacji programu	
4.2.4	Narzędzia edukacji dzieci i młodzieży poświęcone współpracy międzynarodowej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Priorytet 4.3. Animacja i pośrednictwo we współpracy międzynarodowej krakowskich instytucji z sektorów kultury, nauki i edukacji, gospodarki i organizacji pozarządowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.1	Utworzenie bazy danych instytucji prowadzących współpracę międzynarodową na terenie Krakowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Priorytet 4.4. Współpraca szkół, klubów sportowych oraz środowisk młodzieżowych	2 372 200	1 330 000	1 042 200	0	0	0	0	0	0	0	300 000	300 000
4.4.1	Organizacja wymiany uczniów i pedagogów oraz rozwijanie współpracy instytucji i organizacji młodzieżowych	1 560 000	960 000	600 000	0	0	0	0	0	0	0	200 000	200 000
4.4.2	Organizacja praktyk zawodowych dla studentów i absolwentów z miast partnerskich	370 000	370 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

4.4.3	Organizacja i uczestnictwo w międzynarodowych programach edukacyjnych, kulturalnych i imprezach sportowych;	442 200	0	442 200	0	0	0	0	242 200	100 000	100 000	EK- Placówki indywidualnie występują z wnioskami o dofinansowanie projektów ze źródeł zewnętrznych (np. Comenius, Leonardo da Vinci, Miódzież w Działaniu). Pozycja 4.4.3 kołumna H (Roczne nakłady finansowe GMK w roku 2009 zawiera informacje o projektach, które już otrzymały dofinansowanie. Ponad to złożonych jest 1: nowych wniosków na łączną kwotę 2 420 440 zł (ww. programu finansowane są w 100 % przez Unię Europejską) + SP (250 000 zł)
4.4.4	Animacja współpracy klubów sportowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	SP
	Priorytet 4.5. Podtrzymanie i rozwój współpracy bilateralnej z miastami zagranicznymi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.5.1	Realizacja zawartych umów partnerskich	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	środki ujęte w ramach koordynacji programu
4.5.2.	Pozyskiwanie nowych partnerów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	środki ujęte w ramach koordynacji programu

	1 800 000	0	900 000	900 000	0	300 000	300 000	300 000	300 000	środków ujętych w ramach koordynacji programu
Prorytet 4.6. Współpraca z Polonią i zagranicznymi organizacjami pozarządowymi										
4.6.1 Współpraca z Polonią oraz instytucjami polonijnymi na świecie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.6.2 Nawiązanie współpracy z „nowymi” środowiskami polonijnymi w Europie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.6.3 Współpraca oraz pomoc organizacyjna i rzeczowa dla środowisk polonijnych na Wschodzie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.6.4 Kontynuacja misji repatriacji rodzin polskich z Kazachstanu oraz innych terenów byłego Związku Radzieckiego - do Krakowa – kwota nie obejmuje kosztów przyznanym repatriantom mieszkań	1 800 000	0	900 000	900 000	0	300 000	300 000	300 000	300 000	SO + ML + środki ujęte w ramach koordynacji programu

Źródło: Opracowanie własne

WSKAŹNIKI MONITORINGU I EWALUACJI PROGRAMU

W fazie przedkładania projektu Programu wskaźniki rzeczowe monitoringu i ewaluacji ustalono na poziomie każdego zadania. Wynika to z pozostawienia do późniejszej (już po uchwaleniu Programu) decyzji władz Miasta (odpowiednio Rady Miasta lub Prezydenta Miasta Krakowa) w kwestii zaangażowania lub wysokości finansowego zaangażowania GMK w działania, które poprzedzone będą przeprowadzeniem diagnoz i analiz zasadności udziału w nich Miasta. Po zakończeniu realizacji tego typu zadań, Koordynator Programu dokonać powinien aktualizacji Programu zarówno w zakresie listy zadań, jak i na poziomie wskaźników rzeczowych i finansowych.

Zgodnie z poniższą tabelą, tam gdzie nie zaznaczono, szacowana miara wskaźnika odnosi się do rezultatów uzyskanych na zakończenie okresu, na jaki Program został przyjęty.

Tab. 9. Wskaźniki monitoringu i ewaluacji zadań Programu

Nr zadania	Nazwa zadania	Wskaźnik	Jednostka miary	Szacowana miara
	Cel 1 – Budowanie metropolitalnej pozycji Krakowa w Europie i na świecie			
	Priorytet 1.1. Kreowanie roli Krakowa jako ważnego ośrodka politycznego			
1.1.1	Działania na rzecz lokalizacji w Krakowie siedzib organizacji międzynarodowych (horyzont czasowy Programu może okazać się zbyt krótki dla realizacji szacowanej miary wskaźnika)	liczba odbytych spotkań, konferencji prasowych	szt.	10
		zlokalizowana w Mieście instytucja międzynarodowa	szt.	1
1.1.2	Organizacja międzynarodowych szczytów oraz kongresów, sympozjów czy cyklicznych spotkań ciał zarządzających międzynarodowych organizacji	liczba aplikacji	szt.	5
		liczba odbytych spotkań	szt.	10
1.1.3	Współpraca z placówkami dyplomatycznymi zlokalizowanymi w Krakowie	liczba odbytych spotkań liczba przedsięwzięć zorganizowanych we współpracy	szt./rok szt.	10 6
1.1.4	Wykorzystanie partnerstwa z miastami zagranicznymi do kreowania Krakowa jako ośrodka „tranzytowego” dla współpracy wschód-zachód	liczba wspólnych seminariów, warsztatów, konferencji	szt./rok	2
1.1.5	Przynależność do organizacji EUROCITIES	liczba konferencji z udziałem przedstawicieli Krakowa	szt./rok	2
		liczba podjętych projektów	szt.	1
1.1.6	Udział w pracach Klubu Strasbourskiego	liczba projektów Klubu z udziałem Krakowa liczba studentów korzystających ze stypendium	szt. os.	3 3
	Priorytet 1.2. Umacnianie roli Krakowa jako metropolii kultury			
1.2.1	Współpraca z zagranicznymi instytucjami kultury zlokalizowanymi w Krakowie	liczba odbytych spotkań	szt./rok	10

Program współpracy międzynarodowej Gminy Miejskiej Kraków 2009 – 2011

Nr zadania	Nazwa zadania	Wskaźnik	Jednostka miary	Szacowana miara
		liczba przedsięwzięć zorganizowanych we współpracy	szt.	6
1.2.2	Inicjowanie i wspieranie współpracy zagranicznej zlokalizowanych w Krakowie instytucji kulturalnych o znaczeniu międzynarodowym	liczba spotkań międzynarodowych z udziałem przedstawicieli instytucji kultury	szt./rok	8
		liczba przedsięwzięć międzynarodowych	szt.	6
1.2.3	Umocnianie roli Krakowa jako ośrodka festiwalowego	liczba międzynarodowych festiwali w Krakowie	szt./rok	6
		liczba pozyskanych partnerów zagranicznych	szt.	3
1.2.4	Wspieranie międzynarodowej wymiany artystycznej	liczba uczestników wymian	os./rok	2
1.2.5	Wykreowanie roli Krakowa jako ważnego ośrodka sztuki współczesnej	liczba zagranicznych partnerów Muzeum	szt.	3
	Priorytet 1.3. Umocnianie roli Krakowa jako ośrodka nauki i innowacji			
1.3.1	Wspieranie współpracy zagranicznej krakowskich uczelni i ośrodków badawczych;	liczba odbytych spotkań	szt./rok	10
	Priorytet 1.4. Umocnianie roli Krakowa jako ośrodka międzynarodowej turystyki			
1.4.1	Wspieranie rozwoju międzynarodowych połączeń lotniczych	nowe połączenia lotnicze	szt.	5
1.4.2	Wzmocnienie roli Krakowa jako międzynarodowego ośrodka turystyki biznesowej i konferencyjnej	wzrost liczby kongresów i konferencji w stosunku do roku 2007 w stosunku do roku 2007	%	25
1.4.3	Wspieranie rozwoju międzynarodowego ośrodka pielgrzymkowego w Krakowie	wzrost liczby pielgrzymów w stosunku do roku 2007	%	10
1.4.4	Współpraca przy organizacji imprez sportowych o znaczeniu międzynarodowym	liczba zawodów międzynarodowych	szt.	9
	Priorytet 1.5. Kreowanie roli Krakowa jako ważnego ośrodka gospodarczego			
1.5.1	Wspieranie międzynarodowej współpracy lokalnych instytucji gospodarczych	liczba odbytych spotkań	szt./rok	3
1.5.2	Wypracowanie i utrzymanie przez Kraków wizerunku miasta o innowacyjnej gospodarce oraz działania na rzecz lokowania w mieście nowych inwestycji	liczba konferencji, sympozjów, forów gospodarczych z udziałem przedstawicieli Krakowa	szt./rok	3
	Priorytet 1.6 Kreowanie roli Krakowa jako aktywnego centrum europejskiej kinematografii			

Program współpracy międzynarodowej Gminy Miejskiej Kraków 2009 – 2011

Nr zadania	Nazwa zadania	Wskaźnik	Jednostka miary	Szacowana miara
1.6.1	Utworzenie Krakow Film Commission	liczba utworzonych jednostek zadaniowych	szt.	1
1.6.2	Przeprowadzenie „Konkursu Na Wspieranie Produkcji Filmowej”	Liczba aplikacji	szt.	35
1.6.3	Współpraca z instytucjami krajowej kinematografii	Liczba odbytych spotkań i podpisanych deklaracji o współpracy	szt.	3
1.6.4	Współpraca z krakowską branżą filmową	Liczba współrealizowanych projektów	szt.	5
1.6.5	Działania na rzecz lokalizacji w Krakowie polskich i zagranicznych produkcji filmowych	Liczba produkcji filmowych realizowanych w całości lub częściowo w Krakowie /Małopolsce	szt.	5
	Cel 2 – Informacja o mieście, promocja gospodarcza oraz rozwój turystyki			
	Priorytet 2.1. Międzynarodowe kampanie promocyjne			
2.1.1	Udział Krakowa w międzynarodowych kampaniach organizowanych przez instytucje rządowe lub samorząd wojewódzki	liczba wydarzeń z udziałem Krakowa	szt.	6
2.1.2	Organizacja międzynarodowych kampanii promocyjnych i dystrybucja materiałów promocyjnych	liczba kampanii	szt.	3
		liczba rozdystrybuowanych materiałów	szt./rok	100 tys.
2.1.3	Organizacja „Dni Krakowa” i innych prezentacji w miastach zagranicznych	liczba wydarzeń	szt./rok	6
2.1.4	Organizacja wizyt studyjnych dziennikarzy oraz przedstawicieli biur podróży	liczba wizyt i konferencji	szt./rok	100
2.1.5	Portal informacji turystycznej	Uruchomienie wersji językowych	szt.	3
	Priorytet 2.2. Współpraca z miastami zagranicznymi w zakresie promocji			
2.2.1	Wzajemny udział w okazjonalnych imprezach targowych promocyjnych	liczba wydarzeń	szt./rok	2
	Priorytet 2.3. Udział w imprezach targowych			
2.3.1	Udział w międzynarodowych targach turystycznych i konferencyjnych	liczba wydarzeń	szt./rok	25
2.3.2	Przygotowanie i udział w międzynarodowych targach o profilu inwestycyjnym i gospodarczym	liczba wydarzeń	szt./rok	2
	Priorytet 2.4. Współpraca z polskimi i zagranicznymi organizacjami o profilu gospodarczym i turystycznym			
2.4.1	Udział w pracach Hanzy	liczba wydarzeń z udziałem Krakowa	szt./rok	1
2.4.2	Udział w pracach organizacji Marketing Miast Europejskich (ECM)	liczba konferencji, spotkań, seminariów	szt./rok	1
	Priorytet 2.5. Utrzymanie i organizowanie działalności Domu Krakowskiego w Norymberdze i analiza możliwości otwierania nowych przedstawicielstw Krakowa w innych miastach			
2.5.1	Działalność Domu Krakowskiego w Norymberdze	liczba wydarzeń	szt./rok	25
	Cel 3 – Transfer innowacji i dobrych praktyk oraz wymiana kulturalna i gospodarcza			

Program współpracy międzynarodowej Gminy Miejskiej Kraków 2009 – 2011

Nr zadania	Nazwa zadania	Wskaźnik	Jednostka miary	Szacowana miara
	Priorytet 3.1. Współpraca zagraniczna w zakresie gospodarki przestrzennej, ochrony środowiska i gospodarki komunalnej			
3.1.1	Realizacja międzynarodowych projektów dotyczących ochrony środowiska	liczba zrealizowanych projektów	szt.	1
3.1.2	Wymiana doświadczeń z miastami zagranicznymi.	liczba konferencji, spotkań, seminariów	szt.	6
	Priorytet 3.2. Współpraca zagraniczna w zakresie transportu			
3.2.1	Realizacja międzynarodowych projektów dotyczących zrównoważonego transportu;	liczba zrealizowanych projektów	szt.	2
3.2.2	Wymiana doświadczeń z miastami zagranicznymi w zakresie transportu	liczba konferencji, spotkań, seminariów	szt.	6
3.2.3	Udział w pracach organizacji międzynarodowych w zakresie polityki transportowej	liczba konferencji, spotkań, seminariów	szt./rok	1
		liczba przedsięwzięć	szt./rok	1
	Priorytet 3.3. Współpraca zagraniczna w zakresie bezpieczeństwa publicznego i zarządzania kryzysowego			
3.3.1	Wymiana doświadczeń z miastami zagranicznymi w zakresie bezpieczeństwa publicznego i zarządzania kryzysowego	liczba konferencji, spotkań, seminariów	szt.	3
	Priorytet 3.4. Współpraca zagraniczna w zakresie spraw społecznych oraz rewitalizacji			
3.4.1	Realizacja międzynarodowych projektów dotyczących spraw społecznych i rewitalizacji	liczba zrealizowanych projektów	szt.	5
3.4.2	Wymiana doświadczeń z miastami zagranicznymi	liczba konferencji, spotkań, seminariów	szt.	10
3.4.3	Wspieranie integracji osób niepełnosprawnych	liczba wydarzeń	szt.	3
3.4.4	Udział w pracach organizacji międzynarodowych poświęconych kwestiom społecznym	liczba konferencji, spotkań, seminariów	szt./rok	2
	Priorytet 3.5. Współpraca kulturalna			
3.5.1	Współpraca międzynarodowa miejskich jednostek kultury;	liczba pozyskanych partnerów zagranicznych	szt.	3
		liczba wspólnych projektów	szt.	3
3.5.2	Organizacja w Krakowie prezentacji kulturalnych przygotowanych przez miasta zagraniczne	liczba wydarzeń	szt./rok	5
3.5.3	Organizacja prezentacji kulturalnych Krakowa zagranicą	liczba wydarzeń	szt./rok	10
3.5.4	Wspieranie finansowe i organizacyjne międzynarodowych projektów instytucji kultury z terenu Krakowa	liczba wspartych projektów	szt.	6
3.5.5	Organizacja międzynarodowych konferencji/seminariów poświęconych tematyce zarządzania kulturą i dziedzictwem	liczba konferencji, spotkań, seminariów	szt.	4
3.5.6	Udział w pracach międzynarodowych organizacji związanych z ochroną dziedzictwa	liczba konferencji, spotkań, seminariów	szt./rok	3
	Priorytet 3.6. Współpraca Rady i Urzędu Miasta Krakowa z zagranicznymi podmiotami administracji publicznej w zakresie wiedzy o zarządzaniu publicznym			
3.6.1.	Współpraca zagraniczna Rady Miasta Krakowa, Prezydenta i pracowników Urzędu Miasta Krakowa	liczba zagranicznych wyjazdów	szt./rok	50
		liczba przyjętych delegacji	szt./rok	140
		liczba konferencji,	szt./rok	10

Nr zadania	Nazwa zadania	Wskaźnik	Jednostka miary	Szacowana miara
		warsztatów, seminariów		
	Cel 4 – Animacja współpracy międzynarodowej – budowanie sieci i partnerstwa			
	Priorytet 4.1. Stworzenie platformy współpracy i informacji w strukturach samorządu Miasta, w celu kreowania jednolitej i optymalnej polityki współpracy międzynarodowej			
4.1.1	Upowszechnienie informacji o korzyściach wynikających z współpracy międzynarodowej Krakowa	zorganizowana baza danych	szt.	1
		liczba odbiorców informacji	os.	300
4.1.2	Udostępnienie miastom partnerskim strony w portalu „Kraków otwarty na świat”	Liczba miast publikujących	szt./rok	10
		Liczba opublikowanych informacji	szt./rok	50
	Priorytet 4.2. Zwiększenie udziału mieszkańców Krakowa we współpracy międzynarodowej			
4.2.1	Kampanie informacyjne nt. współpracy międzynarodowej kierowane do społeczności lokalnej	liczba projektów	szt.	1
4.2.2	Aktualizacja i rozbudowa portalu „Kraków otwarty na świat” w ramach „Magicznego Krakowa”	rozbudowany portal	szt.	1
4.2.3	Stworzenie w przestrzeni publicznej projektu dedykowanego miastom partnerskim Krakowa	przygotowana koncepcja projektu	szt.	1
4.2.4	Narzędzia edukacji dzieci i młodzieży poświęcone współpracy międzynarodowej	przygotowane narzędzie	szt.	1
		liczba odbiorców	os./rok	10 tys.
	Priorytet 4.3. Animacja i pośrednictwo we współpracy międzynarodowej krakowskich instytucji z sektorów kultury, nauki i edukacji, gospodarki i organizacji pozarządowych			
4.3.1	Utworzenie bazy danych instytucji prowadzących współpracę międzynarodową na terenie Krakowa	zorganizowana baza danych	szt.	1
		liczba uczestników	szt.	300
		liczba odbiorców Newslettera	os.	2000
		liczba podpisanych umów	szt.	6
	Priorytet 4.4. Współpraca szkół, klubów sportowych oraz środowisk młodzieżowych			
4.4.1	Organizacja wymiany uczniów i pedagogów oraz rozwijanie współpracy instytucji i organizacji młodzieżowych	liczba zorganizowanych wymian	szt./rok	100
		liczba projektów edukacyjnych	szt.	3
4.4.2	Organizacja praktyk zawodowych dla studentów i absolwentów z miast partnerskich;	liczba uczestników staży	szt./rok	16
4.4.3	Organizacja i uczestnictwo w międzynarodowych programach edukacyjnych, kulturalnych i imprezach sportowych;	liczba programów	szt.	5
4.4.4	Animacja współpracy klubów sportowych	liczba pozyskanych partnerów	szt.	3
	Priorytet 4.5. Podtrzymanie i rozwój współpracy bilateralnej z miastami zagranicznymi			
4.5.1	Realizacja zawartych umów partnerskich	liczba wznowionych umów	szt.	3

Nr zadania	Nazwa zadania	Wskaźnik	Jednostka miary	Szacowana miara
		Liczba miast uczestniczących w projektach	szt.	5
4.5.2.	Pozyskiwanie nowych partnerów	liczba pozyskanych partnerów	szt.	8
	Priorytet 4.6. Współpraca z Polonią i zagranicznymi organizacjami pozarządowymi			
4.6.1	Współpraca z Polonią oraz instytucjami polonijnymi na świecie	zorganizowane spotkania, wizyty	szt.	6
		przekazane materiały promocyjne	komplety	100
4.6.2	Nawiązanie współpracy z „nowymi” środowiskami polonijnymi w Europie	Liczba nowych partnerów	szt.	3
4.6.3	Współpraca oraz pomoc organizacyjna i rzeczowa dla środowisk polonijnych na Wschodzie;	wizyty przedstawicieli Polonii	szt./rok	4
		zorganizowana pomoc rzeczowa	szt./rok	1
4.6.4	Kontynuacja misji repatriacji rodzin polskich z Kazachstanu oraz innych terenów byłego Związku Radzieckiego do Krakowa	liczba rodzin osiedlonych w Krakowie	szt.	10

Źródło: Opracowanie własne

PODMIOT KOORDYNUJĄCY I REALIZUJĄCY PROGRAM

System wdrażania Programu winien wskazywać i określać prawną formę podmiotu go koordynującego i realizującego. Kluczowym zagadnieniem jest identyfikacja struktur wdrażających planowane: cele, priorytety i zadania Programu. Model funkcjonowania podmiotu koordynującego wdrażanie (Koordynatora Programu – KoPr) musi uwzględniać specyfikę współpracy międzynarodowej, wymagającą często bezpośredniego zaangażowania polityków samorządowych lub wysokiej rangi urzędników UMK.

Wymienić można następujące struktury, które muszą lub mogą być bezpośrednio zaangażowane w zarządzanie i koordynowanie realizacją Programu:

- organy gminy, powołane do zarządzania samorządem miejskim, na podstawie ustawowego umocowania (Rada Miasta, Prezydent Miasta),
- komórka Urzędu Miasta – Biuro Współpracy Zagranicznej, określane jako Koordynator Programu (KoPr).

Niezbędna i szczególna rola w zarządzaniu Programem przypada **organom Miasta** i polega na jego: ukierunkowaniu, uchwaleniu, kontrolowaniu i ocenie z punktu widzenia strategii rozwoju.

W związku z tym, że wdrażanie Programu wymaga podejmowania szerokiego wachlarza różnorodnych działań o charakterze wykonawczym, istotne jest wskazanie **podmiotu, w postaci Koordynatora Programu**, którego zadaniem będzie zharmonizowanie realizacji opisanych powyżej celów, priorytetów i zadań, a także – w określonych przypadkach – przygotowanie odpowiednich projektów uchwał, zarządzeń i decyzji organów Gminy.

Do zadań Koordynatora Programu należeć będą zatem dwa rodzaje działalności:

- bezpośrednia realizacja części zadań i instrumentów ujętych w Programie, w postaci zadań własnych lub przygotowania dokumentów stanowionych – przyjmowanych przez organy Miasta, oraz
- zarządzanie operacyjne Programem, obejmujące:
 - aktualizację Programu, czyli działania o charakterze planistycznym oraz zapewnienie spójności Programu z innymi dokumentami miejskimi i zewnętrznymi,
 - współpracę i koordynację wdrożenia tych działań Programu, które należą do innych podmiotów lub beneficjentów Programu (samorządu województwa, administracji rządowej, innych instytucji, mieszkańców Krakowa),
 - przestrzeganie zasad wdrożenia oraz wymagań wewnętrznych (Miasta) i zewnętrznych (w przypadku zadań finansowanych z udziałem źródeł zewnętrznych),
 - prowadzenie – przy współpracy z innymi jednostkami – monitoringu, oceny i sprawozdawczości Programu.

W odniesieniu do Programu rolę organów Miasta przedstawić można następująco:

Do wyłącznych kompetencji **Rady Miasta** należy:

- uchwalenie Programu,
- podejmowanie w drodze uchwał decyzji związanych z zaangażowaniem Miasta w działania opisane Programem, a w tym – uwzględnianie zadań Programu w kolejnych budżetach Miasta w latach 2009-2011,
- nadzór nad realizacją Programu przez Prezydenta Miasta,
- opiniowanie i uchwalanie zmian i aktualizacji Programu, przedstawianych przez Prezydenta Miasta.

Do kompetencji **Prezydenta Miasta** należą:

- realizacja zapisów Programu m.in. poprzez nadzór nad działalnością Koordynatora Programu oraz zapewnienie i uwzględnienie w planach budżetowych finansowania zadań ujętych w Programie, zgodnie z założonym udziałem Miasta,
- podejmowanie decyzji o potrzebie weryfikacji Programu, m.in. na podstawie wniosków zarówno samego Koordynatora, jak i wniosków wydziałów i jednostek miejskich, a także beneficjentów Programu.

Zadania **Koordynatora Programu** określone zostały Zarządzeniem NR 2317/2005 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 2 grudnia 2005 r. w sprawie organizacji i szczegółowego zakresu działania Biura Współpracy Zagranicznej.

W świetle ww. Zarządzenia do zakresu działania Biura należy bieżące **organizowanie kontaktów zagranicznych**, obejmujące m.in. następujące sprawy:

1. Opracowanie koncepcji współpracy zagranicznej Miasta Krakowa, wyznaczenie celów krótko i długookresowych.
2. Koordynację współpracy Krakowa z zagranicą, w szczególności z miastami związanymi umowami z Krakowem oraz członkostwa Krakowa w międzynarodowych organizacjach miast i samorządów.
3. Współpracę z przedstawicielstwami dyplomatycznymi w kraju i za granicą, polskimi instytutami, Ministerstwem Spraw Zagranicznych i odpowiednimi służbami Wojewody Małopolskiego oraz Marszałka Województwa Małopolskiego w zakresie spraw międzynarodowych oraz wizyt oficjalnych.
4. Planowanie i koordynację udziału przedstawicieli Miasta w seminariach i konferencjach międzynarodowych.
5. Inicjowanie kontaktów oraz koordynację współpracy Miasta z organizacjami Polonii Światowej oraz środowiskami polonijnymi na świecie.
6. Obsługę kontaktów zagranicznych Miasta, z udziałem Prezydenta Miasta Krakowa, Zastępców Prezydenta i innych przedstawicieli Miasta, a w szczególności organizację wizyt przedstawicieli władz miast zagranicznych, szczególnie miast partnerskich oraz wizyt przedstawicieli placówek dyplomatycznych.
7. Przygotowywanie zagranicznych wyjazdów służbowych Prezydenta, Zastępców Prezydenta, Radnych Miasta Krakowa oraz innych przedstawicieli Miasta, w tym przygotowanie niezbędnych dokumentów związanych z wyjazdami oraz ich rozliczanie.
8. Zabezpieczenie obsługi protokolarnej oraz językowej spotkań z udziałem Prezydenta Miasta Krakowa, Zastępców Prezydenta oraz innych przedstawicieli wyznaczonych przez Prezydenta Miasta Krakowa – z delegacjami zagranicznymi.

W kontekście Programu Współpracy wskazać też należy działania Koordynatora o charakterze ściśle organizacyjnym, obejmujące **sprawy związane z funkcjonowaniem Domu Krakowskiego w Norymberdze**, w tym m.in.:

1. Utrzymywanie bieżącego kontaktu z aktualnym organizatorem działalności kulturalnej i administratorem Domu Krakowskiego w sprawach związanych z działalnością Domu
2. Koordynację realizacji programu kulturalnego Domu Krakowskiego.
3. Kontrolowanie terminowego przedstawiania rozliczeń finansowych, związanych z prawidłowym funkcjonowaniem Domu Krakowskiego.

Do bieżących zadań Koordynatora Programu należą także **sprawy o charakterze ogólnym**, związane z relacjami międzynarodowymi, a w szczególności:

1. Koordynacja publikacji informacji w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa w zakresie zadań realizowanych przez Biuro oraz stała współpraca z administratorem Biuletynu.
2. Koordynacja publikacji na stronach Miejskiej Prezentacji Internetowej „Magiczny Kraków” w zakresie zadań realizowanych przez Biuro oraz stała współpraca ze Stanowiskami ds. Miejskiej Prezentacji Internetowej. Dotyczy to w szczególności serwisu „Kraków otwarty na świat”.

SPOSÓB OPRACOWYWANIA SPRAWOZDAŃ

Opracowywanie sprawozdań z realizacji Programu wymaga stworzenia odpowiedniego systemu monitorowania i kontroli skutków jego wdrażania.

Do instytucji i podmiotów biorących udział w monitoringu Programu zaliczyć należy:

- w odniesieniu do monitoringu Programu:
 - Radę Miasta Krakowa,
 - Prezydenta Miasta Krakowa,
 - Koordynatora Programu – Biuro Współpracy Zagranicznej;
 - odpowiednie jednostki organizacyjne Urzędu Miasta lub jednostki Miasta, odpowiedzialne za wdrożenie powierzonych im elementów Programu,
- w odniesieniu do monitoringu zadań ujętych w Programie:
 - Koordynatora Programu,
 - odpowiednie jednostki organizacyjne Urzędu Miasta lub jednostki Miasta, odpowiedzialne za wdrożenie powierzonych im elementów Programu.

Na poziomie monitorowania Programu głównym podmiotem, monitorującym oraz dokonującym oceny osiągania założonych wskaźników, stanie się Koordynator Programu, a w odniesieniu do osiągania założonych celów Rada Miasta oraz Prezydent Miasta.

Sposób opracowywania sprawozdań

Monitorowanie rzeczowe i finansowe odbywać się będzie na podstawie dostarczanych sprawozdań z realizacji: rocznych i końcowych. Sprawozdawczość zakłada bieżący i periodyczny przepływ informacji, co pozwala na weryfikację nieprawidłowości w procesie wdrażania i monitorowania Programu.

Kompleksowe sprawozdanie, obejmujące dane umożliwiające skuteczny monitoring rzeczowy i finansowy, powinno zawierać:

- informacje ogólne;
- informacje dotyczące przebiegu rzeczowego realizacji zadania lub Programu;
 - na poziomie Programu – informacje dotyczące: zgłoszonych do realizacji zadań, podpisanych umów lub podjętych decyzji, celów i priorytetów, stopnia osiągania założonych w Programie wskaźników monitorujących,
 - na poziomie zadania – informacje dotyczące: podpisanych umów lub podjętych decyzji, stanu realizacji celów zadania, stopnia osiągania założonych w nim wartości wskaźników;
- informacje dotyczące postępu finansowego, według źródeł pochodzenia środków, zawierające w szczególności zestawienie poniesionych wydatków, zrealizowanych płatności oraz ocenę poziomu wykorzystania środków;
- prognozę przebiegu realizacji Programu lub zadania w kolejnym okresie sprawozdawczym – dla sprawozdań rocznych;
- informacje na temat wypełniania zobowiązań w zakresie informacji i promocji;
- informacje na temat sprawności systemu realizacji;
- informacje o napotkanych problemach, przeprowadzonych kontrolach oraz stwierdzonych nieprawidłowościach.

Sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji celów, priorytetów i zadań Programu przedkładane będą przez Koordynatora Prezydentowi Miasta w formie sprawozdania rocznego, załączanego do sprawozdania z realizacji całego Programu przedkładanego corocznie Radzie Miasta.

Rodzaje monitoringu i wskaźniki monitoringu

Jednym z celów monitoringu jest dostarczanie informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania – na poziomie pojedynczego projektu i całego Programu. W zależności od charakteru dostarczanych danych, monitoring można podzielić na finansowy i rzeczowy. Zakłada się przyjęcie tej systematyki dla Programu Współpracy.

Monitoring finansowy dostarcza danych, dotyczących finansowych aspektów realizacji Programu i stanowi podstawę do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na niego środków. Monitoring ten odbywa się w oparciu o sprawozdania – okresowe, roczne oraz końcowe (obejmujące zadanie, cele i priorytety, Program), które przedstawiane są:

- Koordynatorowi Programu – przez jednostki organizacyjne Urzędu Miasta lub jednostki Miasta, odpowiedzialne za wdrożenie powierzonych im elementów Programu;
- Prezydentowi Miasta – przez Koordynatora Programu, a dotyczą finansowania w odniesieniu do Programu – w podziale na cele i priorytety, a w odniesieniu do zadań miejskich – z realizacji poszczególnych zadań;
- Radzie Miasta – poprzez Prezydenta Miasta – w formie rocznych sprawozdań przedkładanych przez Koordynatora Programu w zakresie realizacji i sposobu finansowania Programu.²⁵

Dane zawarte w tych sprawozdaniach obejmować powinny: wysokość wkładu finansowego, pochodzącego ze środków Gminy i innych środków publicznych (wydatki poniesione w okresie objętym sprawozdaniem, wydatki poniesione od początku realizacji zadania, stan zaawansowania realizacji zadania w ujęciu procentowym), z wyszczególnieniem:

- środków Gminy Miasta Kraków,
- krajowego wkładu publicznego: ogółem oraz w podziale na: budżet państwa, budżet samorządu województwa, budżet innych jednostek samorządu terytorialnego, inne środki publiczne (środki uczelni państwowych, fundusze celowe, środki specjalne),
- wkładu Unii Europejskiej: ogółem oraz środków w rozbiciu na poszczególne fundusze, środków z pożyczek Europejskiego Banku Inwestycyjnego,
- środków prywatnych,
- innych środków.

Monitoring rzeczowy dostarcza danych, obrazujących postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwiającą ocenę jego wykonania w odniesieniu do ustalonych celów. Lista wskaźników zamieszczona została w rozdziale WSKAŹNIKI MONITORINGU I EWALUACJI PROGRAMU.

Wszystkie wskaźniki mierzone będą w cyklu rocznym, według poniższej tabeli.

Tab. 10. Częstotliwość sprawozdawczości z uwzględnieniem pomiaru wskaźników.

Przedmiot sprawozdawczości	Wskaźniki rzeczowe	Wskaźniki finansowe	Podmiot składający sprawozdanie	Podmiot monitorujący
Zadania	corocznie	corocznie	realizator (Koordynator, jednostki Gminy)	Koordynator Programu
Priorytet	corocznie	corocznie	Koordynator	Prezydent Miasta

²⁵ Por.: niżej. Te rozwiązania przyjęto również dla sprawozdawczości kompleksowej (obejmującej monitoring rzeczowy).

Program współpracy międzynarodowej Gminy Miejskiej Kraków 2009 – 2011

Przedmiot sprawozdawczości	Wskaźniki rzeczowe	Wskaźniki finansowe	Podmiot składający sprawozdanie	Podmiot monitorujący
Cel	corocznie	corocznie	Koordinator	Prezydent Miasta, Rada Miasta
Program Współpracy	corocznie	corocznie	Prezydent Miasta	Rada Miasta

Źródło: Opracowanie własne

Przedstawiony system sprawozdawania zapewni możliwość sprawnego zarządzania Programem, a jednocześnie spełnia wymogi obowiązujące w systemach sprawozdawczości związanych z wydatkowaniem środków Unii Europejskiej.